

Эмомов А.С., Мусофиров К.М.

اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

ЗАБОНИ АРАБӢ

СИНФИ 10

ДУШАНБЕ – 2008

ВАЗОРАТИ МАОРИФИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

АСРОРИДДИН ЭМОМОВ
КОМИЛ МУСОФИРОВ

اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

ЗАБОНИ АРАБӢ

*(КИТОБИ ДАРСӢ БАРОИ СИНФҲОИ 10 – И
МАКТАБҲОИ ТАҲСИЛОТИ ҶАМАӢОНӢ)*

ДУШАНБЕ – 2008

Мухаррирон:
Сайидрахмон Сулаймонов
Ёсир Мухаммад

Муқарризон:
Маҳмадраҳим Исоев
Мухаммад Баюмӣ

Китоби дарсии «Забони арабӣ» барои синфҳои 10-уми мактабҳои таҳсилоти ҳамагонӣ дар асоси дастурҳои таълимии муосири мамалики араб ва таҷрибаи чандинсолаи омӯзгорони кафедраи филологияи араби ДДМТ таълиф гардидааст.

Китоб аз 20 дарс иборат мебошад, ки ҳар дарс ба мавзӯи махсусе бахшида шуда, матн, муҳовара ва ҳамаи машқҳои дигар ба ин мавзӯъ вобаста мебошанд. Дар мавридҳои зарурӣ шарҳ ва баъзе қоидаҳои грамматикӣ оварда мешавад.

Китоби мазкур барои 70 – 80 соати дарсӣ тартиб дода шуда, зиёда аз 1000 калимоту ибораҳои навро дар бар мегирад.

МУҚАДДИМА

Забон воситаи воқеӣ гардидани шуур аст. Дар олам ягон забоне мавҷуд нест, ки таъсиргузори таъсирпазир набошад. Ҳатман ва бидуни тардид забонҳо дар иртиботу таъсири мутақобила таҳаввулу рушд менамоянд.

Раванди мазкур қонуниятҳои хоси худро дорад. Агар ду забони боғановату бостонӣ бо ҳам бархурд кунанд, таъсири мутақобила пеш меояд ва агар яке аз онҳо ғанитару бостонӣ бошад, то андозае нуфузи бештаре касб менамояд.

Ба ин хотир равобити забонҳои арабу аҷам ё худ тоҷикӣ ва арабӣ то ғазавоти араб ва мушахассан дар давраи миёнаи таърихи забони тоҷикӣ (пахлавӣ) рост меояд.

Дар аҳди ғазавоти араб ва интишор гардидани Ислом раванди мазкур нумӯи хоса кард. Зеро пас аз мақоми давлатӣ гирифтани забони тоҷикӣ дар давраи ҳукмронии Исмоил,

забони арабӣ ҳамчун забони илм боқӣ монд. Ин аст, ки бузургони миллати мо дар асрҳои миёна қисме аз осори илмии хешро ба ин забон эҷод кардаанд.

Раванди оламишавии соҳаҳои гуногуни ҳаёти башарӣ ва наздикшавии масофаҳои донишҷӯи фарҳанги бегонагон ва ба бегонагон ошно намудани фарҳанги худиро тақозо менамояд. Ба қавмҳои дигар муаррифӣ намудани фарҳанги худӣ тавассути донишҷӯи забони онҳо сураат мегирад.

Ҳамин аст, ки ҳукумати ҷумҳурӣ ба ин қазия аҳамияти хосса дода, масъалаи омӯзиши забонҳои хориҷӣ ҳатто аз ҷониби сарвари давлат борҳо таъкид гардидааст.

Дар партави ҳамин гуфтаҳо қарори махсусе аз ҷониби Вазорати маорифи ҶТ ба тасвиб расидааст, ки тибқи он омӯзиши забони арабӣ дар мактабҳои таҳсилоти ҳамагонӣ ҷорӣ карда мешавад.

Бояд зикр намуд, ки чунин иқдом хело бамаврид буда на танҳо боиси хубтару беҳтар омӯхтани ин забони барои мо азиз мегардад, балки сабаби аз «хучраҳо» берун омадани адади зиёди хонандагони мактаб низ хоҳад шуд.

Албатта омӯхтани як забони бегона бе муҳайё сохтани маводи таълимӣ муяссар нахоҳад шуд. Бинобар ин кафедраи Филологияи араби ДДМТ аз ҷониби Вазорати маорифи ҚТ вазифадор гардонида шуд, то чунин маводро дар кӯтоҳтарин муддат барои хонандагони азизу гиромӣ омода созанд ва ин иқдоми мо низ ба ин хотир қобили вуқӯъ шудааст.

Албатта ҳар гуна коре, ки бори аввал анҷом дода мешавад, холӣ аз нуқсону камбудӣ буда наметавонад. Аз ҳамин сабаб мо низ аз алоқамандони ин фан чи омӯзгору чи толибилм барои саҳву хатоҳо маъзарат хоста, аз

донандагони ин фан хоҳиш ба амал меорем, то
маслиҳату насиҳатҳои худро ба хотири хубтару
мукамалтар шудани ин китоб баҳри мо
арзонӣ доранд. Зеро ба қавли ҳазрати Саъдӣ:

Як гули мақсуд дар ин бӯстон,

Чуда нашуд бе мадади дӯстон.

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ – Дарси якум – خطوات الدرس – Лаҳзаҳои дарс

1. Одобии муошират ва ҳозирӣ ғоиб.
2. Ёдовар шудан аз он чӣ, ки соли гузашта хонда буданд.
3. Қироати фардии муаллим (1 маротиба).
4. Қироати дастаҷамъии муаллим ва хонандагон.
5. Муҳовараи ду нафари хонандагон аз рӯи китоб.
6. Муҳовара бе китоб.
7. Имло.
8. Вазифаи хонагӣ ва эълони баҳоҳо.

донишҷӯ (з) - طَالِبَةٌ
 духтурзан - طَبِيبَةٌ
 хоҳар - أُخْتٌ
 дугона - صَدِيقَةٌ
 ту (м) - أَنْتَ
 инҷо - هُنَا
 ин (м) - هَذَا
 вай (з) - هِيَ
 Туркия - تُرْكِيَا
 туркзан - تُرْكِيَّةٌ
 мисрӣ - مِصْرِيٌّ
 суриягӣ (з) - سُورِيَّةٌ

муаллим - مُدَرِّسٌ
 муҳандис - مُهَنْدِسٌ
 бародар - أُخٌ
 дӯст, рафиқ - صَدِيقٌ
 ман - أَنَا
 ту (з) - أَنْتِ
 ин (з) - هَذِهِ
 вай (м) - هُوَ
 Покистон - بَاكِسْتَانُ
 покистонӣ - بَاكِسْتَانِيٌّ
 Миср - مِصْرٌ
 Сурия - سُورِيَا

Мулоҳиза кунед, ки калимаҳои дар боло зикршуда ба кадом ҳиссаи нутқ ё категорияҳои грамматикӣ дохил мешаванд. Мебинем, ки аксарияти онҳо исмҳоянд ва ё ҷонишинҳои шахсиянд, ки ба вазифаи исмҳо меоянд. Мисол:

ман - أَنَا

муаллим - مُدَرِّسٌ

ту (м) - أَنْتَ
вай (м) - هُوَ
вай (з) - هِيَ

муҳандис - مُهَنْدِسٌ
духтурзан - طَبِيبَةٌ
донишчӯ (з) - طَالِبَةٌ

Қоидаи наҳвӣ: Ҳар калимае, ки ба шахс ё ҳайвон ё чизе далолат мекунад, исм номида мешавад.

Мисол: طَبِيبَةٌ - سَيَّارَةٌ - مُهَنْدِسٌ - صَدِيقَةٌ

Ҷонишинҳои шахсӣ (мунфасила) ҷонишинҳои мебошанд, ки ба ҷойи исмҳо омада, бо калимаҳои дигар пайваст намешаванд. Ҷонишинҳои шахсӣ 12-то мебошанд.

Мисол:

أَنَا - أَنْتَ - أَنْتِ - هُوَ - هِيَ - أَنْتُمَا - هُمَا - نَحْنُ - أَنْتُمْ - أَنْتُنَّ - هُنَّ.

أَحْتَفَلْتُ تَاجِيكِسْتَانُ بِعِيدِ اسْتِقْلَالِهَا فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ وَقَدْ وَصَلَ لِلاِسْتِرَاكِ فِي هَذَا الْعِيدِ عَدَدٌ كَبِيرٌ مِنَ الْأَجَانِبِ مِنْ مُخْتَلَفِ الْبُلْدَانِ. وَأُرْسِلَتْ الدُّوَلُ الْعَرَبِيَّةُ وَالدُّوَلُ الْإِسْلَامِيَّةُ الْمُجَاوِرَةُ وَفُودَهَا أَيْضًا. وَجَرَتْ فِيهِ الْقَاءَاتُ وَالْمُقَابَلَاتُ الْمُفِيدَةُ بَيْنَ الْوُفُودِ.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

расид: وَصَلَ
намояндаҳо: مُخْتَلَفِ الْبُلْدَانِ
кишварҳои гуногун: كِبِيرٌ
бири: لِلاِسْتِرَاكِ
иштирок: اسْتِقْلَالٌ
баргузор гардид: جَرَتْ
хориҷиҳо: أَجَانِبٌ
воҳӯриҳо: لِقَاءَاتٌ
чашн гирифт: أَحْتَفَلْتُ
мухтарифи булдан: مُخْتَلَفِ الْبُلْدَانِ
истиқлолият: اسْتِقْلَالٌ
иштирок: اسْتِقْلَالٌ
фиристод: أُرْسِلَتْ
гузашта: مَاضِيَّةٌ
кишварҳои араб: الدُّوَلُ الْعَرَبِيَّةُ
давлатҳои ҳамсоя: الدُّوَلُ الْمُجَاوِرَةُ

التَّدرِيبُ الأوَّلُ

Ба саволҳо ҷавоб нависед:

أجِبْ عَنْ

الأسئلة:

- ١ – بِمَا احْتَفَلَتْ تَاجِيكِسْتَانُ؟
- ٢ – مَتَى احْتَفَلَتْ؟
- ٣ – مَنْ جَاءَ لِلاِسْتِزَاكَةِ فِي هَذَا العِيدِ؟
- ٤ – هَلْ أُرْسِلَتِ الدُّوَلُ العَرَبِيَّةُ وَفُودَهَا إِلَى الاِحْتِفَالِ؟
- ٥ – مَاذَا جَرَتْ بَيْنَ الوُفُودِ أَيْضًا.

التَّدرِيبُ الثَّانِي

عَيِّرِ الجُمَلَ كَمَا فِي المِثَالِ:

Ҷумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

- م: أُرْسِلَتِ جُمهُورِيَّةُ مِصْرَ وَفَدَهَا إِلَى تَاجِيكِسْتَانِ.
ت: أُرْسِلَتِ جُمهُورِيَّةُ مِصْرَ وَفَدَهَا إِلَى تَاجِيكِسْتَانِ.
م: (تَاجِيكِسْتَانُ)
ت: أُرْسِلَتِ تَاجِيكِسْتَانُ وَفَدَهَا إِلَى جُمهُورِيَّةِ مِصْرَ.
م: (المُعَلِّمُ)
ت: أُرْسِلَ المُعَلِّمُ تَلْمِيذَهُ إِلَى المُحْتَبَرِ.
م: (المُدِيرُ)
ت: أُرْسِلَ المُدِيرُ المُوظَّفَ
م: (الأمُ)
ت: ابْنَهَا
م: (الطَّيِّبُ)
ت: المَرِيضَ
م: (التَّاجِرُ)
ت: مُسَاعِدَهُ
م: (المَرِيضُ):

ت: نَتِيجَةَ تَحْلِيلَاتِهِ

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

اسْتَمِعْ ثُمَّ أَعِدْ:

Гӯш кунед ва ҳамроҳи устод такрор намоед:

Муҳовараи

الْحَوَارِ الْأَوَّلُ:

ياكوم:

خَالِدٌ: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.
خَلِيلٌ: وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.
خَالِدٌ: اسْمِي خَالِدٌ وَمَا اسْمُكَ؟
خَلِيلٌ: اسْمِي خَلِيلٌ.
خَالِدٌ: كَيْفَ حَالُكَ؟
خَلِيلٌ: أَنَا بِخَيْرٍ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ. وَكَيْفَ حَالُكَ أَنْتَ؟
خَالِدٌ: أَنَا بِخَيْرٍ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ.
خَلِيلٌ: مَتَى وَصَلْتَ؟
خَالِدٌ: قَبْلَ سَاعَتَيْنِ. وَمَتَى وَصَلْتَ أَنْتَ؟
خَلِيلٌ: وَصَلْنَا أَمْسَ.
خَالِدٌ: أَيْنَ نَزَلْتُمْ؟
خَلِيلٌ: نَزَلْنَا فِي فُنْدُقِ دُوشَنبَهٍ وَأَيْنَ نَزَلْتَ أَنْتَ؟
خَالِدٌ: فِي فُنْدُقِ تَاجِكِيسْتَانَ.

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

٥ - أَيْنَ يَقَعُ فُنْدُقُ دُوشَنبَهٍ؟

١ - مَتَى وَصَلَ خَالِدٌ؟

٦ - أَيْنَ يَقَعُ فُنْدُقُ

٢ - مَتَى وَصَلَ خَلِيلٌ؟

تَاجِكِيسْتَانَ؟

٧ - هَلْ رَأَيْتَ فُنْدُقَ دُوشَنبَهٍ

٣ - أَيْنَ نَزَلَ خَالِدٌ؟

٤ - أَيْنَ نَزَلَ خَلِيلٌ؟

٨ - هَلْ هُوَ جَمِيلٌ؟

التَّدرِيبُ الخَامِسُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أَجِبْ عَنِ الأَسئَلَةِ:

- ١ - كَمْ سَنَةً مَرَّتْ عَلَى اسْتِئْقَالِ تَاجِكِستَانِ؟
- ٢ - هَلْ تَحْتَوِلُ تَاجِكِستَانُ بِعِيدِ اسْتِئْقَالِهَا فِي كُلِّ سَنَةٍ؟
- ٣ - أَيُّ نِظَامِ كَانَ فِي تَاجِكِستَانِ قَبْلَ الاسْتِئْقَالِ؟
- ٤ - مَاذَا تَعْرِفُ عَنِ النِّظَامِ الشُّبُوعِيِّ فِي تَاجِكِستَانِ؟
- ٥ - مَاذَا تَعْرِفُ عَنِ حُدُودِ تَاجِكِستَانِ قَدِيمًا؟
- ٦ - هَلْ يَعْيشُ الشَّعْبُ التَّاجِكِيُّ خَارِجَ تَاجِكِستَانِ حَالِيًا؟
- ٧ - مَاذَا تَعْرِفُ عَنْهُمْ؟

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

Ба арабӣ тарҷума кунед:

تَرْجِمُ إِلَى العَرَبِيَّةِ:

Тоҷикистон ҷумҳурии мустақил аст. Он ба наздикӣ истиқлолият ба даст овардааст. Тоҷикистон истиқлолияти худро ҳар сол чашн мегирад.

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

Имло:

الإملاءُ:

إلى أين تذهب؟ أذهب الجامعة. في أية جامعة تدرس؟ أدرس في جامعة تاجيكستان الحكومية القومية. في أي صف تدرس؟ أدرس في الصف الأول.

Барои ҳифз кардан:

للحفظ:

أَطْلُبُ الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ.

Аз гахвора то гӯр дониш бичӯй.

الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّفْسِ عَلَى الْحَجَرِ.

Илм дар хурдӣ мисли нақшест дар санг.

Латифаи арабӣ:

فُكَاهَةٌ عَرَبِيَّةٌ:

لِمَاذَا تَأَخَّرْتَ؟

Барои чӣ дер мондӣ?

المُعَلِّمُ: لِمَاذَا تَأَخَّرْتَ الْيَوْمَ يَا سَعِيدُ؟

سَعِيدٌ: لَقَدْ أَضَاعَ رَجُلٌ يَرَهُمَا.

المُعَلِّمُ: وَمَا سَأَلْنَاكَ أَنْتَ وَذَلِكَ؟

سَعِيدٌ: لِأَنَّي وَضَعْتُ رَجُلِي عَلَى الدَّرْهَمِ، وَبَقَيْتُ وَاقِفًا حَتَّى

يَبْسُ الرَّجُلُ وَأَنْصَرَفَ، فَأَخَذْتُ الدَّرْهَمَ وَلِهَذَا حَضَرْتُ

مُتَأَخِّرًا.

Калимаҳои нав:

شَأْنُكَ: кори ту

وَضَعَ: гузошт

يَبْسُ: маънос шуд

أَنْصَرَفَ: рафт

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

حَضَرَ: омад

مُتَأَخِّرًا: дер

رَجُلٌ: пой

أَضَاعَ: гум кард

دَرْسُ الثَّانِي – Дарси дуюм

خَطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лахзаҳои дарс

1. Одоби муошират ва ҳозиру ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ (муховара).
3. Қироати фардии устод (1 маротиба).
4. Қироати дастаҷамъии устод бо хонандагон.
5. Қироати пасти хонандагон.
6. Муховараи дунафари хонандагон аз рӯйи китоб.
7. Муховараи дунафари хонандагони фаъол бе китоб.
8. Имло ва тафтиши назарии он ҳангоми имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва эълони баҳоҳо.

شَرِيفٌ مِنْ بَاكْسْتَانَ وَمُحَمَّدٌ مِنْ تُرْكِيَا. وَصَلَ شَرِيفٌ وَمُحَمَّدٌ
لِلْاِسْتِزَاكِ فِي اِحْتِفَالَاتِ عِيدِ الْاِسْتِقْلَالِ لِتَاچِيكِسْتَانَ. يَسْكُنُ شَرِيفٌ
وَمُحَمَّدٌ فِي فُنْدُقٍ وَاحِدٍ وَهُنَاكَ تَعَرَّفَا عَلَى بَعْضِهِمَا. مُحَمَّدٌ جَاءَ مَعَ أُخِيهِ
أَحْمَدَ وَشَرِيفٌ وَصَلَ مَعَ صَدِيقِهِ مَتَّانَ.

Калимаҳои нав:

бо хамдигар: عَلَى الْبَعْضِ

меҳмонхона: فُنْدُقٌ

расид: وَصَلَ

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

шинос шуд: تَعَرَّفَ

рафик, дӯст: صَدِيقٌ

истиқомат мекунад: يَسْكُنُ

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

۱ – مِنْ أَيِّنَ وَصَلَ شَرِيفٌ؟

۲ – مِنْ أَيِّنَ وَصَلَ مُحَمَّدٌ؟

- ۳ - لِمَاذَا وَصَلَ شَرِيفٌ وَمُحَمَّدٌ؟
 ۴ - هَلْ يَسْكُنُ شَرِيفٌ وَمُحَمَّدٌ فِي فُنْدُقٍ وَاحِدٍ؟
 ۵ - أَيْنَ تَعَرَّفَ شَرِيفٌ وَمُحَمَّدٌ؟
 ۶ - هَلْ وَصَلَ شَرِيفٌ مِنْ وَحْدِهِ؟
 ۷ - مَعَ مَنْ حَضَرَ مُحَمَّدٌ؟

التَّدرِيبُ التَّائِي

عَيِّرِ الْجُمْلَ كَمَا يَلِزَمُ:

Қумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

م: يَسْكُنُ شَرِيفٌ وَمُحَمَّدٌ فِي فُنْدُقٍ وَاحِدٍ.

M. Шариф ва Муҳаммад дар як меҳмонхона
зиндагӣ мекунанд.

ت: يَسْكُنُ شَرِيفٌ وَمُحَمَّدٌ فِي فُنْدُقٍ وَاحِدٍ.

T. Шариф ва Муҳаммад дар як меҳмонхона
зиндагӣ мекунанд.

م: (تَعِيشُ)

ت: تَعِيشُ أَنْتَ وَأَخُوكَ فِي مَنْزِلٍ وَاحِدٍ.

T. Ту ва бародарат дар як хона зиндагӣ
мекунед.

م: (تَرَكِبُ / الْحَافِلَةُ)

..... ت:

م: (تَنْزِلُ / فُنْدُقٌ)

..... ت:

م: (تَسَافِرُ / رِحْلَةٌ)

..... ت:

م: (يُدْرَسُ / فِي صَفٍّ)

..... ت:

م: (يَكْتُبُ / دَقْتَرٌ)

..... ت:

م: (يَقْرَأُ / كِتَابٌ)

.....	ت:
(يَجْلِسُ / فِي كُرْسِيٍّ)	م:
.....	ت:
(يَتَزَوَّجُ / فِي يَوْمٍ)	م:
.....	ت:

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

اسْتَمِعْ وَأَعِدْ:

Гӯш кунед ва ҷамроҳи устод тақрор намоед:

مُحَمَّدٌ: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.
 شَرِيفٌ: وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.
 مُحَمَّدٌ: مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟
 شَرِيفٌ: أَنَا مِنْ بَاكِسْتَانِ.
 مُحَمَّدٌ: هَلْ أَنْتَ بَاكِسْتَانِيٌّ؟
 شَرِيفٌ: نَعَمْ، أَنَا بَاكِسْتَانِيٌّ.
 وَمَا جُنْسِيَّتُكَ؟
 مُحَمَّدٌ: أَنَا تُرْكِيٌّ. أَنَا مِنْ تُرْكِيَا وَهَذَا أَخِي هُوَ مُدْرَسٌ.
 شَرِيفٌ: أَهْلًا وَسَهْلًا يَا مُدْرَسٌ. وَهَذَا صَدِيقِي مَنَّانٌ هُوَ مَهْنَدِسٌ.
 مُحَمَّدٌ: أَهْلًا وَسَهْلًا وَمَا اسْمُ أَخِيكَ؟
 شَرِيفٌ: اسْمُهُ أَحْمَدٌ.
 شَرِيفٌ: نَتَقَابَلُ إِنْ شَاءَ اللهُ.
 مُحَمَّدٌ: نَتَقَابَلُ أُنثَاءَ الْغَدَاءِ إِنْ شَاءَ اللهُ.
 شَرِيفٌ: مَعَ السَّلَامَةِ.
 مُحَمَّدٌ: إِلَى اللَّقَاءِ.

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

- 1 – هَلْ شَرِيفٌ بَاكِسْتَانِيٌّ؟
- 2 – مَا جُنْسِيَّةُ مُحَمَّدٍ؟

- ۳ - مَاذَا يَعْمَلُ أَخُو مُحَمَّدٍ؟
 ۴ - هَلْ هُوَ طَيَّارٌ؟
 ۵ - مَنْ هُوَ صَدِيقُ شَرِيفٍ؟
 ۶ - أَيْنَ يَتَقَابَلُ شَرِيفٌ وَمُحَمَّدٌ؟

التَّدرِيبُ الخَامِسُ

غَيْرِ الجَمَلِ كَمَا يَلِزَمُ:

Чумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

بَاكِسْتَانِي	}	مِنْ	أَنَا	}	أَنْتِ؟	مِنْ أَيْنَ
تُرْكِيَا			أَنْتِ		أَنْتِ؟	
مِصْرَ	}	مِنْ	أَنَا مِنْ مِصْرَ	}	هُوَ؟	المِثَالُ:
سُورِيَا			هُوَ		هِيَ؟	
لُبْنَانَ	}	مِنْ	هِيَ	}	أَنَا؟	مِنْ أَيْنَ أَنْتِ؟

بَاكِسْتَانِي	}	نَعَمْ	بَاكِسْتَانِي؟	}	أَنْتِ	هَلْ
تُرْكِيَا			تُرْكِيَا؟		مِصْرِي	
أَنَا	}	نَعَمْ	سُورِيَا	}	أَنْتِ	هَلْ
سُورِيَا			بَاكِسْتَانِيَّةُ		مِصْرِيَّةُ	
بَاكِسْتَانِيَّةُ	}	أَنَا	سُورِيَّةُ	}	أَنْتِ	سُورِيَّةُ
تُرْكِيَّةُ						
مِصْرِيَّةُ	}	نَعَمْ: أَنَا بَاكِسْتَانِي	هَلْ أَنْتِ بَاكِسْتَانِي؟	}	المِثَالُ:	سُورِيَّةُ

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

غَيْرِ الْجُمْلِ كَمَا يَلْزَمُ:

Чумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

- م: وَصَلَ شَرِيفٌ لِإِسْتِرَاكِ فِي الْإِحْتِقَالَاتِ.
М. Шариф барои иштирок ба ҷашн омад.
- ت: وَصَلَ شَرِيفٌ لِإِسْتِرَاكِ فِي الْإِحْتِقَالَاتِ.
Т. Шариф барои иштирок ба ҷашн омад.
- م: (سَافِرٌ)
ت: سَافِرٌ فَرِيقُ كُرَّةِ الْقَدَمِ لِيَسْتَرَاكِ فِي الْمُبَارِيَاتِ الْعَالَمِيَّةِ.
Т. Дастваи футболбозон барои иштирок кардан дар мусобиқаҳои умумичаҳонӣ сафар карданд.
- م: (دَخَلَ)
ت:
- م: (التَّحَقَّقَ)
ت:
- م: (خَرَجَ)
ت:
- م: (جَلَسَ)
ت:
- م: (تَوَضَّأَ)
ت:
- م: (اتَّصَلَ)
ت:
- م: (ذَكَرَ)
ت:

التَّدْرِيبُ السَّابِعُ

Ба арабӣ тарҷума кунед:

تَرْجَمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Мо дирӯз ба шаҳри Душанбе расидем. Мо омадем,
ки ҷойҳои таърихии Тоҷикистонро тамошо кунем.
Фардо мо ба қалъаи Ҳисор меравем.

التَّذْرِيْبُ التَّامِنُ

Ҷумлаҳо барои имло:

الْجُمْلُ لِلِإِمْلَاءِ:

مَا اسْمُكَ؟ اسْمِي جَمَشِيد. كَمْ عُمْرُكَ؟ عُمْرِي خَمْسَ عَشْرَةَ سَنَةً. أَيْنَ
يَعْمَلُ أَبُوكَ؟ أَبِي يَعْمَلُ مُعَلِّمًا فِي الْمَدْرَسَةِ.

Барои ҳифз кардан:

لِلْحِفْظِ:

طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ.

Омухтани илм барои ҳар мусалмон ва
мусалмонзан фарз аст.

يَوْمٌ وَاحِدٌ لِلْعَالِمِ خَيْرٌ مِنْ الْحَيَاةِ كُلِّهَا لِلْجَاهِلِ.

Ҳаёти якрӯзаи олим аз тамоми ҳаёти
ҷоҳил беҳтар аст.

Латифаи арабӣ:

فَكَاهَةٌ عَرَبِيَّةٌ:

مَتَى تَمُوتُ يَا أَبَا نُوَّاسٍ؟

Эй Абунавос кай ту мемири?

سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا نُوَّاسٍ: مَتَى تَمُوتُ يَا أَبَا الْحَسَنِ؟ فَقَالَ لَهُ: وَلِمَإِذَا
هَذَا السُّؤَالُ؟ فَقَالَ الرَّجُلُ: أُرِيدُ أَنْ أُرْسِلَ مَعَكَ خِطَابًا إِلَى أَبِي. فَقَالَ أَبُو
نُؤَاسٍ: لَيْسَ طَرِيقِي إِلَى جَهَنَّمَ فَأَرْسِلُهُ مَعَ غَيْرِي. فَخَجَلَ الرَّجُلُ
وَأَنْصَرَفَ

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

фиристам: أُرْسِلُ

талаб кард: طَلَبُ

нест: لَيْسَ
роҳи ман: طَرِيقِي
дӯзах: جَهَنَّمُ
ба дигар: مَعَ غَيْرِي

шарм дошт: خَجِلَ
рафт: انصَرَفَ

фарз аст: فَرِيضَةٌ
мактуб: خِطَابٌ
беҳтар аст: خَيْرٌ
нодон: الْجَاهِلُ
мард: رَجُلٌ
мемури: تَمُوتُ

кас
номи қаҳрамон: أَبُو نُؤَاسٍ
меҳоҳам: أُرِيدُ

الدَّرْسُ الثَّالِثُ – دارسي سаввум

حَطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лахзаҳои дарс

1. Одоби муошират, ҳозиру ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хониши ифоданоки устод.
4. Хониши дастачамъии устод ва хонандагон.
5. Хониши инфиродии хонандагон.
6. Доир намудани муҳовара.
7. Тарҷума аз тоҷикӣ.
8. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва эълони баҳоҳо.

حَضَرَتْ مَرِيَمُ وَزَيْنَبُ لِالِاسْتِرَاكِ فِي الْاِحْتِقَالَاتِ بَعِيْدِ اسْتِقْلَالِ
تَاجِيكِسْتَانِ اَيْضًا. تَسْكُنُ مَرِيَمُ وَزَيْنَبُ فِي فُنْدُقِ جَمِيْلِ فِي وَسْطِ مَدِيْنَةِ
دُوَسْتَنَبِه. زَيْنَبُ تَعْمَلُ فِي اِدَاعَةِ التَّلْفِيْزِيُوْنِ بِمِصْرَ. اَمَّا مَرِيَمُ فَهِيَ مُمْتَلَةٌ
مَشْهُورَةٌ فِي تُرْكِيَا.

التَّدْرِيْبُ الْاَوَّلُ

Муҳовара:

الْحِوَارُ:

مَرِيَمُ: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.
زَيْنَبُ: وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.
مَرِيَمُ: مِنْ اَيْنَ اَنْتِ؟
زَيْنَبُ: اَنَا مِنْ مِصْرَ.
مَرِيَمُ: هَلْ اَنْتِ مِصْرِيَّةٌ؟
زَيْنَبُ: نَعَمْ، اَنَا مِصْرِيَّةٌ. وَمَا جِنْسِيَّتُكَ؟
مَرِيَمُ: اَنَا تُرْكِيَّةٌ. اَنَا مِنْ تُرْكِيَا.
زَيْنَبُ: مَتَى وَصَلْتِ؟
مَرِيَمُ: وَصَلْنَا قَبْلَ قَلِيْلِ وَالْاَنَ مَدْعُوْنَ اِلَى وَزَارَةِ الثَّقَافَةِ.
زَيْنَبُ: هَلْ اَنْتُمْ مَجْمُوعَةٌ؟
مَرِيَمُ: نَعَمْ، نَحْنُ وَفَدٌّ كَبِيْرٌ مِنْ وَزَارَةِ الثَّقَافَةِ التُّرْكِيَّةِ.

زَيْنَب: مَعَ السَّلَامَةِ.
مَرِيَم: إِلَى اللِّقَاءِ.

Калимаҳои нав:

хунарманд: مُمَثِّلَةٌ
миллатат чист? مَا جِنْسِيَّتُكَ؟
даъват шудаем: مَدْعُوُونَ
вазирати фарҳанг: وَزَارَةُ الثَّقَافَةِ
барномаи телевизион:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:
омад: حَضَرَتْ
зебо: جَمِيلٌ
дар маркази: فِي وَسَطِ
кор мекунад: تَعْمَلُ
ИДАЕА ТЕЛЕВИЗИОН: إِدَاعَةُ التَّلْفِيزِيُونِ
хайати намояндагӣ: وَفَدٌ

التَّدْرِيبُ الثَّانِي

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

Зайнаб аз кучо омадааст?

١ – مِنْ أَيْنَ حَضَرَتْ زَيْنَبُ؟

Марям аз кучо омадааст?

٢ – مِنْ أَيْنَ حَضَرَتْ مَرِيَمُ؟

٣ – لِمَاذَا حَضَرَتْ زَيْنَبُ وَمَرِيَمُ إِلَى دُوشَنبَه؟

٤ – أَيْنَ تَعْمَلُ زَيْنَبُ فِي مِصْرَ؟

٥ – مَاذَا تَعْمَلُ مَرِيَمُ فِي ثُرَكِيَا؟

Мушоҳида кунед, ки дар ин дарс ба ғайр аз исмҳо ва ҷонишинҳои шахсӣ, ки дар дарси гузашта мушоҳида намуда будем, боз кадом навъи таркибҳои нахвӣ мушоҳида мешаванд.

Мебинем, ки сифатҳои нисбӣ бештар истифода шудаанд. Онҳоро мо дар дарсҳои қаблӣ низ мушоҳида намудем. Мисол:

مِصْرُ – مِصْرِيٌّ، ثُرَكِيَا – ثُرَكِيَّةٌ، سُورِيَا – سُورِيٌّ

Қоидаи наҳвӣ:

Сифатҳои нисбӣ

Сифатҳои нисбӣ сифатҳои мебошанд, ки мансуб будани кас ё чизро ба чойе ё чизе ва ё сохта шудани онҳоро аз чизе ифода мекунанд. Мисол:

أَنَا بُنَانِيٌّ - أَنْتَ تَاجِيكِيٌّ - هَذَا خَسْبِيٌّ - هِيَ صِنَاعِيَّةٌ

Сифатҳои нисбӣ бо роҳи ҳамроҳ карда шудани «ё» - и шаддадор ба охири калима (ي - ية) сохта мешаванд.

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

غَيْرَ الْجَمَلِ كَمَا يَلْزَمُ:

Ҷумлаҳои ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

م: الْمُتَمَلِّقُونَ التُّرْكِيُّونَ مَدْعُوُونَ إِلَى وَزَارَةِ الثَّقَافَةِ.

М. Ҳунармадони туркӣ ба Вазорати фарҳанг даъват шудаанд.

ت: الْمُتَمَلِّقُونَ التُّرْكِيُّونَ مَدْعُوُونَ إِلَى وَزَارَةِ الثَّقَافَةِ.

Т. Ҳунармадони туркӣ ба Вазорати фарҳанг даъват шудаанд.

م: (الرِّيَاضِيُّونَ)

ت: الرِّيَاضِيُّونَ الْمِصْرِيُّونَ مَدْعُوُونَ إِلَى الْمَلْعَبِ الرَّئِيسِيِّ.

Т. Варзишгарони мисрӣ ба варзишгоҳи марказӣ даъват шудаанд.

م: (الْمُدْرَسُونَ)

..... ت:

م: (النُّوَابُ)

..... ت:

م: (الطُّلَّابُ)

..... ت:

م: (السُّوَّاحُ)

..... ت:
 م: (الأطفال)
 ت:

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

عَيرِ الْجُمَلِ كَمَا يَلْزَمُ:

Чумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

م: زَيْنَبُ وَصَلَتْ إِلَى دُوشَنبَه قَبْلَ قَلِيلٍ.

М. Зайнаб ба Душанбе чанде пештар расид.

ت: زَيْنَبُ وَصَلَتْ إِلَى دُوشَنبَه قَبْلَ قَلِيلٍ.

Т. Зайнаб ба Душанбе чанде пештар расид.

م: (يَوْمٌ)

ت: زَيْنَبُ وَصَلَتْ إِلَى دُوشَنبَه قَبْلَ يَوْمٍ.

Т. Зайнаб ба Душанбе як рӯз пеш расид:

م: (أُسْبُوْعٌ)

..... ت:

م: (شَهْرٌ)

..... ت:

م: (مُدَّةٌ)

..... ت:

م: (سَنَةٌ)

..... ت:

م: (القَاهِرَةُ)

..... ت:

م: (الرِّيَاضُ)

..... ت:

م: (المَدِينَةُ)

..... ت:

م: (الإِمَارَاتُ)

..... ت:

التَّدرِيبُ الخَامِسُ

تَبَادُلُ الحِوَارِ مَعَ رَفِيقِكَ:

Бо рафиқатон муҳовара намоед:

المِثَالُ: م: (تَاجِيكِسْتَانُ / تُرْكِيَا)

ت ۱: مِمنَ أَيْنَ أَنتَ قَادِمٌ؟

ت ۲: أَنَا قَادِمٌ مِمنَ تَاجِيكِسْتَانِ.

ت ۱: وَإِلَى أَيْنَ أَنتَ مُسَافِرٌ؟

ت ۲: أَنَا مُسَافِرٌ إِلَى تُرْكِيَا.

م: (الرِّيَاضُ / بَعْدَاذُ)

..... ت ۱:

..... ت ۲:

..... ت ۱:

..... ت ۲:

م: (مَكَّةُ / دِمَشقُ)

..... ت ۱:

..... ت ۲:

..... ت ۱:

..... ت ۲:

م: (قَطْرُ / كُوَيْتُ)

..... ت ۱:

..... ت ۲:

..... ت ۱:

..... ت ۲:

م: (مَدِينَةُ / بَيْرُوتُ)

..... ت ۱:

..... ت ۲:

..... ت ۱:

..... ت ۲:

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

Ба арабӣ тарҷума намоед: **تَرْجَمْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:**

Ман тоҷикам. Ман аз Тоҷикистон ҳастам. Ман дар мактаби тоҷикӣ таҳсил менаоям. Ман мехоҳам, ки муаллими забони тоҷикӣ шавам.

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

Имло:

الإملاءُ:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ. هَذَا أَخِي، هُوَ مُدْرَسٌ فِي مَدْرَسَةِ
ابْنِ سِينَا. أَنَا أَدْرَسُ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ أَيْضًا.

التَّدرِيبُ التَّامِنُ

Барои ҳифз кардан:

للحفظِ:

أَطْلُبُ الْعِلْمَ وَآوِي فِي الصِّينِ.

Илмро талаб кунед, агарчи дар Чин бошад.

الْعِلْمُ فِي الصُّدُورِ وَلَا فِي السُّطُورِ.

Илм дар синаҳост на дар сатрҳо.

Латифа:

الفكاهة:

قَالَتِ الْفَنَاءُ لِلْفَنَى: هَلْ نُحِبُّنِي؟ أَجَابَ الْفَنَى: نَعَمْ، يَا شَكَّ يَا حَبِيبَتِي. قَالَتِ الْفَنَاءُ: هَلْ أَنْتَ عَلَى اسْتِعْدَادٍ لِلْمَوْتِ فِي سَبِيلِ هَذَا الْحُبِّ؟ قَالَ الْفَنَى: كَلَّا، فَإِنَّ حُبِّي مِنَ النَّوْعِ الَّذِي لَا يَمُوتُ.

Калимаҳои нав:

азизам: حَبِيبَتِي
 тайёри: اسْتِعْدَادٌ
 барои мурдан: لِلْمَوْتِ
 роҳ: سَبِيلٌ
 муҳаббат: الْحُبُّ
 ҳаргиз: كَلَّا
 намемирад: لَا يَمُوتُ
 сатрҳо: السُّطُورُ
 навъ, намуд: نَوْعٌ

الكلمات الجديدة:

духтар: الْفَنَاءُ
 писар: الْفَنَى
 ту маро дӯст медорӣ: نُحِبُّنِي
 ҷавоб дод: أَجَابَ
 бале, оре: نَعَمْ
 бешубҳа: يَا شَكَّ
 синаҳо: الصُّوْرُ
 Чин: الصِّينُ
 агарҷӣ: وَلَوْ

دَرْسُ الرَّابِعِ – دارسي чаҳорум – خَطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс –

1. Одобии муошират, ҳозирӣ ғойибӣ хонандагон.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ. (Азбаски хонандагон дар ин мавзӯ алақай 3 нави муҳовараро гузаштаанд. Устод метавонад, ба ин қисмати дарс вақти бештаре ҷудо намояд ва аз ду Ҳивор як Ҳивор ташиқил намояд ё ки духтару писарро бароварда, миёни онҳо Ҳиворҳо ташиқил намояд ва гайра)
3. Хондани дарси нав аз ҷониби устод.
4. Хониши дастаҷамъии устоду хонандагон.
5. Хониши инфиродии ҳар хонанда.
6. Муҳовара аз болои китоб ё саволу ҷавоб.
7. Имло ва тафтиши он.
8. Вазифаи хонагӣ ва эълони баҳоҳо.

مَدْرَسَتِي قَدِيمَةٌ وَلَكِنَّهَا جَمِيلَةٌ وَوَأَسِعَةٌ فِيهَا الْأَشْجَارُ وَحَدَائِقُ
الْأَزْهَارِ تَقَعُ فِي وَسْطِ الْحَيِّ وَتَتَكَوَّنُ مِنْ طَابِقِينَ وَصَالَةٍ لِلْأَلْعَابِ
الرِّيَاضِيَّةِ وَمَسْرَحٍ وَمَطْبَخٍ. أَنَا أَحِبُّ مَدْرَسَتِي وَأَسَاتِدَتِي وَأَحْضُرُ كُلَّ
يَوْمٍ مُبَكَّرًا.

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чи тавре ки дар мисол нишон дода шудааст, бо хамсинфатон саволу ҷавоб кунед.

المِثَالُ:

М. (Тоҷикистонӣ)

(Тажикистани)

М:

Т. Оё ту тоҷикистонӣ ҳастӣ?

هَلْ أَنْتَ تَاجِيكِسْتَانِيٌّ؟

Т 1:

ت ۲: نَعَمْ، أَنَا تَاجِكِيسْتَانِي. Т. Бале, манн тоҷикистониям.

م: (تُرْكِيَّة)
ت ۱: هَلْ أَنْتِ تُرْكِيَّة؟
ت ۲: نَعَمْ، أَنَا تُرْكِيَّة.

(تُرْكِي) - تُرْكِيَّة - مِصْرِي - مِصْرِيَّة - سُورِي - سُورِيَّة - رُوسِي - رُوسِيَّة - صِيْنِي - صِيْنِيَّة - حَبَشِي - حَبَشِيَّة

التَّدرِيبُ التَّانِي

Чумла созед:

رَتَّبِ الْجُمْلَةَ:

المِثَالُ:

م: (أَخِي - مُدْرَسٌ) М. (бародарам - муаллим)

ت: هَذَا أَخِي. هُوَ مُدْرَسٌ. Т. Ин бародари ман аст.

Вай муаллим аст.

م: (أَخْتِي - مُدْرَسَةٌ) М. (хоҳарам - муаллима)

ت: هَذِهِ أُخْتِي. هِيَ مُدْرَسَةٌ. Т. Ин хоҳари ман аст.

Вай муллима мебошад.

[صَدِيقِي - طَبِيبٌ] - [أُمِّي - مُعَلِّمَةٌ] - [عَمِّي - مُزَارِعٌ] -
[خَالِي - حَدَادٌ] - [جَدِّي - بَنَاءٌ] - [أَبِي - تَاجِرٌ] - [عَمِّي - شُرْطِي]

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

تَبَادَلِ السُّؤَالَ وَالْجَوَابَ مَعَ الْبَعْضِ:

Бо ҳамдигар саволу ҷавоб кунед:

المِثَالُ:

Мисол:

T.1: Ту аз кучой?

ت ١: مَنْ أَيْنَ أَنْتَ؟

T.2: Ман аз Русия мебошам.

ت ٢: أَنَا مِنْ رُوسِيَا.

T.1: Ту (э) аз кучой?

ت ١: مَنْ أَيْنَ أَنْتَ؟

T.2: Ман аз Гурҷистон мебошам. أَنَا مِنْ جُرْجِيَا.

هُوَ - سُورِيَا / هِيَ - مِصْرُ / أَنْتَ - سَعُودِيَّ / أَنْتِ -
 لِبْنَانِيَّةٌ
 مَنْ أَيْنَ هُوَ / مَنْ أَيْنَ هِيَ / مَنْ أَيْنَ أَنْتَ / مَنْ أَيْنَ
 أَنْتِ

التَّدْرِيبُ الرَّابِعُ

Чумлаҳо созед:

رَتَّبِ الْجُمْلَ:

(بهرام - مهندس)

(حامد - سائق)

المِثَالُ:

M. Номи ман Ҳомид

م: اسْمِي حَامِد. أَنَا سَائِقٌ.

аст.

Ман ронанда ҳастам.

T. Номи ман Баҳром аст.

ت: اسْمِي بَهْرَام. أَنَا مُهَنْدِسٌ.

Ман муҳандис мебошам.

(خَلِيلٌ - مَحْمُودٌ - جَمِيلٌ - شَرَفٌ - شَهْلَى - فَاطِمَةُ - حَمَّالٌ -
 جَرَّاحٌ - طَبِيبٌ - طَبَّاحٌ - مُمَرِّضَةٌ - طَيَّارَةٌ)

التَّدْرِيبُ الْخَامِسُ

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ وَتَبَادَلِ الْحَوَارَ مَعَ زَمِيلِكَ:

Ба саволҳо ҷавоб гардонед ва бо ҳамсинфатон муҳовара кунед:

- ۱ – السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.
- ۲ – مَا اسْمُكَ؟
- ۳ – كَيْفَ حَالُكَ؟
- ۴ – مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟
- ۵ – مَا جُنْسِيَّتُكَ؟
- ۶ – هَلْ أَنْتَ تَاجِيكِيٌّ؟
- ۷ – مَعَ السَّلَامَةِ.

Агар мулоҳиза намоед, мебинед, ки дар ин дарс бештар ҷумлаҳо ва таркибҳои истифода шудаанд, ки бо ёрии ҳиссаҷаҳон саволи сохта шудаанд:

المِثَالُ: هَلْ أَنْتَ تَاجِيكِيٌّ؟ نَعَمْ، أَنَا تَاجِيكِيٌّ.

Қоидаи наҳвӣ:

Ҷумлаҳои саволи бо ёрии ҳиссаҷаҳон саволи сохта мешаванд. Ҳиссаҷаҳон саволи дар аввали ҷумла гузошта мешаванд. Ҷумлаҳои саволиро ба се гурӯҳ ҷудо мекунанд: ҷумлаҳои саволи умумӣ, ҷумлаҳои саволи махсус, ки ҷавоби мушаххасро талаб мекунанд ва ҷумлаҳои саволи интиҳобӣ. Мисол:

Умумӣ: هَلْ أَنْتَ طَالِبٌ؟ نَعَمْ، أَنَا طَالِبٌ.

Махсус: مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ أَنَا مِنْ رُوسِيَا.

Интиҳобӣ: هَلْ هُوَ مُدْرَسٌ أَوْ مُهَنْدِسٌ؟ هُوَ مُدْرَسٌ.

التَّدْرِيْبُ السَّادِسُ

Ба арабӣ тарҷума кунед:

تَرْجِمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Ту аз кучоӣ? Оё ту аз Афғонистонӣ? Миллатат
чист? Номат Шариф аст? Оё ту донишҷӯи курси якум
хастӣ?

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

Чумлаҳо барои имло:

الجَمَلُ لِلإِمْلَاءِ:

اسْمِي مُحَمَّدٌ. مَا اسْمُكَ؟ اسْمِي نَادِرٌ. أَنَا مِنْ أُرْبِكِسْتَانَ. مِنْ أَيْنَ
أَنْتِ؟ أَنَا تَاجِكِيٌّ. وَمَا جِيسِيَّتُكَ؟

التَّدرِيبُ التَّامِنُ

Барои хифз кардан:

الحِفظُ:

عَلَّمَ النَّاسَ عِلْمَكَ وَتَعَلَّمَ عِلْمَ غَيْرِكَ.

Илматро ба дигарон омӯз ва
илми дигаронро биёмӯз.

Китобҳо боғҳои олимонанд. الكُتُبُ بَسَاتِينُ العُلَمَاءِ.

Латифа:

الفكاهة:

جَوَابُ المَقْنَعِ

Чавоби қаноатбахш

الطَّيِّبُ: هَلْ اشْتَرَيْتِ الدَّوَاءَ الثَّانِي الَّذِي وَصَفْتَهُ لِزَوْجِكَ؟
السَّيِّدَةُ: كَلَّا.

الطَّيِّبُ: لِمَاذَا؟

السَّيِّدَةُ: لِأَنَّهُ مَاتَ مِنْ أَوَّلِ دَوَاءٍ.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الجَدِيدَةُ:

الثَّانِي: дуюм

عَلَّمَ: ёд бидех

онро тавсия кардам: وَصَفْنَاهُ
хонум: السَّيِّدَةُ
зеро y: لِأَنَّهَ
мурд: مَاتَ
якум: أَوْلُ
дору: دَوَاءٌ

мардум: النَّاسُ
биёмӯз: تَعَلَّمَ
дигарро: غَيْرَكَ
боғҳо: بَسَاتِينُ
харидӣ (з): اشْتَرَيْتَ
дору: الدَّوَاءُ

الدَّرْسُ الْخَامِسُ – Дарси панҷум – خُطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

1. Одоби муошират ва ҳозиру ғоибии хонандагон.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани калима ва таъбирҳои нав аз ҷониби устод.
4. Хондани дастаҷамъии устоду хонандагон.
5. Хондани муҳовара аз ҷониби устод.
6. Хондани дастаҷамъии муҳовара.
7. Муҳовараи хонандагон аз рӯи китоб.
8. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
9. Имло.
10. Вазифаи хонагӣ ва эълони баҳоҳо.

دَهَبَ عُمَرُ إِلَى صَدِيقِهِ عَلِيٍّ فِي يَوْمِ الْأَحَدِ. اسْتَقْبَلَهُ عَلِيٌّ وَجَلَسَا فِي عُرْفَةِ الْجُلُوسِ. جَاءَ بِمَجْمُوعَةٍ مِنَ الصُّوَرِ حَتَّى يُعَرِّفَهُ عَلَى عَائِلَتِهِ. ثُمَّ قَدَّمَ لَهُ الشَّايَ وَالْحَلْوَيَاتِ.

التَّدرِيبُ الْأَوَّلُ

Муҳовара:

Гӯш кунед ва такрор намоед:

الحوار:

استمع وكرّر:

حوارٌ بينَ عليٍّ وصديقه عمرَ

علي: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.

عمر: وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.

علي: هَذِهِ صُورَةٌ أُسْرَتِي.

عمر: مَا شَاءَ اللَّهُ.

عمر: مَنْ هَذَا؟

علي: هَذَا وَالَّذِي مَحْمُودٌ. هُوَ مُهَنْدِسٌ.

عمر: وَمَنْ هَذِهِ؟

عَلِي: هَذِهِ وَالِدَتِي نِهَال. هِيَ طَبِيبَةٌ.
 عُمَر: وَمَنْ هَذَا؟
 عَلِي: هَذَا أَخِي مُوسَى. هُوَ طَالِبٌ.
 عُمَر: وَمَنْ هَذِهِ؟
 عَلِي: هَذِهِ أُخْتِي مَدِينَةٌ. هِيَ مُعَلِّمَةٌ.
 وَهَذَا جَدِّي وَهَذِهِ جَدَّتِي.
 عُمَر: مَنْ هَذَا وَمَنْ هَذِهِ؟
 عَلِي: هَذَا ابْنِي جَاوِدٌ وَهَذِهِ ابْنَتِي جَمِيلَةٌ.
 عُمَر: وَمَنْ فِي هَذِهِ الصُّورَةِ عَلَى الْحَائِطِ؟
 عَلِي: فِي الصُّورَةِ الَّتِي عَلَى الْحَائِطِ عَمِّي حَبِيبٌ وَعَمَّتِي سَلِيمَةٌ.
 عُمَر: مَا شَاءَ اللَّهُ.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

занги соат: صَوْتُ السَّاعَةِ:	сурат: صُورَةٌ:
палто: الْمِعْطَفُ:	ойила: أُسْرَةٌ:
айнак: نَظَّارَةٌ:	падар: وَالِدٌ:
хаммом: حَمَّامٌ:	писар: وَالِدَةٌ:
шустушӯ мекунад: يَغْتَسِلُ:	бобо: جَدٌّ:
мехонад: يَفْرَأُ:	جدّة: جَدَّةٌ:
омода месозад: نُعَدُّ:	абн: ابْنٌ:
ношто: الْإِفْطَارُ:	ибنة: ابْنَةٌ:
муаллима: مُعَلِّمَةٌ:	амак: عَمٌّ:
чай: الشَّايُ:	амма: عَمَّةٌ:
шириниҳо: الْحَلْوَيَاتُ:	фарзандон: أَوْلَادٌ:
пешкаш кард: قَدَّمَ:	масҷид: مَسْجِدٌ:
пешвоз гирифт: اسْتَقْبَلَ:	ғурфа: غُرْفَةٌ:

التَّدْرِيبُ الثَّانِي

Ба саволҳо ҷавоб диҳед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

- ١ - إِلَى أَيَّنَ ذَهَبَ عُمَرُ؟
- ٢ - مَتَى ذَهَبَ عُمَرُ إِلَى بَيْتِ عَلِيٍّ؟
- ٣ - أَيَّنَ اسْتَوْبَلَهُ عَلِيٌّ؟
- ٤ - أَيَّنَ جَلَسَ عُمَرُ؟
- ٥ - مَاذَا شَاهَدَ عُمَرُ فِي بَيْتِ عَلِيٍّ؟
- ٦ - مَنْ وَالِدُ عَلِيٍّ؟
- ٧ - مَنْ وَالِدَتُهُ؟
- ٨ - مَاذَا يَعْمَلُ أَخُوهُ مُوسَى؟
- ٩ - أَيَّنَ تَعْمَلُ أُخْتُهُ مَدِينَةَ؟
- ١٠ - هَلْ لِعَلِيِّ جَدٌّ وَجَدَّةٌ؟
- ١١ - مَا اسْمُ ابْنِهِ وَأَبْنَتِهِ؟
- ١٢ - مَنْ عَلَى الصُّورَةِ الَّتِي مُعَلَّقَةٌ عَلَى الْحَائِطِ؟

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

غَيْرِ الْجُمْلِ كَمَا يَلْزَمُ:

Їумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

Мисол: (ҷой)

(الشَّاي)

المِثَالُ:

م: قَدَّمَ عَلِيٌّ لِصَدِيقِهِ الشَّايَ.

М. Али ба рафиқаш ҷой пешкаш кард.

ت: قَدَّمَ عَلِيٌّ لِصَدِيقِهِ الشَّايَ.

Т. Али ба рафиқаш ҷой пешкаш кард.

М. (таом)

(الطَّعَامُ)

ت: قَدَّمَ عَلِيٌّ لِصَدِيقِهِ الطَّعَامَ.

Т. Али ба рафиқаш таом пешкаш кард.

م: (الْفَهْوَةُ)

..... ت:

م: (الْفَوَاكِهُ)

.....	ت:
(الْحَلَوِيَّاتُ)	م:
.....	ت:
(الْجَرَائِدُ)	م:
.....	ت:
(الْكِتَابُ)	م:
.....	ت:
(لَأَبِيهِ)	م:
..... قَدَّمَ عَلِيٌّ لِأَبِيهِ	ت:
(لَأُمِّهِ)	م:
.....	ت:
(لَأَخِيهِ)	م:
.....	ت:

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

رَتِّبْ مِنْ جُمْلَتَيْنِ جُمْلَةً وَاحِدَةً:

Аз ду чумла як чумла созед:

المِثَالُ:

- م: ١ - ذَهَبَ عُمَرُ إِلَى مَنْزِلِ عَلِيٍّ.
٢ - عُمَرُ يَتَعَرَّفُ عَلَى أُسْرَةِ عَلِيٍّ.
- М: 1. Умар ба хонаи Алӣ рафт.
2. Умар бо ойилаи Алӣ шинос мешавад.
- Т: ذَهَبَ عُمَرُ إِلَى مَنْزِلِ عَلِيٍّ لِيَتَعَرَّفَ عَلَى أُسْرَتِهِ.
Т. Умар ба хонаи Алӣ рафт, то ки
бо ойилаи он шинос шавад.
- М: ١ - ذَهَبَ عَلِيٌّ إِلَى الْمَسْجِدِ.
٢ - عَلِيٌّ يُصَلِّيُ صَلَاةَ الْجُمُعَةِ.
- М. 1. Алӣ ба масҷид рафт.
2. Алӣ намози чумъа мегузорад.

ت: ذَهَبَ عَلِيٌّ إِلَى الْمَسْجِدِ لِيُصَلِّيَ صَلَاةَ الْجُمُعَةِ.

T. Али ба масҷид рафт, то ки намози
чумъаро гузорад.

1 - فَتَحَ عُمَرُ الْكِتَابَ. 2 - يَفْرَأُ عُمَرُ الدَّرْسَ. م:

ت:

1 - دَخَلَ الْمُدِيرُ الْفَصْلَ. 2 - يُهَيِّئُ الْمُدِيرُ الطُّلَابَ م:

بِالْعِيدِ.

ت:

1 - دَخَلَ عَلِيٌّ الْمَلْعَبَ. 2 - يَلْعَبُ عَلِيٌّ كُرَّةَ الْقَدَمِ. م:

ت:

1 - يَذْهَبُ عُمَرُ إِلَى الْمَطْعَمِ. 2 - يَتَنَاوَلُ عُمَرُ الْغَدَاءَ. م:

ت:

1 - رَجَعَتْ سَعَادَةٌ مِنَ الْمَدْرَسَةِ. 2 - تُسَاعِدُ سَعَادَةٌ أُمَّهَا. م:

ت:

1 - نَهَضَتْ نَرْجِيْسٌ بَاكِرًا. 2 - تُنْظِفُ نَرْجِيْسٌ م:

الْعُرْفَةَ.

ت:

1 - دَخَلَ أُنُورٌ الْمَكْتَبَةَ. 2 - يَسْتَنْرِي أُنُورٌ الْكُرَّاسَةَ. م:

ت:

التَّدرِيبُ الْخَامِسُ

Чумлаҳоро пурра кунед:

أَكْمِلِ الْجُمْلَةَ:

1 - جَاءَ عُمَرُ إِلَى مَنْزِلِ عَلِيٍّ.

2 - اسْتَقْبَلَ عَلِيٌّ عُمَرَ فِي عُرْفَةِ الْجُلُوسِ.

3 - جَلَسَ عَلِيٌّ

4 - جَاءَ عَلِيٌّ بِ

5 - قَدَّمَ عَلِيٌّ

6 - تَعَمَّلُ الْوَالِدَةُ

- ٧ - يَعْمَلُ الْوَالِدُ
- ٨ - صُورَةٌ خَالَةٌ
- ٩ - أَخُوهُ مُوسَى
- ١٠ - أُحْتَنُ مَدِينَةٌ

Қоидаи наҳвӣ:

Исмҳои мардона ва занона

Исмҳо аз нигоҳи ҷинс ба ду гурӯҳ ҷудо мешаванд: исмҳои мардона ва занона.

Исмҳои мардона ба ҷинси мардона далолат карда, исмҳои занона ба ҷинси занона далолат мекунад.

Аломатҳои, ки ба онҳо омилҳои ҷинси занона ва мардонро фарқ мекунонад, сетоанд:

- а) «то» - и марбута; **خَدِجَةٌ**
- б) «алиф» - и мамдуда; **بَيْضَاءُ**
- в) «алиф» - и мақсура. **لَيْلَى**

التَّذْرِيْبُ السَّادِسُ

تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Ҷумлаҳои ба арабӣ тарҷума кунед:

Модарам Хадича ном дорад. Вай муҳандис аст. Бародарам донишҷӯ аст. Номаш Исо мебошад.

التَّذْرِيْبُ السَّابِعُ

Ҷумлаҳо барои имло:

الْجُمْلَةُ لِلْإِمْلَاءِ:

صُورَةٌ وَالِدِي وَوَالِدَتِي عَلَى الْحَائِطِ. اسْمُ أُخْتِي مَرْيَمَ. مُوسَى
طَالِبٌ فِي الْجَامِعَةِ. أُمِّي طَيِّبَةٌ فِي الْمُسْتَشْفَى.

التَّذْرِيبُ التَّامِنُ

Барои ҳифз кардан

لِلْحِفْظِ:

مَنْ لَا يَرْحَمَ لَا يُرْحَمَ.

Касе, ки ба дигарон раҳм накард,
ба ӯ низ раҳм карда намешавад.

Чӯянда ёбанда аст.

مَنْ جَدَّ وَجَدَّ.

Латифа:

فَكَاهَةٌ:

وَقْتُ مُنَاسِبٍ

Вақти муносиб

المُعَلِّمُ: مَا أَنْسَبَ وَقْتُ لَجْمَعِ الْفَوَاكِهِ يَا نَادِرُ؟
التَّلْمِيذُ: عِنْدَمَا يَكُونُ كَلْبُ الْجِيرَانِ الَّذِي يَحْرَسُ الْحَدِيقَةَ مَرْبُوطًا
بِالسَّلَاسِلِ.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

ҳамсоя (ҳо): جَارٌ (جيرَانُ)

муносибтар: أَنْسَبُ

басташуда: مَرْبُوطٌ

ҳиссаҷаи саволи (кадом, чӣ): مَا:

занҷир: سِلْسِلَةٌ

мева: فَكَاهَةٌ

кӯшиш кард: جَدَّ

сағ: كَلْبٌ

ёфт, пайдо кард: وَجَدَّ

ки, кадоме ки: الَّذِي

боғ: حَدِيقَةٌ

посбони мекунад: يَحْرَسُ

دَرْسُ السَّادِسُ – داشуми шашум

خَطَوَاتُ الدَّرْسِ – Ҳафтаҳои дарс

1. Одобии муошират ва ҳозирӣ ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани дарси нав аз ҷониби устод.
4. Хондани дастаҷамъии матн (муҳовара).
5. Хониши инфиродии муҳовара.
6. Муҳовараи дунафарӣ аз рӯйи китоб.
7. Муҳовараи бекитоб (*барои онҳое, ки аз худ кардаанд*).
8. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
9. Имло.
10. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузорӣ.

عَبَدُ اللَّهِ يَعْمَلُ فِي مَصْنَعِ السِّيَّارَاتِ. هُوَ مُتَزَوِّجٌ وَلَهُ ثَلَاثَةُ أَوْلَادٍ.
عَبْدُ اللَّهِ يَفْعَلُ مِنَ النَّوْمِ عِنْدَ الْفَجْرِ وَيُصَلِّي. قَبْلَ خُرُوجِهِ إِلَى الْعَمَلِ
يَتَنَاوَلُ الْفُطُورَ مَعَ أُسْرَتِهِ.

التَّدرِيبُ الْأَوَّلُ

Муҳовара:

الحوار:

استمع وأعد:

Гӯшед кунед ва такрор намоед:

الأم: هَذَا صَوْتُ السَّاعَةِ، هِيَ تَرِنُ.
الأب: حَانَ الْوَقْتُ حَتَّى نَسْتَعِدَّ لِلْعَمَلِ.
الأب: أَيْنَ الْأَوْلَادُ؟
الأم: سَعِيدٌ فِي الْحَمَّامِ يَغْتَسِلُ.
الأب: وَأَيْنَ حَلِيمٌ؟
الأم: حَلِيمٌ فِي الْعُرْفَةِ يَفْرَأُ دُرُوسَهُ.
الأب: وَأَيْنَ شَرِيفَةٌ؟

- الأُمُّ: شَرِيفَةٌ تُعِدُّ الْإِفْطَارَ لَكُمْ.
 الأبُّ: أَيْنَ الْمِعْطَفُ؟
 سَعِيدٌ: الْمِعْطَفُ أَمَامَ الْبَابِ يَا وَالِدِي.
 الأبُّ: وَأَيْنَ النَّظَّارَةُ؟
 سَعِيدٌ: النَّظَّارَةُ فِي حَيْبِ الْمِعْطَفِ يَا وَالِدِي.
 الأُمُّ: تَقْضُوا الْفُطُورَ جَاهِزًا.
 الأبُّ: هَيَّا لِلْإِفْطَارِ.

التَّدرِيبُ التَّانِي

Ба саволҳо ҷавоб гӯед: **أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:**

- ١ – أَيْنَ يَعْمَلُ عَبْدُ اللَّهِ؟
- ٢ – هَلْ هُوَ مُتَزَوِّجٌ؟
- ٣ – مَتَى يَفُومُ عَبْدُ اللَّهِ مِنَ تَوَمِيهِ؟
- ٤ – مَاذَا يَفْعَلُ عَبْدُ اللَّهِ قَبْلَ خُرُوجِهِ إِلَى الْعَمَلِ؟
- ٥ – مَاذَا يَفْعَلُ سَعِيدٌ؟
- ٦ – هَلْ وَجَدَ الْأَبُّ مِعْطَفَهُ؟
- ٧ – أَيْنَ كَانَتْ نَظَّارَتُهُ؟
- ٨ – مَنْ أَعَدَّتِ الْإِفْطَارَ؟

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

غَيِّرِ الْجُمْلَةَ كَمَا يَلِزِمُ:

Ҷумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

- Мисол:** (палто) (المِعْطَفُ) **الْمِثَالُ:**
 م: الْمِعْطَفُ مُعَلَّقٌ أَمَامَ الْبَابِ.
 М. Палто дар назди дар овезон аст.
 Т: الْمِعْطَفُ مُعَلَّقٌ أَمَامَ الْبَابِ.
 Т. Палто дар назди дар овезон аст.
 М. (كِتَابٌ) **م:**

	التَّابُ فِي الْمَكْتَبَةِ.	ت:
T.	Китоб дар чевони китоб аст.	
	(السَّيَّارَةُ)	م:
	ت:
	(الْحَقِيبَةُ)	م:
	ت:
	(الْكَرَّاسَةُ)	م:
	ت:
	(الْأُمُّ)	م:
	ت:
	(الْأَخْتُ)	م:
	ت:
	(المُعَلِّمُ)	م:
	ت:
	(المُدِيرُ)	م:
	ت:

التَّدْرِيبُ الرَّابِعُ

عَبِّرِ الْجُمْلَ كَمَا يَلْزَمُ:

Чумлахоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

Мисол:

المِثَالُ:

M.	Саид / ҳаммом	سَعِيدٌ / الْحَمَّامُ	م:
		سَعِيدٌ فِي الْحَمَّامِ يَغْتَسِلُ.	ت:
T.	Саид дар ҳаммом шустушӯ мекунад.		
M.	Ҳалим / хучра	حَلِيمٌ / عُرْفَةٌ	م:
		حَلِيمٌ فِي الْعُرْفَةِ يَقْرَأُ دُرُوسَهُ.	ت:
T.	Ҳалим дар хучра дарсхояшро мехонад.		
		الْأُمُّ / الْمَطْبَخُ	م:

.....	ت:
الأبُ / المسجِدُ	م:
.....	ت:
الجَدُّ / البُسْتَانُ	م:
.....	ت:
المُعَلِّمُ / الفَصْلُ	م:
.....	ت:
الطَّيِّبُ / العِيَادَةُ	م:
.....	ت:
المَرِيضُ / السَّرِيرُ	م:
.....	ت:

التَّدْرِيبُ الْخَامِسُ

رَتِّبِ الْكَلِمَاتِ حَتَّى تَكُونَ جُمْلَةً:

Калимаҳоро ба тартиб гузored, то ки ҷумла гардад:

- ١ - العُرْفَةُ - هَذِهِ - سَعِيدٌ - فِي - يَنَامُ.
- المَثَالُ: سَعِيدٌ يَنَامُ فِي هَذِهِ العُرْفَةِ.
- ٢ - المَكْتَبُ - فَاطِمَةُ - الرِّسَالَةُ - تَكْتُبُ - عَلَى.
- ٣ - لِلتَّلَامِيذِ - الدَّرْسُ - يَشْرَحُ - المُعَلِّمُ.
- ٤ - التَّلَامِيذُ - بِمُنَاسَبَةٍ - يَهَيِّئُ - المُدِيرُ - العِيدَ.
- ٥ - زَيْنَبُ - التَّلْفَازُ - تَجْلِسُ - أَمَامَ.
- ٦ - جَمِيلَةٌ - أُخْتِي - فِي - شِقَّةٍ - تَسْكُنُ.
- ٧ - فِي - السَّيَّارَاتِ - يَعْمَلُ - مَصْنَعٌ - أَبِي.
- ٨ - تَخِيطُ - فِي - جُلُوسٍ - عُرْفَةُ - أُمِّي - النَّيَابُ.
- ٩ - السَّيَّارَةُ - يَغْسِلُ - فِي - أُخِي - الشَّارِعُ.

Қоидаи наҳвӣ:

Шумора

Шумора исмест, ки ба микдор ва тартиби ашё далолат мекунад. Шумора ду хел мешавад: микдорӣ ва тартибӣ.

Шумораҳои микдорӣ ба микдор ва адади ашё далолат мекунад. Аммо шумораҳои микдорӣ бо исмҳои шумурдашаванда аз рӯйи қоидаҳои махсус алоқаманд мегарданд.

Шумораҳои микдории 1 то 10 бо исмҳои муаннас музаккар карда шуда, бо исмҳои музаккар муаннас карда мешаванд. Мисол: **ثَلَاثَةٌ رَجَالٌ، أَرْبَعٌ نِسَاءً.**

Дар шумораҳои микдории 21 то 99 низ ҳамин қоида барои воҳидҳои он ҳукмфармоист. Мисол:

ثَلَاثَةٌ وَعِشْرُونَ رَجُلًا، ثَلَاثٌ وَعِشْرُونَ امْرَأَةً.

Дар шумораҳои мураккаби 13 то 19 бошад, бо исмҳои муаннас чузъи якуми шумора (яъне воҳидҳо) музаккар карда шуда, чузъи дууми он (яъне даҳҳо) муаннас крада мешаванд. Бо исмҳои музаккар бошад, акси ҳамин ҳолат мушоҳида мешавад. Мисол:

ثَلَاثٌ عَشْرَةٌ امْرَأَةً، ثَلَاثَةٌ عَشْرَ رَجُلًا.

Шумораҳои 20,30,40 ва ғайраҳо (яъне даҳҳо) барои исмҳои занона ва мардона дар як шакл меоянд. Мисол:

عِشْرُونَ رَجُلًا، عِشْرُونَ امْرَأَةً.

التَّدْرِيبُ السَّادِسُ

تَرْجُمِ الْجُمْلَةَ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Чумлаҳоро ба арабӣ тарҷума кунед:

Ман даҳ қалам дорам. Дар синф нуҳ курсӣ ҳаст. Ба хона ҳашт зан даромад. Зебо дар синфи сеюм мехонад. Чойи ман чорум аст.

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

Чумлаҳо барои имло:

الجَمَلُ لِلإِمْلَاءِ:

عَلِي وَعُمَرُ صَدِيقَانِ. هَلْ وَالِدُ عُمَرَ مُهَنْدِسٌ؟ لَا، وَالِدُهُ فَلَاحٌ. هَلْ لَهُ مَزْرَعَةٌ كَبِيرَةٌ؟ نَعَمْ، لَهُ مَزْرَعَةٌ كَبِيرَةٌ فِي نَاحِيَّةٍ وَحْدَةٍ.

التَّدرِيبُ التَّامِنُ

Барои ҳифз кардан:

الْحَفِظْ:

طَعَامُ يَوْمٍ فِي العُرْسِ سُنَّةٌ وَطَعَامُ يَوْمَيْنِ فَضْلٌ وَطَعَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ رِيَاءٌ وَسَمْعَةٌ.

Як рӯз таом додан дар тӯйи арӯси суннат аст, ду рӯз таом додан обрӯ аст, се рӯз таом додан риёкорӣ ва шӯхратпарастиг.

Ақли нависанда дар қаламаш аст. عَقْلُ الكَاتِبِ فِي قَلَمِهِ.

Латифа:

فُكَاهَةٌ:

إِنِّي أَصْلَعُ

Ман бемӯй ҳастам

قَالَ العَرِيسُ لِعَرُوسَتِهِ لَيْلَةَ الرِّقَافِ:

- يَجِبُ عَلَيَّ كُلِّ مَيِّمًا أَنْ يَعْرِفَ حَقِيقَةَ الآخِرِ مُنْذُ الْآنَ لِذَلِكَ أَقُولُ

لَكَ: إِنِّي أَصْلَعُ وَأَنْ شَعْرِي مُسْتَعَارٌ.

وَقَالَتِ العَرُوسَةُ:

- إِذَنْ يَجِبُ أَنْ أَخْلَعَ طَقْمَ أَسْنَانِي أَنَا أَيْضًا.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الجَدِيدَةُ:

кал, бемӯй: أَصْلَعُ

бояд бидонад: يَعْرِفُ

сохта: مُسْتَعَارٌ

шах, домод: عَرِيسٌ

деҳқон: قَلَّاحٌ
киштзор: مَزْرَعَةٌ
тӯйи арӯси: العُرْسُ
шӯҳрат: سُمْعَةٌ

тӯй: زَفَافٌ
шаб: لَيْلَةٌ
арӯс, келин: عَرُوسٌ
риёкорӣ: رِيَاءٌ

الدَّرْسُ السَّابِعُ – Дарси ҳафтум – خُطُواتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс –

1. Одобӣ муошират ва хозирӯ ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ (муҳовара).
3. Шарҳи машқҳои дарси нав.
4. Хондани машқҳои 1,2,3,4 ва 5 ва нишон додани намунаҳо.
5. Иҷрои машқҳо (муҳовараҳо) – и шифоҳӣ аз ҷониби хонандагон (дунафарӣ).
6. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
7. Имло.
8. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузорӣ.

Қоидаи наҳвӣ:

Ишорачонишинҳо

Азбаски исмҳо ду чинс доранд, ишорачонишинҳо низ тибқи онҳо ба ду чинс ҷудо мешаванд. Ишорачонишинҳо аз исмҳо, ки онҳоро ишора мекунанд, вобастаанд. Агар исмҳо мардона бошанд, онҳо мардона ва агар занона бошанд, онҳо (иш.ҷ.) занона мешаванд. Ишорачонишинҳо дар шумора низ бо исмҳо мутобиқат мекунанд, магар дар шумораи ҷамъи исмҳои ғайри оқил.

Ишорачонишинҳои инҳоянд:

هَذَا – هَذِهِ – هَذَانُ – هَذَيْنِ – هَاتَانِ – هَاتَيْنِ – هَؤُلَاءِ –
أُولَئِكَ – ذَلِكَ – تِلْكَ.
المِثَالُ: هَذَا رَجُلٌ – هَذِهِ مَرَأَةٌ – هَذَانِ طَالِبَانِ – هَذَيْنِ طَالِبَيْنِ
– هَؤُلَاءِ طُلَّابٌ – هَذِهِ أَشْجَارٌ.

Наҳвиён ишорачонишинҳоро ба ду гурӯҳ ҷудо кардаанд. Ишорачонишинҳои дур ва ишорачонишинҳои наздик.

Ишорачонишинҳои наздик барои ишораи ашёи наздик ва ишорачонишинҳои дур барои ишораи ашёи

дур истифода мешаванд. Мисол:

<i>Наздик</i>	<i>Дур</i>
هَذَا	ذَلِكَ
هَذِهِ	تِلْكَ
هَذَانِ	ذَٰئِكَ
هَٰؤُلَاءِ	تَٰئِكَ
هَٰئِينَ	أُولَٰئِكَ (تِلْكَ)
هَٰؤُلَاءِ (هَذِهِ)	

السَّنَاءُ فِي بِلَادِنَا شَدِيدُ الْبُرُودَةِ، التَّلْجُ فِي كُلِّ مَكَانٍ وَفِي الْفَرَى
أَكْثَرُ. النَّاسُ يَلْبَسُونَ الْمَلَابِسَ الصُّوفِيَّةَ وَالْجَلِيدِيَّةَ الثَّقِيلَةَ وَيُدْفِنُونَ
مَنَازِلَهُمْ.

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

تَبَادُلِ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чи хеле ки дар мисол нишон дода шудааст, бо
хамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

المُعْطَفُ / العُرْفَةُ

المِثَالُ:

T - 1: Палто дар кучост?

ت - 1: أَيْنَ الْمُعْطَفُ؟

T - 2: Ана ин палтост.

ت - 2: هَذَا هُوَ الْمُعْطَفُ.

T - 1: Хучра дар кучост?

ت - 1: أَيْنَ العُرْفَةُ؟

T - 2: Ана ҳамин хучра аст.

ت - 2: هَذِهِ هِيَ العُرْفَةُ.

(ابْنٌ - مَسْجِدٌ - حَمَامٌ - صُورَةٌ - شَجَرَةٌ - نَظَارَةٌ - ابْنَةٌ)

التَّدرِيبُ التَّانِي

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чӣ хеле ки дар мисол нишон дода шудааст, бо хамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

سَعِيدٌ - العُرْفَةُ - يَقرأُ

Саид - хучра - мехонад

شَرِيفَةٌ - المَطْبَخُ - نُعدُّ

Шарифа - ошхона - тайёр мекунад

المِثَالُ:

ت - 1: Саид дар кучост? ١: أَيْنَ سَعِيدٌ؟

ت - 2: سَعِيدٌ فِي العُرْفَةِ يَقرأُ دُرُوسَهُ.

T - 2: Саид дар хучра дарсхояшро меконад.

T - 1: Шарифа дар кучост? ١: أَيْنَ شَرِيفَةٌ؟

ت - 2: شَرِيفَةٌ فِي المَطْبَخِ نُعدُّ الإفطارَ.

T - 2: Шарифа дар ошхона хӯроки пагоҳирузӣ тайёр мекунад.

صَالِحٌ - المَكْتَبَةُ - يَقرأُ

شَرِيفٌ - الحَمَّامُ - يَغتَسِلُ

مَحْمُودٌ - المَكْتَبُ - يَرسُمُ

حَلِيمٌ - الكُرْسِيُّ - يَجلسُ

الأمُّ - عُرْفَةُ الجُلُوسِ - تَلْفِزُيونَ

التَّدرِيبُ التَّالِي

تَبَادُلُ الحِوَارِ مَعَ زَمِيلِكَ كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чӣ хеле ки дар мисол нишон дода шудааст, бо хамсинфатон муҳовара кунед:

وَالِدٌ - مَحْمُودٌ - مُهندِسٌ

المِثَالُ:

T - 1: Ин кист?

ت - ١: مَن هَذَا؟

ت - ٢: هَذَا وَالِدِي مَحْمُودٌ. هُوَ مَهْنَدِسٌ.

T - 2: Ин падари ман Маҳмуд аст. ӯ муҳандис аст.
- عَمٌّ - عُمَرُ - مُدْرَسٌ - جَدُّ - سَلِيمٌ - طَيِّبٌ - أَخٌ - صَالِحٌ - طَالِبٌ -
صَدِيقٌ - حَكِيمٌ - مُعَلِّمٌ

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

حَوْلَ الْجُمْلَةِ كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чумлаҳоро чи хеле ки дар мисол нишон дода шудааст, тағйир диҳед:

المِثَالُ:

T - 1: Ин падари ман Маҳмуд аст. ١: هَذَا وَالِدِي مَحْمُودٌ.

T - 2: Ин падари ӯ Маҳмуд аст. ٢: هَذَا وَالِدُهُ مَحْمُودٌ.

والِدَةٌ - خَدِيجَةٌ ابْنٌ - بَدْرُ الدِّينِ أُخْتٌ
شَهْلَى
عَمَّةٌ - فَرَزَانَةٌ عَمٌّ - عُثْمَانُ صَدِيقٌ
أَحْمَدُ

التَّدرِيبُ الْخَامِسُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

هَذَا المِعْطَفُ
هَذِهِ النِّظَارَةُ أَيْنَ
أَنْتَ سَعِيدٌ
أَنْتِ شَرِيفَةٌ
هُوَ
هِيَ

مَنْ هَذَا؟

أَيْنَ المِعْطَفُ؟

وَالِدَتِي

وَالِدِي

المِثَالُ:

وَالِدَتُهُ	هَذِهِ	جَلِيلٌ	وَالِدُهُ	هَذَا
حَلِيمَةٌ	جَدَّتِي		جَدِّي	
	جَدَّتُهُ		جَدُّهُ	
عَمَّتِي			عَمِّي	
عَمَّتُهُ			عَمُّهُ	

المِثَالُ:

هَذَا وَالِدِي جَلِيلٌ. هَذِهِ وَالِدَتِي حَلِيمَةٌ.

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Чумлаҳоро ба араби тарҷума кунед:

Палто дар кучост? Шарифа хӯрок тайёр мекунад. Падар китоб меҳонад. Ман шустушӯ мекунам. Вақти ноништа шуд.

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

Имло:

الإملاء:

هَلْ هُوَ وَالِدُكَ يَا عَمْرُؤُ؟ مَاذَا يَفْعَلُ أَحْوَكُ؟ هَلْ عُرْفَةُ الطَّعَامِ كَبِيرَةٌ؟ لَا، لَيْسَتْ هِيَ كَبِيرَةً، هِيَ صَغِيرَةٌ.

التَّدرِيبُ الثَّامِنُ

Барои хифз кардан:

للحفظ:

ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لَا شَكَّ فِيهِنَّ: دَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ، دَعْوَةُ الْمُسَافِرِ وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ.

Се дуо қабул мегардад, ки дар онҳо шак нест: дуои падар ба писар, дуои мусофир ва дуои мазлум.

Силоҳи нотавон шикоят аст. سِلَاحُ الضُّعْفَاءِ شِكَايَةٌ.

Латифа:

فُكَاهَةٌ:

سَائِلٌ

Гадо

وَقَفَّ سَائِلٌ بِيَابِ بَخِيلٍ يَطْلُبُ مِنْهُ إِحْسَانًا. فَقَالَ لَهُ الْبَخِيلُ:
السَّيِّدَاتُ لَسْنَ فِي الْمَنْزِلِ. فَرَدَّ السَّائِلُ: إِنِّي أَسْأَلُكَ رَغِيْفًا وَلَا عَرُوسًا.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

гадо: سَائِلٌ	дуо: دَعْوَةٌ
истод: وَقَفَّ	қабул мешавад: مُسْتَجَابٌ
бахил, мумсик: بَخِيلٌ	дар он шакке нест: لَا سَكَ فَيَهْنَ
занҳо: سَيِّدَاتٌ	силоҳ: سِلَاحٌ
нестанд: لَسْنَ	зулмдида: مَظْلُومٌ
ҷавоб дод: فَرَدَّ	бечорагон: الضُّعْفَاءُ
нон: رَغِيْفٌ	шикоят: شِكَايَةٌ

دَرْسُ الثَّمَانِ – Дарси ҳаштум

خُطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

1. Одоби муошират ва хозиру ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Дарси нав. Хониш ва шарҳи машқҳо аз ҷониби устод.
4. Хониши дастачамъии хонандагон бо устод.
5. Хониши хонандагон ва саволу ҷавоб миёни ду

нафар.

6. Гарчума аз тоҷикӣ ба арабӣ.

7. Имло.

8. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузори.

في الأُسْبُوعِ الْمَاضِي زُرْتُ صَدِيقِي سَعِيدَ فِي قَرْيَةِ الْمَنَازِلِ فِي الْقَرْيَةِ أَرْضِيَّةً وَوَأَسِعَةً وَفِيهَا أَشْجَارُ الْفَوَاكِهِ، الْهُوَاءُ صَافِي وَالْأَرْضُ خَضْرَاءُ. وَالنَّاسُ طَيِّبُونَ وَمُتَعَاوِنُونَ وَكِرْمَاءُ.

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

المِثَالُ:

أَحْمَدُ - الْمَكْتَبَةُ - يَقْرَأُ

Аҳмад – китобхона – мехонад

Т – 1: Аҳмад дар кучост? ۱: أَيْنَ أَحْمَدُ؟

Т – 2: أَحْمَدُ فِي الْمَكْتَبَةِ يَقْرَأُ.

Т – 2: Аҳмад дар китобхона мехонад.

شَهْلَى - الْعُرْفَةُ - تَخِيطُ

بَدْرُ الدِّينِ - النَّبْتُ - يَكْتُبُ

زَيْنَبُ - الْعُرْفَةُ - تَرَسُمُ

عَالِمٌ - الْفَصْلُ - يَدْرُسُ

التَّدْرِيبُ الثَّانِي

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

المِثَالُ:

бародар – муҳандис

أَخٌ - مُهَنْدِسٌ

Т – 1: Ассалому алайкум.

Т – 1: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.

Т – 2: Ва алайкуму – с – салом.

Т – 2: وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.

ت - 1: مَا هَذِهِ؟
T - 1: Ин чист?
ت - 2: هَذِهِ صُورَةٌ أُخِي. هُوَ مُهَنْدِسٌ.

T - 2: Ин сурати бародарам аст.
Ū муҳандис мебошад.

ت - 1: أَيْنَ هُوَ الْآنَ؟
T - 1: Ū холо дар кучост?

ت - 2: هُوَ الْآنَ فِي سَفَرٍ.

أُخْتُ - طَبِيبَةٌ
وَالِدٌ - مُعَلِّمٌ
عَمٌّ - طَبِيبٌ
ابْنٌ - طَالِبٌ

التَّدرِيبُ الثَّلَاثُ

رَتَّبْ جُمْلًا كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чӣ хеле ки дар мисол нишон дода шудааст,
ҷумлаҳо созед:

الْمِثَالُ:

(падар - Али - муҳандис)

(وَالِدٌ - عَلِيٌّ - مُهَنْدِسٌ)
هَذَا وَالِدِي عَلِيٌّ. هُوَ مُهَنْدِسٌ.

Ин падари ман Али аст. Ū муҳандис мебошад.

أَخٌ - سَعِيدٌ - مُعَلِّمٌ
ابْنٌ - بَدْرُ الدِّينِ - طَالِبٌ
عَمٌّ - خَلِيلٌ - طَبِيبٌ
وَالِدَةٌ - حَلِيمَةٌ - طَبِيبَةٌ
أُخْتُ - فَرْزَانَةٌ - مُعَلِّمَةٌ
ابْنَةٌ - نَادِرَةٌ - طَالِبَةٌ

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

تَبَادَلِ السُّؤَالَ وَالْجَوَابَ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

الْمِثَالُ: ٢ مَنْ هَذِهِ؟

مَنْ هَذَا؟

الْمِثَالُ: ١

هَذَا أَحْمَدُ. هَذِهِ زَيْنَبُ.
 المِثَالُ: ٣ مَا هَذَا؟ المِثَالُ: ٤ مَا هَذِهِ؟
 هَذَا بَيْتٌ. هَذِهِ جَرِيدَةٌ.

(لَيْلَى - شَجَرَةٌ - عَالِمٌ - أُسْرَةٌ - حَمَامٌ - عَلِيٌّ - فُرْأَنٌ - فَاطِمَةٌ.)

التَّدْرِيبُ الْخَامِسُ

تَبَادُلُ الْحَوَارِ مَعَ زَمِيلِكَ كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Бо ҳамсинфатон чи хеле ки дар мисол омадааст,
 муҳовара кунед:

المِثَالُ:

Бобоям – Юнус جَدِّي - يُونُسُ
 Бибиям – Раҳима جَدَّتِي - رَحِيمَةٌ

ت - ١: هَذَا جَدِّي يُونُسُ وَهَذِهِ جَدَّتِي رَحِيمَةٌ.

T - 1: Ин бобоям Юнус аст ва ин бибиям Раҳима
 мебошад.

ت - ٢: أَهْلًا وَسَهْلًا.

(وَالِدِي أَحْمَدُ. وَالِدَتِي زَيْنَبُ / أَخِي حَامِدٌ. أُخْتِي حَمِيدَةٌ / ابْنِي عَلِيٌّ.
 ابْنَتِي سَمِيرَةٌ / عَمِّي مُرَادٌ. عَمَّتِي عَزِيزَةٌ / خَالِي مُوسَى. خَالَتِي عَدَالَةٌ /
 ابْنُ عَمِّي زَائِرٌ. ابْنَةُ عَمِّي فَاطِمَةٌ.)

Қоидаи наҳвӣ:

Шумораҳои тартибии 1 то 10

Шумораҳои тартибии 1 то 10 бо шакли **فَاعِلٌ** сохта
 мешаванд. Шумораҳои **أَوَّلُ** (якум) дар чинси занона
 шакли **أُولَى** – ро мегирад. Мисол:

мардона

занона

أَوَّلُ

أُولَى

ثَانٍ

ثَانِيَةٌ

ثَالِثٌ

ثَالِثَةٌ

Эзоҳ:

Шумораҳои тартибии «шашум» аз решаи (سَدَسٌ) гирифта шуда, чунин шакли навишт дорад. Мисол:
دَخَلْتُ الْعُرْفَةَ السَّادِسَةَ.

Шумориҳои тартибӣ дар ҷумла ҳамчун сифату мавсуф сохта мешаванд. Масалан:
أَنَا طَالِبٌ فِي الصَّفِّ الثَّالِثِ / افْتَحَ الثَّالِفَةُ الرَّابِعَةَ.

التَّدْرِيبُ السَّادِسُ

تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ مِنَ التَّاجِيكِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Ҷумлаҳоро аз тоҷикӣ ба арабӣ тарҷума кунед:

Падари ту кист? \bar{U} чӣ ном дорад? Падари ҳамсинфат чӣ ном дорад? \bar{U} чӣ кор мекунад? Ту чандсола ҳастӣ?

التَّدْرِيبُ السَّابِعُ

Ҷумлаҳо барои

الْجُمْلَةَ لِلْإِمْلَاءِ:

ИМЛО:

هَلْ وَالذِّكَ مُهَنْدِسٌ؟ أَيْنَ يَعْمَلُ وَالِدُ زَمِيلِكَ؟ وَالِدِي طَبِيبٌ فِي الْمُسْتَشْفَى. وَالِدُ زَمِيلِي يَعْمَلُ فِي الْمَدْرَسَةِ. هُوَ مُدْرَسٌ.

التَّدْرِيبُ الثَّامِنُ

Барои хифз кардан:

لِلْحِفْظِ:

مَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْعِلْمَ وَلَا يَتَحَدَّثُ كَمَثَلِ الَّذِي يَكْنُزُ الْكَنْزَ فَلَا يُنْفِقُ مِنْهُ.

Касе, ки илм меомӯзад ва аз он сӯхбат намекунад,
мисли касест, ки бойгарӣ чамъ мекунад ва аз он
намеҳӯрад.

جَارٌ قَرِيبٌ أَنْفَعُ لَكَ مِنْ أَخٍ بَعِيدٍ.

Ҳамсоия наздик аз бародари дур беҳтар аст.

Латифа: **الْفَكَاهَةُ:**

ثَوَافِقُ عَلَى رُكُوبِ الْحَمِيرِ

Шояд барои савор шудани хар розӣ шавад

كَانَ سَابَانَ يَنْزَرُ هَانَ فِي مُنْتَرَةٍ، وَتَصَادَفَ أَنْ مَرَّتْ أَمَامَهُمَا فَتَاهُ
حَسَنَاءُ فَاتْنَاهُ، رَاكِبَةً حِصَانًا. فَنَظَرَ أَحَدُهُمَا لِالْآخَرِ فَقَالَ: لَيْتَنِي كُنْتُ
حِصَانًا. فَقَالَ زَمِيلُهُ سَلَهَا، يُمَكِّنُ ثَوَافِقُ عَلَى رُكُوبِ الْحَمِيرِ.

Калимаҳои нав: **الْكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:**

савора: رُكُوبٌ مَثَلُ الَّذِي:

харҳо: الْحَمِيرُ مِثْلُ الَّذِي:

ду чавон: سَابَانَ чамъ мекунад:

сайругашт: يَنْزَرُ هَانَ ҳазина:

мекунанд (ду нафар)

сайргоҳ: مُنْتَرَةٌ сарф намекунад:

тасодуф шуд: تَصَادَفَ ҳамсоя:

гузашт: مَرَّتْ баҳтар аст:

духтари зебо: فَتَاهُ حَسَنَاءُ дур:

дилрабо: فَتَانَةٌ розӣ мешавад:

аспсавор: رَاكِبَةً حِصَانًا кошки ман:

пас нигарист: فَنَظَرَ будам, бошам:

яке онҳо: أَحَدُهُمَا ҳамкасб:

аз ӯ бипурс: سَلَهَا ба дигараш:

الدَّرْسُ التَّاسِعُ – دارسي нӯҳум – خَطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

1. Одоби муошират ва ҳозирӣ ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани матн ё калимаҳои нав аз ҷониби устод.
4. Хониши дастаҷамъии устоду хонандагон.
5. Хониши инфиродии хонандагон.
6. Доир намудани саволу ҷавоб ва ё муҳовара миёни хонандагон.
7. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
8. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузори.

أَحْمَدُ يَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ جَمِيلَةٍ. الشَّقَّةُ فِي حَيِّ الْمَطَارِ وَهِيَ تَقَعُ فِي الطَّابِقِ الثَّلَاثِ. فِي الشَّقَّةِ خَمْسُ عُرُفٍ. فِي عُرْفَةِ النَّوْمِ سَرِيرٌ كَبِيرٌ. فِي عُرْفَةِ الْجُلُوسِ أَرِيكَةٌ وَمَقَاعِدٌ. فِي الْمَطْبَخِ قَرْنٌ كَهْرَبَانِيٌّ وَفِي الْحَمَّامِ سَخَانُهُ مَاءٍ وَمِرْآةٌ.

وَأَمَّا حُسَيْنٌ فَهُوَ يَسْكُنُ فِي بَيْتٍ جَمِيلٍ فِي طَرَفِ الْمَدِينَةِ. الْبَيْتُ يُحِيطُهُ سُورٌ مُرْتَفِعٌ وَأَمَامَ الْبَيْتِ حَدِيقَةٌ وَاسِعَةٌ. يَخْرُجُ حُسَيْنٌ فِي الصَّيْفِ إِلَى الْحَدِيقَةِ وَيَجْلِسُ مَعَ أَسْرَتِهِ تَحْتَ ظِلِّ الْأَشْجَارِ وَالْأَطْفَالُ يَلْعَبُونَ حَوْلَهُمْ وَيَنْتَفِسُونَ هَوَاءً نَقِيًّا.

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

Ба саволҳо ҷавоб диҳед: **أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:**

- ١ – هَلْ يَسْكُنُ أَحْمَدُ فِي شِقَّةٍ؟
- ٢ – هَلْ يَسْكُنُ فِي حَيِّ الْمَطَارِ؟
- ٣ – هَلِ الشَّقَّةُ فِي الطَّابِقِ الْخَامِسِ؟
- ٤ – كَمْ عُرْفَةً فِي الشَّقَّةِ؟
- ٥ – أَيْنَ الْقَرْنُ؟

- ٦ - هَلْ فِي الْحَمَّامِ مِرْأَةٌ.
 ٧ - كَمْ سَرِيرٍ أَوْ فِي عُرْفَةِ النَّوْمِ؟
 ٨ - أَيْنَ الْأَرِيكَةِ؟
 ٩ - أَيْنَ يَسْكُنُ حُسَيْنٌ؟
 ١٠ - هَلْ يَسْكُنُ فِي وَسْطِ الْمَدِينَةِ؟
 ١١ - مَاذَا تُوجَدُ أَمَامَ بَيْتِهِ؟
 ١٢ - هَلْ يُحِيطُ الْبَيْتَ سُورٌ مُرْتَفِعٌ؟
 ١٣ - إِلَى أَيْنَ يَخْرُجُ حُسَيْنٌ فِي الصَّيْفِ؟
 ١٤ - أَيْنَ يَلْعَبُ الْأَطْفَالُ؟

التَّدرِيبُ الثَّانِي

Калимаҳои нав:

سِتَّارَةٌ (سِتَائِرٌ): парда
 أَرِيكَةٌ (أَرَايِكٌ): диван
 سَجَّادَةٌ (سَجَّادَاتٌ): чойнамоз
 فَرْنٌ (أَفْرَانٌ): оташдон
 تَلَّاجَةٌ (تَلَّاجَاتٌ): яхдон
 سَخَانٌ (سَخَانَاتٌ):

مِرْأَةٌ (مَرَايَا): ойина
 طَّرْفٌ (أَطْرَافٌ): тараф
 صَيْفٌ (أَصْيَافٌ): тобистон
 يَنْتَقِسُونَ: нафас мекашанд
 نَقِيٌّ: тоза беғобор
 مُرْتَفِعٌ: баланд
 ظِلٌّ: соя
 سَرِيرٌ (أَسِرَّةٌ): кат

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

بَيْتٌ (بُيُوتٌ): хона
 شِقَقَةٌ (شِقَقٌ): хучра
 دَوْرٌ (أَدْوَارٌ): ошёна
 حَيٌّ (أَحْيَاءٌ): маҳалла
 عُرْفَةٌ (عُرُفٌ): хучра
 عُرْفَةُ النَّوْمِ: хонаи хоб
 обгармкунак
 عُرْفَةُ الْجُلُوسِ: хонаи нишаст
 مَطْبَخٌ (مَطَابِخٌ): ошхона
 رَقْمٌ (أَرْقَامٌ): рақам
 أَثْنَاتٌ (أَثْنَاتٌ): мебел
 يَلْعَبُونَ: бозӣ мекунанд
 هَوَاءٌ: ҳаво
 سُورٌ: девор
 يُحِيطُهُ: онро ихоти мекунад

التَّدرِيبُ الثَّالِثُ

م - تَسْكُنُ عَائِلَةً أَحْمَدَ فِي شِقَّةٍ كَبِيرَةٍ.

M – Ойилаи Аҳмад дар квартираи калон зиндагӣ мекунад.

ت - تَسْكُنُ عَائِلَةً أَحْمَدَ فِي شِقَّةٍ كَبِيرَةٍ.

T – Ойилаи Аҳмад дар квартираи калон зиндагӣ мекунад.

M – (صَدِيقٌ) – (рафиқ)

ت - يَسْكُنُ صَدِيقُ أَحْمَدَ فِي شِقَّةٍ كَبِيرَةٍ.

T – Рафиқи Аҳмад дар квартираи калон зиндагӣ мекунад.

M – (صَغِيرَةٌ) – (хурд)

ت - يَسْكُنُ صَدِيقُ أَحْمَدَ فِي شِقَّةٍ صَغِيرَةٍ.

T – Рафиқи Аҳмад дар квартираи калон зиндагӣ мекунад.

1: م - (جَدُّ)

..... ت -

2: م - (جَمِيلَةٌ)

..... ت -

3: م - (جَدِيدَةٌ)

..... ت -

4: م - (أُخْتٌ)

..... ت -

5: م - (وَأَسْعَى)

..... ت -

6: م - (مُعَلِّمٌ)

..... ت -

7: م - (عَمٌّ)

..... ت -

8: م - (جَدَّةٌ)

..... ت -

9: م - (خَالَةٌ)

..... ت -

التَّذْرِيْبُ الرَّابِعُ

М - Квартира чахор хучра дорад. م - فِي السَّقَّةِ أَرْبَعُ عُرْفٍ.

Т - Квартира чахор хучра дорад. ت - فِي السَّقَّةِ أَرْبَعُ عُرْفٍ.

М - (яхдон) م - (تَلَاجَةٌ)

Т - فِي الْمَطْبَخِ تَلَاجَةٌ وَمَائِدَةٌ.

Т - Дар ошхона яхдон ва мизи хӯроқворӣ
мавчуд аст.

م - (التَّنْفَازُ)

..... ت -

م - (أَرْيَكَةٌ)

..... ت -

م - (سَخَانَةٌ مَاءٍ)

..... ت -

م - (حَدِيقَةٌ)

..... ت - فِي الْبَيْتِ

م - (سُورٌ مُرْتَفِعٌ)

..... ت -

م - (أَشْجَارٌ مُخْتَلِفَةٌ)

..... ت -

م - (مَكْتَبٌ)

..... ت -

م - (سَرِيرٌ كَبِيرٌ)

..... ت - عُرْفَةُ النَّوْمِ

التَّدْرِيبُ الْخَامِسُ

أَدْخِلِ الْكَلِمَاتِ الْآتِيَةَ فِي الْجُمْلَةِ:

Калимаҳои зеринро ба ҷумла дароред:

المِثَالُ: أَسْكُنُ فِي بَيْتٍ جَمِيلٍ

صَدِيقُ أَخِي

أُمُّ صَدِيقِي

سَخَانَةٌ مَاءٍ

حَوْضُ الْمَاءِ

أَسْكُنُ

أَرِيكُهُ مُرِيحَةً

بَيْتٌ جَمِيلٌ

عُرْفَةُ النَّوْمِ

التَّدْرِيبُ السَّادِسُ

Қоидаи наҳвӣ:

Шумора дар исм

Исмҳо дар забони арабӣ аз ҷиҳати адад ба се гурӯҳ
ҷудо мешаванд: танҳо, дутогӣ ва ҷамъ.

Исмҳои танҳо ба як шахс ва ё ҷизи ҷинси мардона
ва ё занона далолат мекунад. Мисол:

مِسْطَرَةٌ – كِتَابٌ

Исмҳои шумораи дутогӣ ба ду шахс ё ду ҷизҳои
ҷинси мардона ё занона далолат мекунад. Мисол:

كِتَابَانِ – مِسْطَرَتَانِ – تَلْمِيذَتَانِ – رَجُلَانِ

Исмҳои шумораи ҷамъ ба зиёда аз ду шахс ва ё
ҷизҳои ҷинси мардона ё занона далолат мекунад.

Мисол:

كُتُبٌ – مِسْطَرَاتٌ – رَجَالٌ – تَلْمِيذَاتٌ

التَّدْرِيبُ السَّابِعُ

Ба арабӣ тарҷума кунед:

تَرْجِمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Хонаи мо калон аст. Вай дар кӯчаи марказии шаҳр воқеъ мебошад. Дар ошёнаи якум ошхона, Ҳаммом ва хонаи қабули меҳмонҳо ҷойгир аст. Дар ошёнаи дуюм бошад, ҳуҷраи дарстайёркунӣ ва ҳуҷраи хоб воқеъ мебошад. Ҳуҷраи хоби ман аз тарафи чап ҷойгир аст. Он равшан аст.

التَّدرِيبُ التَّامِنُ

Имло:

الإملاء:

بَيْتُ صَدِيقِي فَيْرُوزٍ فِي شِمَالِ الْمَدِينَةِ. بَيْتُهُ جَمِيلٌ. فِيهِ عُرْفٌ
كَثِيرَةٌ. عُرْفُهُ لِلنَّوْمِ وَعُرْفَتَانِ لِاسْتِقْبَالِ الضُّيُوفِ وَعُرْفَةٌ الْمَكْتَبِ. فِي
عُرْفَةِ الْمَكْتَبِ سِتَارٌ خَفِيفٌ وَمَكْتَبَةٌ كَبِيرَةٌ.

Барои хифз кардан:

للحفظ:

مَنْهُوَ مَنْ لَا يَشْبَعَانِ: طَالِبُ عِلْمٍ وَطَالِبُ مَالٍ.

Ду гурӯҳ ҳеҷ гоҳ сер намешаванд:

Толиби илм ва толиби мол.

ظَمًا الْمَالُ أَشَدُّ مِنْ ظَمِّ الْمَاءِ.

Ташнагии мол аз ташнагии об сахттар аст.

Латифа:

الفكاهة:

مَطَالِبُ الْأَوْلَادِ

Талаботи фарзандон

الطِّفْلَةُ تَسْأَلُ أُمَّهَا: أَرْجُوكِ يَا مَمَّا، هَلْ بَابَا نَائِمٌ أَمْ مُسْتَيْقِظٌ؟ الْأَبُ
تَحْتِ اللَّحَافِ: إِنْ كُنْتُمْ تَطْلُبُونَ الدَّرَاهِمَ فَأَنَا نَائِمٌ وَإِنْ كُنْتُمْ تَطْلُبُونَ شَيْئًا
آخَرَ فَأَنَا وَاعِيٌّ.

Калимаҳои нав:

бедор: مُسْتَيْقِظٌ

ам: أَمْ

пул: الدَّرَاهِمُ

ваъи: وَاعِيٌّ

бадар: بَابَا

хоб: نَائِمٌ

الكلمات الجديدة:

меҳуш: مَنهُومٌ

сер намешавад: لَا يَسْبَعُ

ташнағи: ظَمًا

хоҳишҳо: مَطَالِبٌ

кӯрпа: اللَّحَافُ

хоҳиш мекунам: أَرْجُو

модар: مَمَّا

الدَّرْسُ العَاشِرُ – دارسي داҳум

حُطُواتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

1. Одобӣ муошират ва ҳозирӣ ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани матн ва калимаҳои нав аз ҷониби устод.
4. Хониши дастаҷамъӣ ҳамроҳи хонандагон.
5. Хониши инфиродии хонандагон.
6. Доир намудани саволу ҷавоб ё муҳовара миёни хонандагон (аз рӯйи китоб).
7. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
8. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва эълони баҳоҳо.

شَعَبُنَا التَّاجِيكِيُّ شَعْبٌ مُسْلِمٌ وَلَهُ تَارِيخٌ قَدِيمٌ فِي خِدْمَةِ الْعِلْمِ
وَالْحَضَارَةِ وَمِنْ عُلَمَائِنَا ابْنُ سَيْنَا وَالْبِيرُونِي وَالْبُخَارِي وَالتَّرْمِذِي. نَحْنُ
نَفْتَخِرُ بِهِمْ وَنَتَمَنَّى أَنْ نَكُونَ مِثْلَهُمْ.

التَّدْرِيْبُ الْأَوَّلُ

Муҳовара:

Гӯш кунед ва такрор намоед:

الْحَوَارُ:

اسْتَمِعْ وَأَعِدْ:

أَحْمَدُ: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.
حُسَيْنُ: وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.
أَحْمَدُ: أَيْنَ تَسْكُنُ؟
حُسَيْنُ: أَسْكُنُ فِي حَيِّ الْمَطَارِ.
وَأَيْنَ تَسْكُنُ أَنْتَ؟
أَحْمَدُ: أَسْكُنُ فِي حَيِّ الْجَامِعَةِ.
حُسَيْنُ: هَلْ تَسْكُنُ فِي بَيْتٍ؟
أَحْمَدُ: نَعَمْ، أَسْكُنُ فِي بَيْتٍ.
أَحْمَدُ: هَلْ تَسْكُنُ فِي بَيْتٍ أَيْضًا؟

حُسَيْن: لَأَ، أَنَا أَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ.
أَحْمَدُ: مَا رَقْمُ شِقَّتِكَ؟
حُسَيْن: رَقْمُ شِقَّتِي خَمْسَةٌ.
وَمَا رَقْمُ بَيْتِكَ؟
أَحْمَدُ: رَقْمُ بَيْتِي تِسْعَةٌ.

التَّدرِيبُ التَّائِي

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Ба рафікатон саволу ҷавоб кунед:

الْمِثَالُ:

ت ١ - هَلْ تَسْكُنُ فِي بَيْتٍ؟
ت ٢ - نَعَمْ، أَسْكُنُ فِي بَيْتٍ.
(شِقَّةٌ - حَيِّ الْجَامِعَةِ - حَيِّ الْمَطَارِ - وَسَطُ الْمَدِينَةِ - حَيِّ زَرَافْشَانَ -
نَاحِيَّةٌ وَحْدَةٌ - نَاحِيَّةٌ رُودَكِي - نَاحِيَّةٌ سَيْنَا)

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Ба рафікатон саволу ҷавоб кунед:

ت ١ - هَلْ تَسْكُنُ فِي بَيْتٍ؟
ت ٢ - لَأَ، أَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ.
ت ٣ - هَلْ تَسْكُنُ فِي الْمَدِينَةِ؟
ت ٤ - لَأَ، أَسْكُنُ فِي الْقَرْيَةِ.
(شِقَّةٌ - حَيِّ الْمَطَارِ - حَيِّ الْجَامِعَةِ - حَيِّ قَرْيَةِ بَالَا - حَيِّ سَخَاوَةَ -
حَيِّ كَارَوَانَ - حَيِّ شَاهِ مَنْصُورٍ.)

التَّدرِيبُ الْخَامِسُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Ба рафікатон саволу ҷавоб кунед:

خَمْسُ عُرْفٍ - الدَّوْرُ الْخَامِسُ

панҷ хучра – ошёнаи панҷум

ت ١ – كَمْ عُرْفَةٍ فِي الشَّقَّةِ؟

T 1 – Квартира чанд хучра дорад?

ت ٢ – فِي الشَّقَّةِ خَمْسُ عُرْفٍ.

T 2 – Квартира панҷ хучра дорад.

ت ١ – فِي أَيِّ دَوْرٍ الشَّقَّةُ؟

T 1 – Квартира дар кадом ошёна аст?

ت ٢ – الشَّقَّةُ فِي الدَّوْرِ الْخَامِسِ.

T 2 – Квартира дар ошёнаи панҷум ҷойгир аст.

(أَرْبَعُ عُرْفٍ – الدَّوْرُ الثَّلَاثُ / ثَلَاثُ عُرْفٍ – الدَّوْرُ الرَّابِعُ / خَمْسُ عُرْفٍ – الدَّوْرُ السَّادِسُ / أَرْبَعُ عُرْفٍ – الدَّوْرُ الثَّانِي / سِتُّ عُرْفٍ – الدَّوْرُ السَّابِعُ)

التَّدْرِيبُ السَّادِسُ

عَيِّرِ الْجُمْلَ كَمَا يَلِزَمُ:

Ҷумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

الْمِثَالُ: (شِقَّة)

م – أَحْمَدُ يَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ جَمِيلَةٍ.

M – Аҳмад дар квартираи зебо зиндагӣ мекунад.

ت – أَحْمَدُ يَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ جَمِيلَةٍ.

T – Аҳмад дар квартираи зебо зиндагӣ мекунад.

م – (بَيْتٌ)

..... - ت

م – (يَسْتَرِي / شِقَّة)

..... - ت

م – (يَسْتَرِي / سَيَّارَةٌ)

..... - ت

م – (يَسْتَرِي / دَرَّاجَةٌ)

- ت -
 م - (يَجْلِسُ / عَلَى الْكُرْسِيِّ)
 ت -
 م - (يَدْخُلُ / الْفَصْلُ)
 ت -
 م - (يَخْرُجُ / سَارِعًا)
 ت -

التَّدرِيبُ السَّاعِ

Қондаи наҳвӣ:

Шумораҳои тартибии 10 то 100

Шумораҳои тартибии аз 10 боло аз ҷиҳати сохт мураккаб буда, чунин сохта мешаванд:

Воҳидҳо дар шакли тартибӣ навишта шуда, даҳиҳо дар шакли шумораҳои миқдорӣ оварда мешаванд.

Мисол:

الطالبُ الخامسَ عشر - الطالبةُ الرابعةُ عشرة.

Шумораҳо:

<i>мардона (номуайян)</i>	<i>занона (номуайян)</i>
حَادِي عَشَرَ	حَادِيَّةٌ عَشْرَةٌ
ثَانِي عَشَرَ	ثَانِيَّةٌ عَشْرَةٌ
ثَالِثَ عَشَرَ	ثَالِثَةٌ عَشْرَةٌ
<i>мард. (муайян)</i>	<i>занона (муайян)</i>
الْحَادِي عَشَرَ	الْحَادِيَّةُ عَشْرَةٌ
الثَّانِي عَشَرَ	الثَّانِيَّةُ عَشْرَةٌ
الثَّالِثَ عَشَرَ	الثَّالِثَةُ عَشْرَةٌ

Мувофиқати шумораҳои тартибӣ бо исмҳои шумурдашаванда аз ҷиҳати ҷинс мувофиқати пурра мебошанд, яъне ҳам даҳиҳо ва ҳам воҳидҳо бо онҳо

мувофиқат мекунад. Мисол:

الطَّالِبَةُ الثَّلَاثَةُ عَشْرَةَ – الطَّالِبُ الثَّلَاثُ عَشَرَ.

Дар шумораҳои 11 то 19 танҳо вохидҳо дар ҳолати муайяни навишта шуда, даҳҳо бе артикл оварда мешаванд. Аммо дар шумораҳои 20 то 99 бошад, ҳам даҳҳо ва ҳам вохидҳо дар ҳолати муайяни қарор мегиранд. Мисол:

التَّمِيذَةُ الْخَامِسَةُ وَالْعِشْرُونَ – التَّمِيذُ الْخَامِسُ وَالْعِشْرُونَ.

التَّدْرِيْبُ الثَّمَانُ

Ба араби тарҷума кунед: تَرَجُّمٌ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Ту дар кучо истиқомат мекуни? Оё хонаат калон аст? Дар хона чанд хучра ҳаст? Дар пеши хонаат боғча ҳаст? Дар боғча чанд дарахт ҳаст? Оё хонаат дур аст?

Имло: الإِمْلَاءُ:

أَخِي يَسْكُنُ فِي مَنْزِلٍ خَارِجَ الْمَدِينَةِ. نَحْنُ نَزُورُهُ أَيَّامَ الْعُطْلَةِ. فِي زِهَائَةِ هَذَا الْأُسْبُوعِ أَنَا وَأَخْتِي نُرِيدُ أَنْ نَذْهَبَ إِلَيْهِ. بَيْتُهُ جَدِيدٌ. الْبَيْتُ لَيْسَ بَعِيداً عَنِ الطَّرِيقِ الرَّئِيسِيِّ.

Барои ҳифз кардан: اللَّحْفُظُ:

الطَّمْعُ يَذْهَبُ الْحِكْمَةَ مِنْ قُلُوبِ الْعُلَمَاءِ.

Тамаъ ҳикматро аз дилҳои олимони марабояд.

عَيْبُ الْكَلَامِ طَوِيلُهُ.

Айби сухан дар дарозии ӯст.

أَنَا

Ман

طَرَقَ رَجُلٌ بَابَ أَحَدِ الظُّرَفَاءِ فَقَالَ: مَنْ هَذَا. أَجَابَهُ: أَنَا. فَقَالَ لَهُ:
أَذْهَبُ فَإِنِّي لَا أَعْرِفُ مِنْ أَصْحَابِي أَحَدًا اسْمُهُ أَنَا.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

намедонам: لَا أَعْرِفُ
дӯстони ман: أَصْحَابِي
ба ӯ ҷавоб дод: أَجَابَهُ
айб: عَيْبٌ
сухан: الْكَلَامُ
дароз: طَوِيلٌ

зад, кӯфт: طَرَقَ
яке аз зарофатгӯён: أَحَدُ الظُّرَفَاءِ
бирав: أَذْهَبُ
тамаъкорӣ: الطَّمْعُ
дур мекунад: يُذْهَبُ
ҳикмат: الْحِكْمَةُ

الدَّرْسُ الحَادِي عَشَرَ – دَارْسِي ٻُذَاخُوم

خُطُواتُ الدَّرْس – لَاهْزَاخُوي دَارْس

1. ٻُذَاخُومِي مَٻُشِيرَاتِ وَ ٻُذَاخُومِي رُٻُٻُ.
2. ٻُذَاخُومِي وَزِيفَايِ ٻُذَاخُومِي.
3. ٻُذَاخُومِي دَارْسِي نَاوَ ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي.
4. ٻُذَاخُومِي دَاٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي.
5. ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي.
6. ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي.
7. ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي.
8. ٻُذَاخُومِي.
9. ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي.

مُصْطَفَى يَعْْمَلُ فِي الْعَاصِمَةِ هُوَ تَاجِرٌ. وَ لَكِنَّهُ يَسْكُنُ فِي الْقَرْيَةِ.
فِي فَصْلِ الشِّتَاءِ الدَّهَابُ وَالْإِيَابُ يَكُونُ صَعْبًا. لِذَلِكَ فِي الشِّتَاءِ يَسْتَأْجِرُ
شِقَّةً فِي وَسْطِ الْمَدِينَةِ. الظُّرُوفُ فِي الْمَدِينَةِ فِي فَصْلِ الشِّتَاءِ أَحْسَنُ مِنْ
الْقَرْيَةِ.

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ: ٻُذَاخُومِي ٻُذَاخُومِي:

- ١ – أَيْنَ يَعْْمَلُ مُصْطَفَى؟
- ٢ – هَلْ هُوَ مَهْنَدِسٌ كَبِيرٌ؟
- ٣ – أَيْنَ يَسْكُنُ مُصْطَفَى؟
- ٤ – لِمَاذَا الدَّهَابُ وَالْإِيَابُ يَكُونُ صَعْبًا فِي الشِّتَاءِ؟
- ٥ – لِمَاذَا مُصْطَفَى يَسْتَأْجِرُ الشِّقَّةَ؟
- ٦ – هَلِ الظُّرُوفُ فِي الْمَدِينَةِ أَحْسَنُ مِنَ الْقَرْيَةِ وَلِمَاذَا؟

التَّدْرِيبُ الثَّانِي

ٻُذَاخُومِي:

الْحِوَارُ:
المُسْتَأْجِرُ: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.

وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.	المُؤَجَّرُ:
أُرِيدُ شِقَّةً مِنْ فَضْلِكَ.	المُسْتَأْجِرُ:
لَدَيْنَا شِقَّةٌ جَمِيلَةٌ.	المُؤَجَّرُ:
كَمْ عُرْفَةٌ فِي الشَّقَّةِ؟	المُسْتَأْجِرُ:
فِي الشَّقَّةِ خَمْسٌ عُرْفٌ.	المُؤَجَّرُ:
فِي أَيِّ دَوْرٍ الشَّقَّةُ؟	المُسْتَأْجِرُ:
الشَّقَّةُ فِي الدَّوْرِ الْخَامِسِ.	المُؤَجَّرُ:
أُرِيدُ مُسَاهَدَةَ الشَّقَّةِ.	المُسْتَأْجِرُ:
تَفَضَّلْ.	المُؤَجَّرُ:
هَذِهِ هِيَ الشَّقَّةُ.	المُؤَجَّرُ:
هَذِهِ شِقَّةٌ جَمِيلَةٌ.	المُسْتَأْجِرُ:
وَكَمْ إِنْجَارٌ هَذِهِ الشَّقَّةِ؟	
□□□ سَامَانٌ فِي الشَّهْرِ.	المُؤَجَّرُ:

Калимаҳои нав:

الكلمات الجديدة:

кӣ кадар: كَمْ
марҳамат: تَفَضَّلْ
300 сомон: سَامَانٌ

ичорагиранда: المُسْتَأْجِرُ
ичорадиҳанда: المُؤَجَّرُ
ичорапули: إِنْجَارٌ

التَّدرِيبُ الثَّلَاثُ

Ба саволҳо ҷавоб диҳед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

هَلْ عِنْدَ الْمُؤَجَّرِ شِقَّةٌ؟
كَمْ عُرْفَةٌ فِي الشَّقَّةِ؟

مَاذَا يُرِيدُ الْمُسْتَأْجِرُ؟
فِي أَيِّ دَوْرٍ شِقَّتُهُ؟

كَمْ إِنْجَارُهَا؟

هَلِ الشَّقَّةُ جَمِيلَةٌ؟

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

عَيِّرِ الْجُمْلَةَ كَمَا يَلِزَمُ:

Їумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

م - مُصْطَفَى تَاجِرٌ وَهُوَ يَسْكُنُ فِي مَدِينَةِ دُوشَنبَه.

М – Мустафо савдогар аст, ӯ дар шаҳри
Душанбе зиндагӣ мекунад.

ت - مُصْطَفَى تَاجِرٌ وَهُوَ يَسْكُنُ فِي مَدِينَةِ دُوشَنبَه.

Т – Мустафо савдогар аст, ӯ дар шаҳри
Душанбе зиндагӣ мекунад.

М - (شاھرى ٲوشكاند) (مَدِينَةُ طَاشَقَنْد)

ت - مُصْطَفَى تَاجِرٌ وَهُوَ يَسْكُنُ فِي مَدِينَةِ طَاشَقَنْد.

Т – Мустафо савдогар аст, ӯ дар шаҳри
Тошканд зиндагӣ мекунад.

م - (مُوسِكُو)

ت -

م - (أَخِي)

ت -

م - (صَدِيقِي)

ت -

م - (حُجْنَدُ)

ت -

م - (الرِّيَاضُ)

ت -

م - (دُبِّي)

ت -

م - (عَشَقُ أَبَاد)

ت -

م - (بِشْكِيَاكُ)

ت -

التَّدرِيبُ الخَامِسُ

Қоидаи наҳвӣ:

Шумораи чамъ

Шумораи чамъ дар забони арабӣ се шакл дорад:

1. Чамъи мардонаи солим, ки аз исмҳои танҳои мардона бо илова кардани (ون) ва (ين) сохта мешавад. Мисол:
مُؤْمِنٌ – مُؤْمِنُونَ – مُؤْمِنِينَ.

2. Чамъи занонаи солим, ки аз исмҳои танҳои занона бо илова кардани анҷомаи (ات) ва (ات) сохта мешавад. Мисол:

مُعَلِّمَةٌ – مُعَلِّمَاتٌ – مُعَلِّمَاتٍ.

3. Чамъи шикаста, ки аз исмҳои танҳо бо роҳи партофта шудани яке аз ҳарфҳои танҳо бо роҳи партофта ва ё тағйири ҳаракати он сохта мешавад. Мисол:

كِتَابٌ – كُتُبٌ / رَجُلٌ – رِجَالٌ / أَسَدٌ – أَسَدٌ.

التَّدْرِيبُ السَّادِسُ

تَرْجِمُ مِنَ التَّاجِيكِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Аз тоҷикӣ ба арабӣ тарҷума кунед:

Оё ту дар хобгоҳ зиндагӣ мекуни? Хобгоҳатон дар кадом ошона аст? Оё ту телевизор тамошо мекуни? Соати чанд хоб мекуни?

التَّدْرِيبُ السَّابِعُ

Ҷумлаҳо барои имло:

الْجَمَلُ لِلْإِمْلَاءِ:

وَجَدَ الْمُسْتَأْجِرُ الشَّعَةَ الَّتِي كَانَ يُرِيدُهَا. هِيَ شِقَّةٌ مِنْ أَرْبَعَةِ عُرْفٍ وَمَزْوَدَةٌ بِأَتَاتٍ مُرِيحَةٍ وَعَصْرِيَّةٍ. الشَّقَّةُ وَقَعَتْ فِي طَبَقٍ خَامِسٍ مِنْ بِنَاءٍ جَمِيلٍ وَعَظِيمٍ.

Барои хифз кардан:

الْحِفْظُ:

العِلْمُ خَزَائِنُ وَمَفَاتِحُهُ السُّؤَالُ.

Илм хазина аст ва калиди он калид мебошад.

أَثْرُكَ الشَّرِّ يَنْرُكُكَ.

Бадиро тарк кун, ӯ ҳам туро тарк мекунад.

Латифа:

الْفُكَاهَةُ:

بُلْبُلٌ عَادِيٌّ

Булбули одӣ

دَخَلَ جُحًا بُسْتَانًا وَصَعِدَ شَجْرَةَ مِشْمِشٍ. ثُمَّ وَقَفَ يَأْكُلُ مِنْهَا. فَجَاءَ

صَاحِبُ الْبُسْتَانِ فَلَمَّا رَأَهُ صَاحَ بِهِ:

- مَاذَا تَفْعَلُ هُنَا؟ فَأَجَابَهُ جُحًا:

- أَنَا بُلْبُلٌ أَعْرَدُّ. فَقَالَ الْبُسْتَانِيُّ:

- عَرِّدْ لِنَسْمَعُ!

فَأَخَذَ الشَّيْخُ يَصْفُرُ مُقْلَدًا الْبُلْبُلَ. فَضَحَكَ وَقَالَ:

- أَهَكَذَا تُعَرِّدُ الْبَلَابِلَ؟ فَأَجَابَ الشَّيْخُ:

- الْبُلْبُلُ الْعَادِيُّ لَا يُعَرِّدُ أَفْضَلُ مِمَّا سَمِعْتَ.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

вакте ки: فَلَمَّا

хазинаҳо: خَزَائِنُ

ӯро дид: رَأَهُ

калидҳо: مَفَاتِحُهُ

сӯйи ӯ дод зад: صَاحَ بِهِ

бигузур: أَثْرُكَ

ба ӯ ҷавоб дод: فَأَجَابَهُ

бадӣ: الشَّرُّ

месароҷам: أَعْرَدُّ

булбул: الْبُلْبُلُ

боғбон: الْبُسْتَانِيُّ

боғ: بُوغٌ

бисаро: عَرِّدْ

боло баромад: صَعِدَ

то шунавам: لِنَسْمَعُ

зардолу: مِشْمِشٌ

хуштак мекашад: يَصْفُرُ
тақлидкунон: مُقَلِّدًا
он чи шунидӣ: مِمَّا سَمِعْتَ
оё ҳамин тавр: أَمْكَدًا

пас: ثُمَّ
рост истод: وَقَفَ
хандид: ضَحِكَ
беҳтар: أَفْضَلُ

الدَّرْسُ الثَّانِي عَشَرَ – دارسي дувоздахум

حُطُوتِ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

1. Одоби муошират, ҳозиру ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани муҳовара аз ҷониби устод.
4. Хондани дастачамъӣ ҳамроҳи хонандагон.
5. Хондани инфиродии хонандагон.
6. Муҳовара аз болои китоб.
7. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
8. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузори.

اشْتَرَى جَمَالَ شِقَّةٍ جَدِيدَةٍ فِي مَدِينَةِ دُوشَنبِهٍ وَيُرِيدُ أَنْ يَشْتَرِيَ لَهَا بَعْضَ الْأَثَاثِ. وَلِذَلِكَ ذَهَبَ إِلَى دُكَّانٍ لِيَخْتَارَ أَثَاثًا مُنَاسِبًا. دَخَلَ جَمَالَ الدُّكَّانِ وَاسْتَقْبَلَهُ صَاحِبُ الدُّكَّانِ وَقَدَّمَ لَهُ مَا يُرِيدُ مِنَ الْأَثَاثِ وَالْأَجْهَرَةِ.

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед: **أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:**

- ١ – مَاذَا اشْتَرَى جَمَالَ؟
- ٢ – مَاذَا يُرِيدُ أَنْ يَشْتَرِيَ لِلسَّقَّةِ؟
- ٣ – إِلَى أَيِّ دَهَبَ جَمَالَ حَتَّى يَشْتَرِيَ الْأَثَاثَ؟
- ٤ – مَنْ اسْتَقْبَلَ جَمَالَ فِي الدُّكَّانِ؟
- ٥ – مَاذَا قَدَّمَ لَهُ صَاحِبُ الدُّكَّانِ؟
- ٦ – هَلْ اشْتَرَى مَا كَانَ يُرِيدُهُ؟

التَّدْرِيبُ الثَّانِي

- М – Ҷамол мекӯҳад, ки якчанд меҳел бихарад.
- Т – Ҷамол мекӯҳад, ки бисёр аз ашёҳои бахонаи Ҷамол.

- Т – Ҷамол мехоҳад, ки якчанд мебел бихарад.
 М – (обгармкунак) (سَخَانَةٌ مَاءٍ) –
 ت – جَمَالٌ يُرِيدُ أَنْ يَشْتَرِيَ سَخَانَةَ مَاءٍ.
 Т – Ҷамол мехоҳад, ки обгармкунак бихарад.
 م – (السَّيَّارَةُ)
 ت -
 م – (مِرَاةٌ)
 ت -
 م – (أَرِيكَةٌ)
 ت -
 م – (مَقَاعِدُ)
 ت -
 م – (مَكْتَبٌ)
 ت -

التَّدرِيبُ الثَّلَاثُ

Муҳовара:

الْحِوَارُ:
اسْتَمِعْ وَأَعِدْ:

Гӯш кунед ва такрор намоед:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.	المُشْتَرِي:
وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.	الْبَائِعُ:
أَيُّ خِدْمَةٍ؟	الْبَائِعُ:
أُرِيدُ بَعْضَ الْأَثَاثِ.	المُشْتَرِي:
مَاذَا تُرِيدُ لِعُرْفَةِ النَّوْمِ؟	الْبَائِعُ:
أُرِيدُ سَرِيرًا وَسَيَّارَةً.	المُشْتَرِي:
وَمَاذَا تُرِيدُ لِعُرْفَةِ الْجُلُوسِ؟	الْبَائِعُ:
أُرِيدُ أَرِيكَةً وَسَجَادَةً.	المُشْتَرِي:
وَمَاذَا تُرِيدُ لِلْمَطْعَمِ؟	الْبَائِعُ:

المُشْتَرِي: أريدُ قرناً وتلاجةً.
 البَّاعُ: وماداً تُريدُ للحمام؟
 المُشْتَرِي: أريدُ سخاناً ومراةً.
 المُشْتَرِي: أريدُ مُشاهدةً الأتات.
 البَّاعُ: تفضّل.

Калимаҳои нав:

مُشَاهَدَةٌ: دیدан
 أريدُ: мехоҳам
 تَفَضَّلَ: марҳамат

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

المُشْتَرِي: харидор
 البَّاعُ: фурӯшанда
 بَعْضَ: баъзе, чанде

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أجب عن الأسئلة:

هل وجد ما يُريدُ؟
 هل اشترى سخانة ماء؟
 أين يضع المُشْتَرِي المراة؟

ماذا كان يُريدُ المُشْتَرِي؟
 ماذا طلب المُشْتَرِي من البَّاع؟
 لماذا يُستخدَم السخان؟

التَّدرِيبُ الخَامِسُ

تبادل الحوار مع زميلك:

Бо ҳамсинфатон муҳовара кунед:

المثال:

ت – ۱ أريدُ مُشاهدةً الشقة.

T – 1 Мехоҳам квартираро бубинам.

ت – ۲ تفضّل هذه هي الشقة.

T – 2 Марҳамат ин аст квартира.

ت – ۱ أريدُ مُشاهدةً التلّاز.

T – 1 Мехоҳам телевизорро бубинам.

ت – ۲ تَفَضَّلْ هَذَا هُوَ التَّلْفَازُ.

T – 2 Марҳамат ин аст телевизор.

ت – ۱ (التَّلَاجَةُ)

ت – ۲

ت – ۱ (السَّرِيرُ)

ت – ۲

ت – ۱ (الْقَرْنُ)

ت – ۲

ت – ۱ (الأَرِيكَةُ)

ت – ۲

ت – ۱ (السَّيَّارَةُ)

ت – ۲

ت – ۱ (الْبَيْتُ)

ت – ۲

ت – ۱ (الْبُسْتَانُ)

ت – ۲

التَّدْرِيبُ السَّادِسُ

تَبَادُلِ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатно саволу ҷавоб кунед:

ت ۱ – مَاذَا تُرِيدُ؟

ت ۲ – أُرِيدُ سَيَّارَةً.

ت ۱ – مَاذَا تُرِيدُ؟

ت ۲ – أُرِيدُ سَخَانَةَ مَاءٍ.

(فَرْنَا) – أَرِيكَةُ – تَلْفَازٌ – تَلَاجَةٌ – سَجَادَةٌ – بَطَانِيَّةٌ – بَدَلَةٌ – مِعْطَفًا –

بَسَاطًا – مُكَيَّفًا – مَكْتَبًا – خَزَانَةٌ لِلْمَلَائِسِ).

المُفْرَدَاتُ الإِضَافِيَّةُ لِلْحِفْظِ:

Калимаҳои изофӣ барои ҳифз:

якшанбе – الأَحَدُ	шанбе – السَّبْتُ
сешанбе – الثَّلَاثَاءُ	душанбе – الإِثْنَيْنِ
панҷшанбе – الخَمِيسَ	чаҳоршанбе – الأَرْبَعَاءُ
	ҷумъа – الجُمُعَةَ

التَّدْرِيبُ السَّابِعُ

Ба арабӣ тарҷума кунед: تَرْجُمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Рӯзи якшанбе истироҳат аст. Мо дар ин рӯз дарс надорем. Донишгоҳ дар ин рӯз маҳкам мешавад. Донишҷӯён барои зиёрати хешовандон мераванд. Ман низ ба хона меравам, то ки падару модарамро зиёрат намоям.

التَّدْرِيبُ الثَّامِنُ

Ҷумлаҳо барои имло: الْجَمَلُ لِلْإِمْلَاءِ:

يَبْدَأُ الْأُسْبُوعَ الدَّرَاسِيَّ مِنْ يَوْمِ الْإِثْنَيْنِ. فِي يَوْمِ الْإِثْنَيْنِ لَنَا خَمْسَةُ دُرُوسٍ. الدَّرْسُ الْأَوَّلُ هُوَ اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ. يَأْتِي الْمُعَلِّمُ مِنَ الْعَاصِمَةِ.

Барои ҳифз кардан: **لِلْحِفْظِ:**

لَا يَبْقَى شَيْءٌ عَلَى حَالِهِ.

Чизе ба як ҳолат наместонад.

خَيْرُ النِّكَاحِ أَيْسَرُهُ:

Беҳтарин никоҳ никоҳи камхарҷ аст.

Латифа:

فُكَاهَةٌ:

لَوْ كُنْتُ رَاكِبًا

Агар савор мебудам

ضَاعَ حِمَارٌ جُحَاً فَأَخَذَ يُقَنِّشُ عَلَيْهِ وَيَحْمَدُ اللَّهَ شَاكِرًا فَسَأَلُوهُ:
وَلِمَآذَا تَشْكُرُ اللَّهَ؟ فَقَالَ: - أَشْكُرُهُ لِأَنِّي لَمْ أَكُنْ رَاكِبًا عَلَى الْحِمَارِ وَإِلَّا فَلَوْ
كُنْتُ رَاكِبًا لَضِعْتُ مَعَهُ.

Калимаҳои нав:

ба кофтан сар кард: أَخَذَ يُقَنِّشُ
Худоро шукр мегӯяд: يَحْمَدُ اللَّهَ
аз ӯ пурсиданд: فَسَأَلُوهُ
зеро ман: لِأَنِّي
савор: لَمْ أَكُنْ رَاكِبًا

вагарна: وَإِلَّا

агар: فَلَوْ

гумм мешудам: لَضِعْتُ

хамроҳи он: مَعَهُ

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

боқӣ наметонад: لَا يَبْقَى
ба аслаш: عَلَى حَالِهِ
дуо: دَعْوَةٌ
қабулшуда: مُسْتَجَابَاتٌ
дар он шакке нест: لَا شَكَّ فِيهِنَّ

набудам

зулмдида

المَظْلُومُ:

будам: كُنْتُ

савора: رَاكِبًا

гум шуд: ضَاعَ

хар: حِمَارٌ

دَرْسُ الثَّلَاثِ عَشَرَ – دَارِسِ سِنْزِدَاخُوم – خَطَوَاتُ الدَّرْسِ – لَاهْزَاخُومِ دَارِسِ

1. Одоби муошират ва ҳозиру ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани матн ё калимаҳои нав аз ҷониби устод.
4. Хониши дастачамъии хонандагон бо устод.
5. Хониши инфиродии хонандагон.
6. Доир намудани саволу ҷавоб ё муҳовара миёни хонандагон.
7. Тарҷума ба арабӣ.
8. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва эълони баҳоҳо.

أَنَا أَسْكُنُ فِي الْمَدِينَةِ. وَالْمَنَازِلُ فِي الْمَدِينَةِ فِي طَوَائِقَ. وَفِي كُلِّ طَوَائِقَ عَدَدٌ مِنَ الشَّقَقِ. رَقْمٌ بِنَائِنَا □ وَنَعِيشُ فِي الشَّقَقِ رَقْمٌ □ فِي الطَّائِقِ الثَّانِي. فِي شِقَّتِنَا □ عُرْفٌ وَمَطْبَخٌ. فِي شِقَّتِنَا أَتَاتُ عَصْرِي.

التَّدرِيبُ الأوَّلُ

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ:

Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

- 1 – أَيْنَ تَسْكُنُ؟
- 2 – هَلْ تَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ؟
- 3 – هَلْ تَسْكُنُ فِي بَيْتٍ؟
- – □ – 3 – 2 – 1 مَا رَقْمُ بَيْتِكَ؟
- – □ – 3 – 2 – 1 مَا رَقْمُ شِقَّتِكَ؟
- – □ – 3 – □ – 1 كَمْ عُرْفَةً فِي بَيْتِكَ؟
- 9 – 8 – 7 – □ – □ – □ – 3 – 2 – 1 كَمْ عُرْفَةً فِي شِقَّتِكَ؟
- 8 – فِي أَيِّ دَوْرِ الشَّقَقِ؟
- 9 – هَلْ فِي الْبَيْتِ مِصْعَدٌ؟
- 10 – هَلْ فِي الشَّقَقِ جِهَازُ التَّلْفَازِ؟

التَّدرِيبُ التَّانِي

عَبِّرِ الْجُمْلَ كَمَا يَلِزَمُ:

Чумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

م – مَحْمُودٌ يَشْتَرِي السَّيَّارَةَ مِنْ أَلْمَانِيَا.

М – Маҳмуд аз Олмон мошин мехарад.

ت – مَحْمُودٌ يَشْتَرِي السَّيَّارَةَ مِنْ أَلْمَانِيَا.

Т – Маҳмуд аз Олмон мошин мехарад.

М – (мототсикл)

م – (الدَّرَاجَةُ)

ت – مَحْمُودٌ يَشْتَرِي الدَّرَاجَةَ مِنْ أَلْمَانِيَا.

Т – Маҳмуд аз Олмон мототсикл мехарад.

م – (المَلَايِسُ)

..... ت -

م – (اللَّحْمُ)

..... ت -

م – (الْكِتَابُ)

..... ت -

م – (الْأَلْفَانُ)

..... ت -

م – (الْأَكْثَانُ)

..... ت -

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

تَبَادَلِ الْحَوَارِ مَعَ زَمِيلِكَ كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чуноне ки дар мисол омадааст, бо ҳамсинфатон муҳовара кунед:

المِثَالُ: (بَيْتٌ)

ت – ١: هَلْ تَسْكُنُ فِي بَيْتٍ؟

ت – ٢: نَعَمْ، أَسْكُنُ فِي بَيْتٍ.

(شِقَّةٌ – حَيُّ الْجَامِعَةِ – حَيُّ الْمَطَارِ – حَيُّ زَرْ أْفْشَانٍ – حَيُّ سَخَاوَةِ –)

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

رَتِّبْ جُمْلًا كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чи хеле ки дар мисол омадааст, ҷумлаҳо созад:

الْمِثَالُ: (شِقَّةٌ)

أُرِيدُ شِقَّةً مِنْ فَضْلِكَ. أُرِيدُ مِدْقَاةً مِنْ فَضْلِكَ.

تَلَاجَةٌ – سَجَادَةٌ – أَرِيكَةٌ – مُكَيِّفٌ – خِزَانَةٌ – طَاوِلَةٌ – السَّيَّارَةُ –
الدَّرَاجَةُ – الْفَرْنُ – مَوْقِدُ الْعَازِ – مَوْقِدُ كَهْرَبَائِيٍّ

التَّدرِيبُ الْخَامِسُ

تَبَادَلِ السُّؤَالَ وَالْجَوَابَ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

الْمِثَالُ: (بَيْتٌ – شِقَّةٌ)

هَلْ تَسْكُنُ فِي بَيْتٍ؟

لا، أَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ.

(شِقَّةٌ – بَيْتٌ / حَيُّ الْجَامِعَةِ – حَيُّ الْمَطَارِ / مَكَّةُ – مَدِينَةُ / الرِّيَاضُ -
جِدَّةُ / الْقَاهِرَةُ – الإسْكَندَرِيَّةُ / طَرْبُلُسُ – بَنْغَارِيٍّ)

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

Ҷумлаҳо созад:

رَتِّبْ جُمْلًا:

الْمِثَالُ الْأَوَّلُ – لَدَيْنَا شِقَّةٌ جَمِيلَةٌ.

الْمِثَالُ الثَّانِي – لَدَيْنَا بَيْتٌ جَمِيلٌ.

(أُنَاتٌ - أَرِيكَةٌ - فَرْنٌ - سَجَادَةٌ - سَخَانٌ - عُرْفَةٌ - كُرْسِيٌّ - مَفْعَدٌ - هَاتِفٌ - مِرْوَحَةٌ - وَسَادَةٌ - غِطَاءٌ)

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

المِثَالُ: (عُرْفَةُ النَّوْمِ - سِتَّارَةٌ)

مَاذَا تُرِيدُ لِعُرْفَةِ النَّوْمِ؟ أُرِيدُ سِتَّارَةً.

(مَطْبَخٌ - تَلَاجَةٌ - حَمَامٌ - سَخَانٌ - عُرْفَةُ جُلُوسٍ - أَرِيكَةٌ - عُرْفَةُ النَّوْمِ - سَرِيرٌ - فَرْنٌ - عُرْفَةُ الطَّعَامِ - مَائِدَةٌ)

التَّدرِيبُ الثَّامِنُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

المِثَالُ: (خَمْسُ عُرْفٍ - الدَّوْرُ الخَامِسُ)

- ت - ١: هَلْ تَسْكُنُ فِي الشَّقَّةِ؟
ت - ٢: نَعَمْ، أَسْكُنُ فِي الشَّقَّةِ.
ت - ١: كَمْ عُرْفَةٌ فِي الشَّقَّةِ؟
ت - ٢: فِي الشَّقَّةِ خَمْسُ عُرْفٍ.
ت - ١: فِي أَيِّ دَوْرٍ الشَّقَّةُ؟
ت - ٢: الشَّقَّةُ فِي الدَّوْرِ الخَامِسِ.

(أَرْبَعُ عُرْفٍ - الدَّوْرُ الرَّابِعُ / ثَلَاثُ عُرْفٍ - الدَّوْرُ الثَّالِثُ / عُرْفَتَانِ - الدَّوْرُ الثَّانِي / عُرْفَةٌ وَاحِدَةٌ - الدَّوْرُ الأوَّلُ)

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

Ба арабӣ тарҷума кунед: **تَرْجِمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:**

Оё ту дар маҳаллаи Зарафшон зиндагӣ мекуни? Дар хавлӣ зиндагӣ мекуни ё дар хобгоҳ? Кваттираатон дар кадом ошёна аст? Кваттира чанд хучра дорад? Рақами кваттираатон чан даст?

Барои имло: **لِلْإِمْلَاءِ:**

أُرِيدُ مُشَاهَدَةَ الشَّقَّةِ. هِيَ فِي الدَّوْرِ السَّادِسِ عَلَى يَمِينِ السُّلْمِ. رَفْمُ الشَّقَّةِ سَبْعَةٌ. فِيهَا أْتَاثٌ جَمِيلٌ. فِي عُرْفَةِ النَّوْمِ سَرِيرَانِ كَبِيرَانِ وَسَرِيرٌ صَغِيرٌ لِلْأَوْلَادِ أَيْضًا.

Қоидаи наҳвӣ:

Ҳолати муайяни ва номуайяни дар исмҳо

Исмҳо дар забони арабӣ ду ҳолат доранд: муайяни ва номуайяни. Яке аз аломатҳои муайянии исмҳо ин мавҷуд будани артикли муайянии (ال) мебошад. Ҳолати номуайяниро дар исмҳо «танвинҳо» ифода мекунанд.

Мисол: **رَجُلٌ - الرَّجُلُ طَالِبٌ - الطَّالِبُ**

Барои ҳифз кардан: **لِلْحِفْظِ:**

إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ.

Худованд зебост ва зебогиро дӯст медорад.

كَمَالُ الْعِلْمِ فِي الْحِلْمِ.

Қамоли илм дар ҳалимист.

Латифа:

فكاهة:

الموتُ فرحاً

Аз хурсандӣ мурдан

قِيلَ لأعرابيٍّ:

- أُنحِبُّ أَنْ تَمُوتَ امرأَتَكَ؟

قَالَ:

- لا

- ولِمَذا؟

قَالَ: أَخَافُ أَنْ أَمُوتَ مِنَ الفَرَحِ.

Калимаҳои нав:

қил: гуфта шуд

لأعرابيٍّ: ба аъробие

امرأَتَكَ: завҷаат

لِمَذا؟: барои чӣ?

أَخَافُ: метарсам

مِنَ الفَرَحِ: аз хурсандӣ

الكلمات الجديدة:

يُحِبُّ: дӯст медорад

جَمَالٌ: зебогӣ

كَمَالٌ: бузургӣ

حِلْمٌ: ҳалимӣ

فَرِحاً: аз хурсандӣ

الموتُ: марг

الدَّرْسُ الرَّابِعُ عَشَرَ – دارسي чаҳордахум – خُطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

1. Одоби муошират ва ҳозиру ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани матни нав аз ҷониби устод.
4. Хондани дастаҷамъӣ бо хонандагон.
5. Хондани инфиродии хонандагон.
6. Саволҳо барои мустаҳкамкунии дарс.
7. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
8. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ.

حَلِيمٌ يَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ جَمِيلَةٍ وَوَأَسِعَةٍ. الشَّقَّةُ فِي حَيِّ زَرْ أَفْشَانَ.
الشَّقَّةُ فِي الدَّوْرِ الثَّلَاثِ. فِي الشَّقَّةِ أَرْبَعُ عُرْفٍ. فِي عُرْفَةِ النَّوْمِ سَرِيرَانِ
كَبِيرَانِ وَسَرِيرٌ صَغِيرٌ لِأَطْفَالٍ. فِي عُرْفَةِ الْجُلُوسِ أَرِيكَةٌ وَمَقَاعِدُ. فِي
الْمَطْبَخِ قَرْنٌ وَتَلَاجَةٌ. فِي الْحَمَامِ سَخَانٌ وَمِرْأَةٌ.

التَّدْرِيْبُ الْأَوَّلُ

Ба саволҳо ҷавоб деҳед: **أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:**

- ١ – هَلْ يَسْكُنُ حَلِيمٌ فِي شِقَّةٍ وَاسِعَةٍ؟
- ٢ – هَلْ يَسْكُنُ فِي حَيِّ زَرْ أَفْشَانَ؟
- ٣ – هَلْ الشَّقَّةُ فِي الدَّوْرِ الْخَامِسِ؟
- – كَمْ عُرْفَةً فِي الشَّقَّةِ؟
- – أَيْنَ الْقَرْنُ وَالتَّلَاجَةُ؟
- – أَيْنَ الْمِرْأَةُ وَالسَّخَانُ؟
- ٧ – أَيْنَ السَّرِيرَانِ الْكَبِيرَانِ وَأَيْنَ السَّرِيرُ الصَّغِيرُ؟
- ٨ – أَيْنَ الْأَرِيكَةُ وَالْمَقَاعِدُ؟

التَّدْرِيْبُ الثَّانِي

هَاتِ جُمْلًا كَمَا فِي الْمِثَالِ:

Чуноне ки дар мисол оварда шудааст, чумлаҳо оред:

الْمِثَالُ: (الدَّوْرُ الْأَوَّلُ – أَرْبَعُ عُرْفٍ)

١ – أَسْكُنُ فِي حَيِّ زَرْ أَفْسَانَ.

٢ – أَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ وَاسِعَةٍ.

٣ – الشَّقَّةُ فِي الدَّوْرِ الْأَوَّلِ.

□ – فِي الشَّقَّةِ أَرْبَعُ عُرْفٍ.

(الدَّوْرُ الرَّابِعُ – سِتُّ عُرْفٍ / الدَّوْرُ الثَّلَاثُ – ثَلَاثُ عُرْفٍ /

الدَّوْرُ السَّابِعُ – خَمْسُ عُرْفٍ / الدَّوْرُ الثَّانِي – سَبْعُ عُرْفٍ)

التَّدْرِيْبُ الثَّلَاثُ

Ба саволҳо ҷавоб диҳед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

١ – أَيْنَ تَسْكُنُ يَا فَيْرُوزَ؟

٢ – هَلْ تَسْكُنُ فِي بَيْتٍ؟

٣ – هَلْ تَسْكُنُ فِي شِقَّةٍ؟

□ – مَا رَقْمُ بَيْتِكَ؟

□ – مَا رَقْمُ شِقَّتِكَ؟

□ – كَمْ عُرْفَةً فِي بَيْتِكَ؟

٧ – كَمْ عُرْفَةً فِي شِقَّتِكَ؟

٨ – فِي أَيِّ دَوْرٍ الشَّقَّةُ؟

التَّدْرِيْبُ الرَّابِعُ

Гуфтугӯ дар мағоза:

الْحِوَارُ فِي الْمَخْرَنِ:

١ – مَاذَا تُرِيدُ؟

- ٢ - أريدُ بساطاً من فضلك.
 ١ - عندنا بسطٌ جميلٌ يا سيدي.
 ٢ - أريدُ مشاهدةَ البسطِ.
 ١ - تفضل، هذه هي البسطُ.
 ٢ - أنا أخذُ هذا البساطِ.

(سيارة - دراجة - محفظة - جهاز الهاتف - أريكة - مقعد)

التدريب الخامس

غير الجمل كما يلزم:

Чумлахоро ба таври лозимй тағйир дихед:

- م - في أي حيّ تسكن؟
 М - Дар кадом маҳалла зиндагӣ мекуни?
 ت - في أي حيّ تسكن؟
 Т - Дар кадом маҳалла зиндагӣ мекуни?
 М - (کتاب / تقرأ)
 Т - في أي كتاب تقرأ?
 م - (درس / تكتب)
 ت -
 م - (حافلة / تركب)
 ت -
 م - (مسجد / نصلي)
 ت -
 م - (غرفة / تجلس)
 ت -
 م - (مدرسة / تدرس)
 ت -
 م - (ملعب / تلعب)

- ت -
 م - (مَسْبَحٌ / نَسَبِحُ)
 ت -
 م - (شَارِعٌ / تَسْكُنُ)
 ت -
 م - (كِتَابٌ / تَقْرَأُ)
 ت -
 م - (بِرْنَامَجٌ / تُشَاهِدُ)
 ت -
 م - (مَجْلِسٌ / تَخْطُبُ)
 ت -

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

رَتِّبِ الْكَلِمَاتِ لِتَكُونَ جُمْلَةً مُفِيدَةً:

Калимаҳоро тавре гузored, ки чумла шавад:

- ١ - جَمِيلَةٌ - يَسْكُنُ - وَاسِعَةٌ - وَ - حَلِيمٌ - شَقِيَّةٌ - فِي
 ٢ - زَرُّ أَفْسَانٍ - فِي - حَيٌّ - الشَّقَّةُ
 ٣ - عُرْفَةٌ - فِي - النَّوْمُ - وَاحِدٌ - سَرِيرٌ - مِرْأَةٌ - وَ
 □ - ثَلَاجَةٌ - الْمَطْبِخُ - فِي - فَرْنٌ - وَ
 □ - الطَّابِقُ - الشَّقَّةُ - فِي - الرَّابِعُ
 □ - الْحَمَامُ - سَخَانٌ - وَ - فِي - صَابُونٌ

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

Пурра кунед:

أَكْمَلِ:

- ١ - يَسْكُنُ حَلِيمٌ فِي
 ٢ - فِي حَيٍّ زَرُّ أَفْسَانٍ.
 ٣ - النَّوْمُ سَرِيرٌ وَاحِدٌ.
 □ - فِي عُرْفَةِ الْجُلُوسِ

- - هل الشَّقَّةُ في
 □ - المَطْبَخِ في

التَّدرِيبُ التَّامِنُ

Ба арабӣ тарҷума кунед: **تَرْجُمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:**

Ту дар кадом маҳалла зиндагӣ мекуни? Кӯчаи шумо чӣ ном дорад? Рақами хонаатон чан даст? Квртираи шумо дар ошёнаи шашум воқеъ аст? Оё дар квартираи шумо оби гарм ҳаст?

التَّدرِيبُ التَّاسِعُ

Имло:

الإملاء:

أريدُ مُشاهدةَ التَّفَازِ وَالتَّلَاجَةِ. كَمْ تَمَنُّ هَذِهِ المِراةُ. الشَّقَّةُ فِي الدَّوَرِ الخَامِسِ. فِي الشَّقَّةِ تَلَاجَةٌ وَمُكَيَّفٌ. فِي عُرْفَةِ الجُلُوسِ أريكَه مَريحَةً. الشَّقَّةُ وَاسِعَةٌ فِيهَا خَمْسُ عُرُفٍ.

Қоидаи наҳвӣ:

Исми алам (хос)

Исми хос ба номи шахси муайян ё ҳайвони муайян ё чизи муайян далолат мекунад. Мисол: Юсуф – шахс, Боруд – номи ҳайвон, Бейрут – номи шаҳр

Ҳамаи рафиқоне, ки бо ту дар мактаб мехонанд ва ҳамаи аъзоёни ойолаат номи хоси худро доранд.

Инчунин, ҳамаи он шаҳрҳо ва деҳаҳое, ки ту медонӣ номи худро доранд. Ҳамаи инҳо исми хосанд ва бо арабӣ «Исму – л – алам» номида мешаванд.

Барои хифз кардан:

لِلْحِفْظِ:

لَا يَجْتَمِعُ فِي جَوْفِ عَبْدِ الْإِيمَانِ وَالْحَسَدُ.

Дар дили банда имону ҳасад бо ҳам якҷо намешаванд.

حَافِظٌ عَلَى الرَّفِيقِ وَلَوْ فِي الْحَرِيقِ.

Рафиқатро нигоҳ дор, агарчи дар оташ бошӣ.

Латифа:

فُكَاهَةٌ:

لَيْسَ لِي سِتُّ أَصَابِعَ

Ман шаш ангушт надорам

كَانَ يَأْكُلُ جُحَاً بِأَصَابِعِهِ الْخَمْسِ. فَرَأَاهُ أَحَدُهُمْ فَاعْتَرَضَهُ قَائِلاً:

لِمَاذَا تَأْكُلُ بِأَصَابِعِكَ الْخَمْسَ أَمَامَ النَّاسِ؟

فَأَجَابَ جُحَاً: - لِأَنَّهُ لَمْ يَكُنْ لِي سِتُّ أَصَابِعَ.

Калимаҳои нав:

الكلمات الجديدة:

нест: لَيْسَ

якҷо намешавад: يَجْتَمِعُ

шаш: سِتُّ

дарун, чисм: جَوْفٌ

ангуштон: أَصَابِعُ

банда: عَبْدٌ

бо панҷ: بِأَصَابِعِهِ الْخَمْسِ

имон: الْإِيمَانُ

ангушташ

пас ўро дид: فَرَأَاهُ

ҳасад: الْحَسَدُ

эътироз кард: فَاعْتَرَضَهُ

нигоҳ дор: حَافِظٌ

ман надорам: لَمْ يَكُنْ لِي

агарчи: وَلَوْ

шаш ангушт: سِتُّ أَصَابِعَ

оташ: الْحَرِيقُ

الدَّرْسُ الْخَامِسَ عَشَرَ – Дарси понздаҳум

حُطُوتَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

1. Одоби муошират ва ҳозирӣ ҳозирӣ ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани ифоданоки устод.
4. Хондани дастаҷамъии устоду хонандагон.
5. Хондани инфиродии хонандагон.
6. Тарҷумаи ҷумлаҳо аз тоҷикӣ ба арабӣ.
7. Имло.
8. Вазифаи хонагӣ.

мерӯбад – يَكْنِسُ	таътил	– عَطْلَةٌ
калон – كَبِيرٌ	кор	– عَمَلٌ
меравад – يَذْهَبُ	соат	– سَاعَةٌ
мебинад – يُشَاهِدُ	мошин	– سَيَّارَةٌ
дарзмол – يَكْوِي	дер	– مُتَأَخَّرًا
мекунад		
рӯзнома – صَحِيفَةٌ	барвақт	– مُبَكَّرًا
мешӯяд – يَغْسِلُ	субҳ	– الصَّبَاحُ
бедор мешавад – يَسْتَيْقِظُ	ошёнаҳо	– أَطْبَاقٌ
рӯз – يَوْمٌ	намоз	– صَلَاةٌ
хоб меравад – يَنَامُ	либосҳо	– مَلَابِسٌ
телевизор – تَلْفَازٌ	автобус	– حَافِلَةٌ
	пагоҳирӯзӣ	– الفَجْرُ

يَقُومُ جَاوِدٌ مِنْ نَوْمِهِ مُبَكَّرًا. يُصَلِّي الفَجْرَ ثُمَّ يَذْهَبُ إِلَى مَلْعَبٍ قَرِيبٍ مِنْ بَيْتِهِ وَيَقُومُ بِالْعَابِ رِيَاضِيَّةٍ. لَمْ يَخْرُجْ مَعَ جَاوِدٍ وَلَا وَاحِدًا مِنْ أَصْدِقَائِهِ. بَعْدَ التَّمَارِينِ يَتَنَاوَلُ الفُطُورَ. وَيَرَاجِعُ دُرُوسَهُ ثُمَّ يَذْهَبُ إِلَى المَدْرَسَةِ.

التَّدرِيبُ الأوَّلُ

م: يَذْهَبُ جَاوِدٌ إِلَى مَلْعَبٍ قَرِيبٍ مِنْ بَيْتِهِ وَيَقُومُ بِالْعَابِ رِيَاضِيَّةٍ.

М: Човид ба майдони варзиши назди хонаашон меравад ва дар он чо ба бозиҳои варзиши машғул мешавад.

ت: يَذْهَبُ جَاوِدٌ إِلَى مَلْعَبٍ قَرِيبٍ مِنْ بَيْتِهِ وَيَقُومُ بِالْعَابِ رِيَاضِيَّةٍ.

Т: Човид ба майдони варзиши назди хонаашон меравад ва дар он чо ба бозиҳои варзиши машғул мешавад.

М: (بَوزور) (سُوقٌ) م:

ت: يَذْهَبُ جَاوِدٌ إِلَى سُوقٍ قَرِيبٍ مِنْ بَيْتِهِ وَيَسْتَتِرِي الْخَضِرَوَاتِ.

М: Човид ба бозори назди хонаашон меравад ва сабзабот мехарад.

م: (مَسْبَحٌ)

ت:

م: (مَدْرَسَةٌ)

ت:

م: (مَكْتَبٌ)

ت:

م: (مَحَطَّةٌ)

ت:

م: (مَسْجِدٌ)

ت:

م: (نُكَّانٌ)

ت:

م: (حَدِيقَةٌ)

ت:

م: (بَرِيدٌ)

ت:

التدريب الثاني

Муховара:

الحوار:

صَبَّاحَ الْخَيْرِ يَا جَاوِدَ.

صَبَّاحَ النَّوْرِ يَا طَاهِرَ.

طاهر: مَتَى تَقُومُ مِنَ النَّوْمِ يَا جَاوِدَ؟

جاود: أَقُومُ فِي السَّاعَةِ السَّادِسَةِ صَبَّاحًا.

طاهر: مَاذَا تَفْعَلُ فِي مِثْلِ هَذَا الْوَقْتِ؟

جاود: أَقُومُ بِالْعَابِ رِيَاضِيَّةٍ يَا طَاهِرَ.

طاهر: هَلْ تَنَامُ بَعْدَ الرِّيَاضَةِ يَا جَاوِدَ؟

جاود: لَا، بَعْدَ الرِّيَاضَةِ أَرَايَ دُرُوسِي.

طاهر: وَمَتَى تَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ يَا جَاوِدَ؟

جاود: أَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ فِي السَّاعَةِ السَّابِعَةِ.

طاهر: هَلْ تَذْهَبُ بِالسَّيَّارَةِ؟

جاود: لَا، أَذْهَبُ بِالْحَافِلَةِ.

طاهر: لِمَاذَا لَا تَذْهَبُ بِالسَّيَّارَةِ، هَلْ لَا يُوجَدُ عِنْدَكَ سَيَّارَةٌ؟

جاود: عِنْدِي سَيَّارَةٌ وَلَكِنَّ الْوِزَارَةَ مَنَعَتْ حُضُورَ التَّلَامِيذِ بِالسَّيَّارَاتِ.

التدريب الثالث

Ба саволҳо ҷавоб гуед:

أجب عن الأسئلة:

١ - هَلْ يَقُومُ جَاوِدٌ مُتَأَخَّرًا؟

٢ - مَاذَا يَفْعَلُ جَاوِدٌ صَبَّاحًا؟

٣ - هَلْ يَقُومُ طَاهِرٌ بِالْعَابِ رِيَاضِيَّةٍ؟

□ - مَاذَا يَفْعَلُ جَاوِدٌ بَعْدَ أَنْ يَقُومَ بِالْعَابِ رِيَاضِيَّةٍ؟

□ - هَلْ يَذْهَبُ جَاوِدٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ بِالسَّيَّارَةِ؟

□ - لِمَاذَا لَا يَذْهَبُ جَاوِدٌ بِالسَّيَّارَةِ؟

التدريب الرابع

أَدْخِلِ الْكَلِمَاتِ الْآتِيَةَ فِي الْجُمْلَةِ:

Калимаҳои зеринро ба ҷумла дароред:

صَبَاحًا - السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ - مَتَى
أَرَا جُ - عِنْدَ مَا - تَذْهَبُ

مَتَى تَصِلُ الْحَافِلَةُ؟

الْمِثَالُ:

التَّدْرِيبُ الْخَامِسُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ مُسْتَعِينًا بِالْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ:

Бо истифода аз калимаҳои зерин бо хамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

المُهَنْدِسُ - الرَّابِعَةُ

النَّبِيْتُ - الْوَاحِدَةُ

الطَّيِّبُ - الثَّلَاثَةُ

المُدِيرُ - السَّادِسَةُ

المُدْرَسُ - الْخَامِسَةُ

العَمُّ - السَّابِعَةُ

١ مَتَى يَأْتِي المُهَنْدِسُ؟

الْمِثَالُ:

٢ يَأْتِي المُهَنْدِسُ فِي السَّاعَةِ الرَّابِعَةِ.

التَّدْرِيبُ السَّادِسُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ مُسْتَعِينًا بِالْعِبَارَاتِ

التَّالِيَةِ:

Бо истифода аз ибораҳои зерин бо хамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

(يَنَامُ - عُرْفَةُ النَّوْمِ)

الْمِثَالُ:

يَنَامُ الْوَالِدُ فِي عُرْفَةِ النَّوْمِ.

يَقْرَأُ الدَّرُوسَ - المَكْتَبَةُ / يُشَاهِدُ التَّلَافُزَ - العُرْفَةُ / يَغْتَسِلُ - الحَمَّامُ /
يَعْمَلُ الأَطْبَاقَ - المَطْبَخُ / يَنَامُ - عُرْفَةُ النَّوْمِ / يَفُومُ بِالأَعَابِ رِياضِيَّةً -
مَلْعَبٌ /
يَكْتُبُ الدَّرُوسَ - فَصْلٌ

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

حَوْلَ الأَعْدَادِ الأَصْلِيَّةِ إِلَى التَّرْتِيبِيَّةِ:

Шумораҳои микдорино ба тартибӣ гардонед:

كِتَابٌ وَاحِدٌ - مُعَلِّمَانِ إِثْنَانٍ - ثَلَاثَةٌ تَلَامِيذٌ - أَرْبَعَةٌ فُصُولٌ - خَمْسَةٌ
أَطْبَاقٌ.
المِثَالُ: الكِتَابُ الأَوَّلُ.

التَّدرِيبُ الثَّامِنُ

تَرْجِمُ مِنَ التَّاجِيكِيَّةِ إِلَى العَرَبِيَّةِ:

Аз тоҷикӣ ба арабӣ тарҷума кунед:

Ту соати чанд аз хобат меҳезӣ? Пеш аз ҳама ту ба
чӣ корҳо машғул мешавӣ? Варзиширо дар куҷо иҷро
мекуни? Оё ту баъди варзиш боз хоб меравӣ? Ба мактаб
бо чӣ меравӣ? Барои чӣ ту бо мошинат намераवӣ?

التَّدرِيبُ التَّاسِعُ

Имло:

الإملاء:

اسْتَبَقْتُ نَعِيمَ مَنْ نَوْمِهِ مُبَكَّرًا وَاعْتَسَلْتُ وَصَلَى الصُّبْحَ. ثُمَّ تَنَاوَلْتُ
الإفطارَ مَعَ أُمِّهِ وَأَبِيهِ. قَامَ نَعِيمٌ فِي السَّاعَةِ السَّابِعَةِ وَأَخَذَ حَقِيْبَتَهُ وَخَرَجَ
مِنَ البَيْتِ مُتَّجِهاً إِلَى المَدْرَسَةِ.

Қоидаи наҳвӣ:

Чонишинҳои шахсӣ

Чонишинҳои шихсӣ исмҳои мебошанд, ки ба ғӯянда, шунаванда ва ғоиб далолат мекунад. Мисол:

أَنَا – أَنْتَ – هُوَ

Агар ту дар бораи худат суҳан гуфтани бошӣ, ба чойи номат меғӯӣ, ки «Ман» (أَنَا), агар ба қасе мурочиат карда, гуфтани бошӣ, меғӯӣ, ки «Ту» (أَنْتَ) ва агар дар бораи шахси ғоиб суҳан гуфтани бошӣ, меғӯӣ, ки «Ӯ, Вай» (هُوَ). Ин аст чонишинҳои шахсӣ. Агар суҳан дар хусуси занҳо бошад, меғӯӣ, ки (أَنَا – أَنْتِ – هِيَ)

Барои хифз кардан:

لِلْحِفْظِ:

Хола ба чойи модар аст. الخَالَةُ بِمَثَرَلَةِ الْأُمِّ.
طلبُ الأَدَبِ أَوْلَى مِنْ طَلْبِ الذَّهَبِ.

Талаби адаб аз талаби зар авлотар аст.

Латифа:

فُكَاهَةٌ:

نَسِيتُ وَاحِدًا مِنْ عِيَالِي

Яке аз фарзандонамро фаромӯш кардам

دَخَلَ جَا إِلَى بَيْتِ الْمُلُوكِ يَوْمًا، فَقَالَ لَهُ:

كَمْ عِيَالِكَ؟

فَقَالَ ثَمَانِيَةً.

فَأَمَرَ لَهُ بِثَمَانِيَةِ آلَافِ دِرْهَمٍ. فَأَخَذَهَا وَخَرَجَ، وَلَمَّا بَلَغَ الْبَابَ رَجَعَ وَقَالَ:
وَلِلَّهِ نَسِيتُ وَاحِدًا مِنْ عِيَالِي.

قَالَ مَنْ هُوَ؟

فَقَالَ هُوَ أَنَا.

فَضَحِكَ الْمَلِكُ وَأَمَرَ لَهُ بِمِثْلِ ذَلِكَ.

Калимаҳои нав:

хола: خَالَةٌ
вакте ки: لَمَّا
расид: بَلَغَ
баргашт: رَجَعَ
мисли ҳамон: بِمِثْلِ ذَلِكَ
ҳашт ҳазор: ثَمَانِيَةَ أَلْفٍ
фармон дод, ки ба ӯ: أَمَرَ لَهُ

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

подшоҳ: الْمَلِكُ (المَلُوكُ)
чай, макон: مَنزِلَةٌ
тилло: الدَّهَبُ
фаромӯш кардам: نَسَيْتُ
яке: وَاحِدًا
фарзандон: عِيَالٌ
рӯзе: يَوْمًا
диҳанд

دَرْسُ السَّادِسِ عَشَرَ – дарси шонздаҳум

خَطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

1. Одоби муошират, ҳозиру ғоиб.
2. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
3. Хондани муҳовара аз ҷониби устод.
4. Хондани дастачамъӣ ҳамроҳи хонандагон.
5. Хондани инфиродии хонандагон.
6. Муҳовара аз болои китоб.
7. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
8. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузори.

أُسْرُهُ أَحْمَدَ لَا تَنَامُ يَوْمَ الْعُطْلَةِ. شَرِيفٌ يَكْنِسُ غُرْفَةَ الْجُلُوسِ،
وَفَاطِمَةُ تَكْنِسُ غُرْفَةَ النَّوْمِ، وَطَاهِرٌ يَغْسِلُ الْمَلَابِسَ، وَلَطَافَةُ تَكْوِي
الْمَلَابِسَ. وَالْجَدَّةُ تَغْسِلُ الْأَطْبَاقَ وَالْجَدُّ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ.

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

۱ – مَاذَا يَفْعَلُ شَرِيفٌ؟	□ – مَاذَا يَفْعَلُ طَاهِرٌ؟
۲ – مَاذَا تَفْعَلُ فَاطِمَةُ؟	□ – مَاذَا تَفْعَلُ لَطَافَةُ؟
۳ – مَاذَا يَفْعَلُ الْجَدُّ؟	۷ – هَلْ تَنَامُ الْأُسْرَةُ يَوْمَ الْعُطْلَةِ؟
□ – مَاذَا تَفْعَلُ الْجَدَّةُ؟	

التَّدْرِيبُ الثَّانِي

غَيْرِ الْجَمَلِ كَمَا يَلْزَمُ:

Ҷумлаҳоро ба таври лозимӣ тағйир диҳед:

م – أُسْرَةُ أَحْمَدَ لَا تَنَامُ يَوْمَ الْعُطْلَةِ.

М – Ойилаи Аҳмад рӯзи истироҳат хоб намекунад.

ت - أُسْرَةُ أَحْمَدَ لَا تَنَامُ يَوْمَ الْعُطْلَةِ.

T - Ойилаи Аҳмад рӯзи истироҳат хоб намекунад.

M - (боғ) م - (الْحَدِيقَةُ)

ت - أُسْرَةُ أَحْمَدَ تَذْهَبُ إِلَى الْحَدِيقَةِ.

T - Ойилаи Аҳмад ба боғ меравад.

م - (خَارِجَ الْمَدِينَةِ)

..... ت -

م - (الْمُتَحَفُ)

..... ت -

م - (حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ)

..... ت -

م - (نَشَاطِي)

..... ت -

م - (الْجِبَالُ)

..... ت -

م - (مَصِيفُ)

..... ت -

م - (الْمَسْرَحُ)

..... ت -

م - (السِّيْنَمَا)

..... ت -

م - (الْمُخَيَّمَاتُ)

..... ت -

م - (الْمَسِيحُ)

..... ت -

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

Муҳовара:

الحوار:
الأم: هذا يوم العطلة.

الأبُ: هَذَا يَوْمُ الْعَمَلِ وَأَنَا سَأَذْهَبُ إِلَى الْبُسْتَانِ.
 الأبُ: مَاذَا تَفْعَلُ أَنْتَ يَا فَرِيدُ؟
 فَرِيدُ: أَذْهَبُ إِلَى زَمِيلِي وَأَسَاعِدُهُ فِي بَعْضِ الْأُمُورِ.
 الأمُّ: وَمَاذَا تَفْعَلِينَ يَا نَحِيْبَةَ؟
 نَحِيْبَةُ: سَأَكْنِسُ غُرْفَةَ الْجُلُوسِ وَالنَّوْمِ.
 الأمُّ: وَمَاذَا سَتَفْعَلُ يَا شَرِيفُ؟
 شَرِيفُ: أَنَا أَذْهَبُ إِلَى الْمَلْعَبِ الْكَبِيرِ لِمُشَاهَدَةِ كُرَّةِ الْقَدَمِ.
 الأمُّ: وَمَاذَا سَتَفْعَلِينَ يَا لَطَافَةَ؟
 لَطَافَةُ: سَأَكْوِي الْمَلَابِسَ.
 الجَدَّةُ: إِذْنِ أَنَا سَأَغْسِلُ الْأَطْبَاقَ وَالْمَلَابِسَ.
 الجدُّ: أَنَا سَأَسْتَقْبِلُ الضُّيُوفَ.

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ الْآتِيَةِ:

Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

- ١ – إِلَى أَيْنَ يَذْهَبُ الْأَبُ؟
- ٢ – هَلْ دَوْلَةٌ يَذْهَبُ يُسَاعِدُ أَبَاهُ؟
- ٣ – وَمَاذَا سَتَفْعَلُ نَحِيْبَةَ؟
- – هَلْ هِيَ تُسَاعِدُ أُمَّهَا؟
- – مَاذَا يَفْعَلُ شَرِيفُ؟
- – هَلْ هُوَ يَذْهَبُ إِلَى الْبُسْتَانِ مَعَ أَبِيهِ؟
- ٧ – مَاذَا تَفْعَلُ لَطَافَةَ؟
- ٨ – هَلْ هِيَ تَغْسِلُ النَّيَابَ؟
- – مَاذَا تَفْعَلُ الْجَدَّةُ؟

التَّدرِيبُ الْخَامِسُ

أَدْخِلِ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةَ فِي الْجُمْلَةِ:

Калимаҳои зеринро ба ҷумла дароред:

الظُّهُرُ - يَغْسِلُ - يَكْوِي - يَلْبَسُ - يَنْظُرُ - يَقْطُرُ
المِثَالُ: أَفْطَرُ مَعَ أَبِي فِي السَّاعَةِ السَّادِسَةِ وَالنَّصْفِ صَبَاحاً.

التَّدْرِيْبُ السَّادِسُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

أَقْرَأْ دَرُوسِي فِي الْمَكْتَبَةِ.

أَيْنَ تَقْرَأُ دَرُوسَكَ؟

أَقْرَأْ دَرُوسِي فِي عُرْفَةِ النَّوْمِ.

Ҳамин тавр ҳар хонанда дар кучо хондани дарсаи ро
нақл мекунад.

التَّدْرِيْبُ السَّابِعُ

Муҳовараро пурра кунед:

أَكْمِلِ الْحَوَارَ:

..... س -

ج - أَدْهَبُ إِلَى صَدِيقِي وَأَسَاعِدُهُ فِي بَعْضِ الْأُمُورِ.

..... س -

ج - لَا، نَحِيْبَةٌ لَا تَدْهَبُ إِلَى صَدِيقَتِهَا هِيَ سَتَكْسِي عُرْفَةَ الْجُلُوسِ.

..... س -

ج - لَا، الْجَدُّ لَا يَدْهَبُ إِلَى الْبُسْتَانِ هُوَ يَسْتَقْبِلُ الضُّيُوفَ.

..... س -

ج - لَا، الْجَدَّةُ أَيْضاً تَعْمَلُ، هِيَ سَتَغْسِلُ الْأَطْبَاقَ وَالْمَلَابِسَ.

Қоидаи наҳвӣ:

الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَةُ (Ҷонишинҳои соҳибӣ)

Ҷонишинҳои соҳибӣ ҷонишинҳои мебошанд, ки бо
исмҳо, пешояндҳо ва феълҳо якҷоя навишта шуда,
тааллуқ доштани чизро ё касро ба ғӯянда, шунаванда

ва ғоиб ифода мекунад. Мисол:

كِتَابُهُ - كِتَابُكَ - كِتَابِي / أُخْتِي - أُخْتُكَ - أُخْتُهُ

التَّذْرِيْبُ التَّامِنُ

تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Їумлаҳоро ба арабӣ тарҷума кунед:

Рӯзи истироҳат аз хоб дер меҳезам. Ҳамроҳи модарам ношто меҳӯрам. Баъд аз он баъзе рӯзномаю маҷаллаҳоро меҳонам. Соати 10 ман ба назди телевизор нишаста, барномаи варзишро тамошо мекунам.

Барои ҳифз кардан:

لِلْحِفْظِ:

الْعُلَمَاءُ وَرَتَّةُ الْأَنْبِيَاءِ.

Олимон ворисони пайғамбаронанд.

أَدَبٌ مَرَّةً خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.

Одоби мард аз бойғариаш беҳтар аст.

Латифа:

فُكَاهَةٌ:

مَلَأَ جُحًا جَبِيئَهُ خَوْخًا وَمَشَى فِي الطَّرِيقِ فَرَأَى بَعْضَ أَصْدِقَائِهِ
فَقَالَ لَهُمْ: مَنْ يَعْلَمُ مَا فِي جَبِيئِي أُعْطِيئُهُ أَكْبَرَ خَوْخَةٍ مِنْهُ.
فَقَالُوا لَهُ: خَوْخٌ.
فَاسْتَعْرَبَ الشَّيْخُ وَقَالَ لَهُمْ: أَيُّ ابْنٍ مَلْعُونٍ أَخْبَرَكُمْ؟

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

مَشَى: рафт

وَرَتَّةٌ: ворисон

الطَّرِيقُ: роҳ

الْأَنْبِيَاءُ: пайғамбарон

رَأَى: дид

مَرَّةً: мард

рафиқон: أَصْدِقَاءُ
ба онҳо: لَهُمْ
донад: يَعْلَمُ
он чи: مَا
ба ū додам: أُعْطِيئُهُ
ҳайрон шуд: فَاسْتَعْرَبَ
шуморо: أَخْبَرَكُمْ

дод

хуб, беҳтар: خَيْرٌ
тилло: دَهَبٌ
пур кард: مَلَأَ
кисашро: جَبَّيْنَهُ
шафтолу: خَوْخٌ
калонтарин: أَكْبَرُ
лаънатшуда: مَلْعُونٌ

хабар

دَرْسُ السَّابِعِ عَشَرَ – دارسي Ҳабдаҳум – خَطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс

10. Одоби муошират, ҳозиру ғоиб.
11. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
12. Хондани муҳовара аз ҷониби устод.
13. Хондани дастачамъӣ ҳамроҳи хонандагон.
14. Хондани инфиродии хонандагон.
15. Муҳовара аз болои китоб.
16. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
17. Имло.
18. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузори.

يَسْتَيْقِظُ فَيُرُوزُ عِنْدَ الْفَجْرِ، وَيَتَوَضَّأُ فِي الْبَيْتِ، وَيَذْهَبُ إِلَى الْمَسْجِدِ. يُصَلِّيُ فَيُرُوزُ الْفَجْرَ فِي الْمَسْجِدِ. فَيُرُوزُ يَقْرَأُ الْكُتُبَ وَالْمَجَلَّاتِ، وَلَا يَنَامُ بَعْدَ الصَّلَاةِ.

التَّدرِيبُ الْأَوَّلُ

Ба саволҳо ҷавоб диҳед: **أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:**

□ – أَيْنَ يُصَلِّي	□ – مَتَى يَسْتَيْقِظُ فَيُرُوزُ؟
الْفَجْرَ؟
□ – هَلْ يَنَامُ بَعْدَ	□ – أَيْنَ يَتَوَضَّأُ؟
الصَّلَاةِ؟
□ – مَاذَا يَفْعَلُ بَعْدَ	□ – إِلَى أَيْنَ يَذْهَبُ بَعْدَ الْوُضُوءِ؟
الصَّلَاةِ؟

التَّدرِيبُ الثَّانِي

رَتِّبِ الْجُمْلَةَ كَمَا يَلِزَمُ:

Ҷумлаҳоро ба таври лозимӣ тартиб диҳед:

م - يَسْتَيْقِظُ جَمَالَ عِنْدَ الْفَجْرِ.

M - Чамол вақти бомдод аз хоб меҳезад.

ت - يَسْتَيْقِظُ جَمَالَ عِنْدَ الْفَجْرِ.

T - Чамол вақти бомдод аз хоб меҳезад.

M - (субҳ)

م - (الصَّبَاحُ)

ت - يَسْتَيْقِظُ جَمَالَ فِي الصَّبَاحِ.

T - Чамол субҳ аз хоб меҳезад.

م - (يَنَامُ)

ت -

م - (يُمَارِسُ الرِّيَاضَةَ)

ت -

م - (الْكُتُبُ)

ت -

م - (الرِّسَالَةُ)

ت -

م - (الْمَلْعَبُ)

ت -

م - (السُّوقُ)

ت -

م - (الْعَمَلُ)

ت -

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

Муҳовара:

الْحِوَارُ:

حَبِيب: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.

فَيْرُوز: وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.

حَبِيب: مَتَى تَسْتَيْقِظُ فِي يَوْمِ الْعُطْلَةِ؟

فَيْرُوز: أَسْتَيْقِظُ مُبَكَّرًا.

فَيْرُوز: وَمَتَى تَسْتَيْقِظُ أَنْتَ؟

حَبِيب: أَسْتَيْقِظُ مُتَأَخَّرًا.

فِيرُوز: مَاذَا تَفْعَلُ فِي الصَّبَاحِ؟

حَبِيب: أَمَارِسُ الرِّيَاضَةَ ثُمَّ أَشَاهِدُ التَّلْفَازَ.
وَمَاذَا تَفْعَلُ أَنْتَ.

فِيرُوز: أَصَلِّي الفَجْرَ ثُمَّ أَقْرَأُ بَعْضَ الصُّحُفِ.

حَبِيب: إِلَى أَيْنَ تَذْهَبُ فِي النَّهَارِ؟

فِيرُوز: عِنْدَنَا مَزْرَعَةٌ فِي القَرْيَةِ وَلِذَلِكَ أَنَا وَأَبِي فِي أَيَّامِ العُطْلَةِ نَذْهَبُ
إِلَى القَرْيَةِ.

حَبِيب: هَلِ الجَوْ هُنَاكَ جَمِيلٌ؟

فِيرُوز: جَمِيلٌ وَتَقِيٌّ جِدًّا.

حَبِيب: هَذَا مَا كُنْتُ أُرِيدُهُ.

فِيرُوز: إِذَا تُرِيدُ سَأخُذُكَ مَعِي فِي العُطْلَةِ القَادِمَةِ.

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

أَدْخِلِ الكَلِمَاتِ التَّالِيَةَ فِي الجُمْلَةِ:

Калимаҳои зеринро ба ҷумла дароред:

أَشَاهِدُ - يَسْتَبْقِظُ - مُتَأَخِّرًا - التَّلْفَازُ - النَّهَارُ - العُطْلَةُ - مُبَكَّرًا
المِثَالُ: أَشَاهِدُ بَرَنَامَجَ الأَخْبَارِ كُلَّ صَبَاحٍ.

التَّدرِيبُ الخَامِسُ

Пурра кунед:

أَكْمَلِ:

..... ت ١:

..... ت ٢: أَسْتَبْقِظُ فِي الصَّبَاحِ مُبَكَّرًا.

..... ت ١:

..... ت ٢: أَمَارِسُ الرِّيَاضَةَ.

..... ت ١:

..... ت ٢: لَا - لَا أَنَامُ بَعْدَ التَّمَارِينِ الرِّيَاضِيَّةِ.

..... ت ١: مَتَى تَذْهَبُ

ت ٢: السَّاعَةَ السَّابِعَةَ.

ت ١:

ت ٢: لا، أَذْهَبُ بِالسَّيَّارَةِ.

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

Ба саволҳо ҷавоб гӯед:

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

هَلْ فِيرُوزُ يَسْتَنْقِظُ مُبَكَّرًا؟
هَلْ حَبِيبٌ يَسْتَنْقِظُ مُبَكَّرًا أَيْضًا؟
مَاذَا يَفْعَلُ حَبِيبٌ فِي الصَّبَاحِ؟
مَاذَا يَفْعَلُ فِيرُوزُ فِي الصَّبَاحِ؟
إِلَى أَيْنَ يَذْهَبُ فِيرُوزُ فِي أَيَّامِ الْعُطْلَةِ؟
هَلْ يَأْخُذُ فِيرُوزُ صَدِيقَهُ حَبِيبَ مَعَهُ إِلَى الْمَرْزَعَةِ؟

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

تَبَادَلِ السُّؤَالَ وَالْجَوَابَ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо рафиқатон саволу ҷавоб кунед:

- ١ - مَتَى تَسْتَنْقِظُ؟ □
٢ - فِي أَيَّةِ سَاعَةٍ تُمَارِسُ الرِّيَاضَةَ؟
العُطْلَةِ؟
٣ - هَلْ تَنَامُ بَعْدَ الرِّيَاضَةِ؟
العُطْلَةِ؟
٤ - مَتَى تُسَاهِدُ التَّلْفَازَ؟ □
٥ - مَتَى تُكْتَسِبُ العُرْفَةَ؟ □
٦ - مَتَى تَذْهَبُ إِلَى المَدْرَسَةِ؟ □
٧ - مَتَى تَسْتَنْقِظُ يَوْمَ
٨ - مَاذَا تَفْعَلُ يَوْمَ
٩ - أَيِّ بَرَنَامَجٍ تُفَضِّلُهُ؟
١٠ - هَلْ تُسَاعِدُ أَبَاكَ؟

التَّدرِيبُ الثَّامِنُ

تَرْجِمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Ба арабӣ тарҷума кунед:

Рӯзи кории ман аз соати 8 сар мешавад. Ман пагоҳӣ барвақт аз хоб меҳезам. Ба кӯча баромада, каме ба варзиш машғул мешавам. Соати 7 наҳорӣ меҳӯрам. Соати 8 пагоҳӣ ман дар ҷойи кор ҳозир мешавам.

التَّدرِيبُ التَّاسِعُ

Ҷумлаҳо барои имло:

الْجَمَلُ لِلْإِمْلَاءِ:

فَرَّهَادٌ يَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ مَاشِيًا. فَرَّهَادٌ لَا يَسْتَعْتَدُ الْحَافِلَةَ، هُوَ شَابٌّ رِيَّاضِيٌّ يُحِبُّ الرِّيَّاضَةَ. الْمَلْعَبُ لَيْسَ بَعِيدًا عَنِ مَنْزِلِهِمْ. كُلُّ يَوْمٍ فِي الصَّبَاحِ يَخْرُجُ إِلَى الْمَلْعَبِ وَيُمَارِسُ الرِّيَّاضَةَ.

Қоидаи наҳвӣ:

Ҷумлаҳои исмӣ

Ҷумлаҳои исмӣ бо исмҳои оғоз меёбад. Ҷумлаҳои исмӣ аз мубтадо ва хабар иборат аст.

Мубтадо исми муайян буда, дар аввали ҷумла навишта мешавад.

Хабар исми номуайян буда, баъд аз мубтадо меояд ва бо он ҷумлаи исмӣ месозад. Мисол:

الْمَدْرَسَةُ جَدِيدَةٌ

الْمُدْرَسُ نَشِيطٌ

الطَّالِبَةُ مُجْتَهِدَةٌ

الطِّفْلُ صَغِيرٌ

Барои хифз кардан:

لِلْحِفْظِ:

جَالِسُوا الْكِبْرَاءَ وَسَائِلُوا الْعُلَمَاءَ وَخَاطِبُوا الْحُكَمَاءَ.

Бо калонсолон нишинед, аз олимон бипурсед ва бо ҳақимон ҳамсӯҳбат бошед.

جَلِيسُ الْمَرْءِ مِثْلُهُ.

Ҳамнишини мард мисли ўст.

Латифа:

فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ جَاءَ رَجُلٌ فَبِيحُ الْوَجْهِ إِلَى أَبِي نُوَّاسٍ وَقَالَ لَهُ:
أُرِيدُ أَنْ أَنْظُرَ صُورَةَ الشَّيْطَانِ.
فَقَالَ لَهُ أَبُو نُوَّاسٍ:
أَنْظُرْ إِلَى الْمِرْآةِ فَتَرَاهُ تَمَامًا.

فُكَاهَةٌ:

Калимаҳои нав:

бадафт: قَبِيحُ الْوَجْهِ
мехоҳам: أُرِيدُ
нигоҳ кунам: أَنْظُرُ
ойина: الْمِرْآةُ
тӯро мебинӣ: تَرَاهُ
ба ҳубӣ: تَمَامًا

الْكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

ҳамнишинӣ кунед: جَالِسُوا
калонсолон: كِبْرَاءُ
бипурсед: سَائِلُوا
ҳамсӯҳбат бошед: خَاطِبُوا
ҳамнишин: جَلِيسُ
мард: الْمَرْءُ
мисли ҳудаш: مِثْلُهُ

الشَّعْرُ

قَالَتْ لَهُمْ: لَا تَخْرُجُوا
قَالَتْ لَهُمْ: لَا تَخْرُجُوا
وَلَمْ يُبَالُوا بِالْخَطَرِ
وَلَمْ يُبَالُوا بِالْخَطَرِ.
فَأَكَلَ الْحَمَائِمَا
فَأَكَلَ الْحَمَائِمَا.

أُمُّ الْحَمَامِ، مَرَّةً،
قَالَتْ لَهُمْ فِي عَشِيِّهَا
فَضَحِكُوا مِنْ قَوْلِهَا
وَخَرَجُوا مِنْ عَشِيَّتِهِمْ
لَكِنْ أَنَا هُمْ تَعَلَّبُ
رَأَى الْمَكَانَ خَالِيًا

يَعَصُونَ أَمْرَ أَهْمِهِمْ
يَعَصُونَ أَمْرَ أَهْمِهِمْ.

Калимаҳои нав:

аҳамият надоданд: لَمْ يُبَالُوا
хавф, хатар: الْخَطَرُ
гӯш накарданд: يَعْصُونَ
фармон, амр: أَمْرٌ
ҳалок шуданд: هَلَكُوا

هَذَا جَزَاءُ كُلِّ مَنْ
قَدْ هَلَكُوا لِأَنَّهُمْ

الكلمات الجديدة:

модар: أُمٌّ
кабӯтар: الْحَمَامُ
лона: عِشٌّ
хандиданд: ضَحِكُوا
рӯбоҳ: تَغَلَبُ
набароед: لَا تَخْرُجُوا

دَرْسُ الثَّامِنِ عَشَرَ – دارسي ҳаждаҳум – خُطُواتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс –

19. Одоби муошират, ҳозиру гоиб.
20. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
21. Хондани муҳовара аз ҷониби устод.
22. Хондани дастаҷамъӣ ҳамроҳи хонандагон.
23. Хондани инфиродии хонандагон.
24. Муҳовара аз болои китоб.
25. Гарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
26. Имло.
27. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузори.

اسْمَاعِيلُ وَقَادِرٌ يَتَنَاوَلَانِ الْعَدَاءَ فِي الْمَطْعَمِ كُلِّ يَوْمٍ. اسْمَاعِيلُ
 تَلْمِيذٌ جَدِيدٌ فِي الْمَدْرَسَةِ قِيلَ فِي هَذِهِ السَّنَةِ قَلِيلٌ. هُوَ شَابٌ سَمِينٌ
 يُحِبُّ الْأَكْلَ وَلَا يُحِبُّ الرِّيَاضَةَ. وَأَمَّا قَادِرٌ شَابٌ نَحِيفٌ يُحِبُّ الرِّيَاضَةَ
 وَيَهْتَمُّ بِصِحَّتِهِ وَجِسْمِهِ كَثِيرًا.

Калимаҳои нави: الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ فِي الدَّرْسِ:

		дарс:
биринҷ: أُرْزٌ		маротиба: وَجَبَةٌ
нон: خُبْزٌ		меҳӯрад: يَأْكُلُ
моҳӣ: سَمَكٌ		наҳорӣ: فُطُورٌ
салат, кабудӣ: سَلْطَةٌ		хӯроки нисфирӯзӣ: عَدَاءٌ
мева: فَاكِهَةٌ		хӯроки бегоҳирӯзӣ: عَشَاءٌ
вазн: وَزْنٌ		китир: كَثِيرٌ
киллограм: كِيلٌ		кам, ночиз: قَلِيلٌ
фарбех: سَمِينٌ		гӯшт: لَحْمٌ
наҳиф: نَحِيفٌ		мурғ: دَجَاجٌ

التَّدْرِيبُ الْأَوَّلُ

Хиворро пурра кунед:

أَكْمِلِ الْحِوَارَ:

- ؟
نَعَمْ، اسْمَاعِيلُ وَقَادِرٌ يَتَنَاوَلَانِ الطَّعَامَ فِي المَطْعَمِ.
- ؟
يَتَنَاوَلُ اسْمَاعِيلُ ثَلَاثَ وَجَبَاتٍ فِي اليَوْمِ.
- ؟
لَا، اسْمَاعِيلُ تَلْمِيزٌ جَدِيدٌ فِي المَدْرَسَةِ.
- ؟
لَا، هُوَ شَابٌّ سَمِينٌ.
- ؟
لَا، هُوَ لَا يُحِبُّ الرِّيَاضَةَ.
- ؟
لَا، قَادِرٌ شَابٌّ نَحِيفٌ.
- ؟
نَعَمْ، هُوَ يَهْتَمُّ بِصِحَّتِهِ وَجِسْمِهِ.

التَّدرِيبُ الثَّانِي

Муховара:

الْحِوَارُ:

- قَادِرٌ: كَمْ وَجِبَةً تَأْكُلُ فِي اليَوْمِ؟
اسْمَاعِيلُ: أَكَلْتُ ثَلَاثَ وَجَبَاتٍ: الفُطُورَ، العَدَاءَ وَالْعَشَاءَ.
قَادِرٌ: هَذَا كَثِيرٌ جَدًّا. أَنَا أَكَلْتُ وَجِبَةً وَاحِدَةً.
اسْمَاعِيلُ: هَذَا قَلِيلٌ جَدًّا.
قَادِرٌ: مَاذَا تَأْكُلُ فِي العَدَاءِ؟
اسْمَاعِيلُ: أَكَلْتُ اللَّحْمَ وَالدَّجَاجَ وَالأُرْزَ وَالخُبْزَ.
قَادِرٌ: وَمَاذَا تَأْكُلُ أَنْتَ؟
اسْمَاعِيلُ: أَكَلْتُ السَّمَكَ وَالسَّلْطَةَ وَالفَاكِهَةَ.
قَادِرٌ: مَا وَرَثُوكَ؟
اسْمَاعِيلُ:

قَادِرٌ : ٧٠ كيلوجراماً. وَمَا وَزَنُكَ أَنْتَ؟
 اسْمَاعِيلُ : ١٠٠ كيلوجرام.
 قَادِرٌ : أَنْتَ سَمِينٌ جِدًّا.
 اسْمَاعِيلُ : وَأَنْتَ نَحِيفٌ جِدًّا.

التَّدرِيبُ الثَّلَاثُ

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ:

Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

- ١ - أَيْنَ يَتَنَاوَلُ قَادِرٌ وَاسْمَاعِيلُ؟ ٣ - مَتَى جَاءَ اسْمَاعِيلُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
 ٢ - لِمَاذَا اسْمَاعِيلُ يَأْكُلُ كَثِيرًا؟ □ - أَيْنَ قَابِلَ قَادِرِ اسْمَاعِيلُ؟

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

اسْتَبْدِلْ مَعَ تَغْيِيرِ مَا يَلْزَمُ فِي الْمِثَالِ:

Чи хеле ки дар мисол омадааст,

ҷумлаҳои тағйир диҳед:

مُعَلِّمٌ: قَادِرٌ وَاسْمَاعِيلُ يَتَنَاوَلَانِ الْعَدَاءَ فِي الْمَطْعَمِ.

M: Қодир ва Исмоил хӯроки нисфирӯзиро дар ошхона меҳӯранд.

تَلْمِيذٌ: قَادِرٌ وَاسْمَاعِيلُ يَتَنَاوَلَانِ الْعَدَاءَ فِي الْمَطْعَمِ.

T: Қодир ва Исмоил хӯроки нисфирӯзиро дар ошхона меҳӯранд.

مُعَلِّمٌ: (فِي الْبَيْتِ) M: (дар хона)

تَلْمِيذٌ: قَادِرٌ وَاسْمَاعِيلُ يَتَنَاوَلَانِ الْعَدَاءَ فِي الْبَيْتِ.

T: Қодир ва Исмоил хӯроки нисфирӯзиро дар хона меҳӯранд.

مُعَلِّمٌ: (فِي الشَّارِعِ)

تَلْمِيذٌ:

.....	مُعَلِّمٌ:	(فِي الْمَقْهَى)
.....	تَلْمِيزٌ:	
.....	مُعَلِّمٌ:	(فِي الْعِشَاءِ / فِي الْمَطْعَمِ)
.....	تَلْمِيزٌ:	
.....	مُعَلِّمٌ:	(فِي السَّاعَةِ السَّابِعَةِ)
.....	تَلْمِيزٌ:	
.....	مُعَلِّمٌ:	(فِي السَّاعَةِ الثَّانِيَةِ بَعْدَ الظُّهْرِ)
.....	تَلْمِيزٌ:	
.....	مُعَلِّمٌ:	(فِي السَّاعَةِ الثَّامِنَةِ مَسَاءً)
.....	تَلْمِيزٌ:	

التَّدْرِيبُ الْخَامِسُ

	م:	جَاءَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ قَبْلَ شَهْرٍ.
М:		Ба мактаб як моҳ пеш омад.
	Т:	جَاءَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ قَبْلَ شَهْرٍ.
Т:		Ба мактаб як моҳ пеш омад.
М:	م:	(دُوشَنبَه)
	Т:	جَاءَ إِلَى دُوشَنبَه قَبْلَ شَهْرٍ.
Т:		Ба Душанбе як моҳ пеш омад.
.....	م:	(أُسْبُوغٌ)
.....	Т:	
.....	م:	(الْبَيْتُ)
.....	Т:	
.....	م:	(الْيَوْمُ)
.....	Т:	
.....	م:	(الْجَامِعَةُ)
.....	Т:	
.....	م:	(كَلْبِيَّةٌ)
.....	Т:	

.....	م:	(سَاعَةٌ)
.....	ت:	
.....	م:	(سَنَةٌ)
.....	ت:	
.....	م:	(شَهْرٌ)
.....	ت:	
.....	م:	(الفَصْلُ)
.....	ت:	

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

تَبَادُلُ الحَوَارِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо истифода аз калимаҳо бо ҳамсинфатон
саволу ҷавоб кунед:

المِثَالُ: (اللَّحْمُ)

ت ١: مَاذَا تَأْكُلُ فِي العَدَاءِ؟

ت ٢: فِي العَدَاءِ أَكَلُ اللَّحْمِ.

(السَّمَكُ - الدَّجَاجُ - السَّلَطَةُ - الأُرْزُ - الخُبْزُ - الفَاكِهَةُ)

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

أَدْخِلِ الكَلِمَاتِ المُتَرَادِفَةَ فِي الجُمْلَةِ:

Бо муродифҳо ҷумла созед:

يَأْكُلُ - يَتَنَاوَلُ

نَحِيفٌ - نَحِيلٌ

أَكْلٌ - طَعَامٌ

خُبْرٌ - رَغِيفٌ

التَّدرِيبُ الثَّامِنُ

Қоидаи наҳвӣ:

Ҳиссаҷаи саволии **كَمْ**

Ҳиссаҷаи **كَمْ** ҳангоми пурсида шудани миқдори ягон ашё истифода мешавад. Исми шумурдашаванда баъд аз ин ҳиссаҷа омада, дар эъроби насб, шумораи танҳо ва ҳолати номуайян қарор мегирад. Мисол:

كَمْ طَالِبًا فِي الْفَصْلِ؟ **كَمْ عُرْفَةً فِي الشَّقَّةِ؟**

التَّدْرِيْبُ التَّاسِعُ

تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:

Ҷумлаҳоро ба арабӣ тарҷума кунед:

Ман дар синфи 5 – ум меҳонам. Хоҳарам бошад, дар синфи 3 – юм меҳонад. Ман пагоҳӣ барвақт ба дарс меравам. Хоҳарам бошад, дар нимаи дуҷоми рӯз ба мактаб меравад.

التَّدْرِيْبُ الْعَاشِرُ

Имло:

الإملاء:

أَنْتَ تَأْكُلُ كَثِيرًا. هَذَا مُضِرٌّ لِصِحَّتِكَ. وَخَاصَّةً الْأَكْلُ الْكَثِيرُ فِي الْمَسَاءِ مُتَعَبٌ لِلْمَعْدَةِ. الرِّيَاضَةُ فِي الصَّبَاحِ أَيْضًا مُفِيدٌ لِصِحَّةِ الْإِنْسَانِ وَفُمْ بِهَا.

Барои хифз кардан:

للحفظ:

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ.

Бехтарини шумо касест, ки Куръонро омӯхта, онро ба дигарон омӯзондааст.

خَيْرُ الْعَفْوِ مَا كَانَ عِنْدَ الْفُدْرَةِ.

Бехтарин авф авфест, ки ба қудратманд карда бошад.

Латифа:

فُكَاهَةٌ:

لَمَّا رَأَكَ اسْتَحَى

Вақто ки туро дид, шарм дошт

مَرَّ هَارُونَ الرَّشِيدُ يَوْمًا فِي السُّوقِ فَرَأَى أَبَا نُوَّاسٍ وَمَعَهُ زُجَاجَةٌ
خَمْرٌ كَبِيرَةٌ فَقَالَ لَهُ: مَا هَذَا يَا أَبَا نُوَّاسٍ؟
فَقَالَ لَهُ: يَا سَيِّدِي هَذَا لَبَنٌ. فَقَالَ لَهُ: إِنَّ اللَّبْنَ أَبْيَضُ وَهَذَا أَحْمَرٌ.
فَقَالَ لَهُ: نَعَمْ، يَا سَيِّدِي، وَلَكِنْ لَمَّا رَأَكَ اسْتَحَى فَاحْمَرَ كَمَا تَرَاهُ. فَضَحَكَ
هَارُونَ الرَّشِيدُ وَانْصَرَفَ عَنْهُ.

Калимаҳои нав:

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

зӯҷаҷа: шиша
лбн: шир
сиъди: чанобам
абйис: сафед
аҳмр: сурх
кма: чи тавре ки
траҳ: уро мебинӣ
ансрфъ енн: аз ӯ дур
йома: рӯзе
аҳмр: сурх шуд

хйр км: бехтарини шумо
нълм: омӯхта
ълм: омӯзонд
хйр عفو: бехтарин авф
енн الفدرة: ҳангоми тавонмандӣ
лма: вақте ки
рак: туро дид
астҳы: шарм дошт
шуд
мр: гузашт
хмр: май, арақ

دَرَسُ التَّاسِعِ عَشَرَ – درسِ نُزْدَاخُوم – Лаҳзаҳои дарс – خُطُوَاتُ الدَّرْسِ

28. Одоби муошират, ҳозиру гоиб.
 29. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
 30. Хондани муҳовара аз ҷониби устод.
 31. Хондани дастаҷамъӣ ҳамроҳи хонандагон.
 32. Хондани инфиродии хонандагон.
 33. Муҳовара аз болои китоб.
 34. Тарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
 35. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузори.

صَدَاقَةٌ وَطَاهِرٌ زَوْجَانِ. يُحِبُّ بَعْضُهُمَا الْبَعْضَ. الزَّوْجُ يَعْمَلُ فِي مَصْنَعِ السَّيَّارَاتِ وَالزَّوْجَةُ رَبَّةُ الْبَيْتِ وَهِيَ تُرَبِّي الْأَوْلَادَ وَتُرْتَّبُ الْأُمُورَ فِي الْبَيْتِ وَتَسْتَقْبِلُ الزَّوْجَ فِي الْمَسَاءِ حِينَ عَوْدَتِهِ مِنَ الْعَمَلِ وَتَقَدِّمُ لَهُ الطَّعَامَ وَالْمَاءَ.

التَّدرِيبُ الْأَوَّلُ

Калимаҳои нав:

пешвоз мегирад: تَسْتَقْبِلُ

беғоҳӣ: الْمَسَاءُ

вақте ки: حِينَ

бозгашт: عَوْدَةٌ

хурсанд: سَعِيدٌ

гурусна: جَوْعَانٌ

хело, ниҳоят: جَدًّا

мо дорем: لَدَيْنَا

модарам: وَالِدَتِي

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

ду ҳамсар: زَوْجَانِ

ҳамдигарро: بَعْضُهُمُ الْبَعْضَ

корхонаи мошинсозӣ: مَصْنَعُ السَّيَّارَاتِ

сохибхоназан: رَبَّةُ الْبَيْتِ

тарбия мекунад: تُرَبِّي

ба тартиб меорад: تُرْتَّبُ

корҳо: الْأُمُورُ

дастархон: الْمَائِدَةُ

чаро?: لِمَاذَا؟

меҳмонон: ضَيْوْفٌ

падарам: وَالِدِي

пешин: الظُّهْرُ

омада расид: وَصَلَ

التَّدرِيبُ التَّانِي

Муҳовара:

الحوار:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.	طاهر:
وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ.	صدّاقة:
أَنَا جَوْعَانٌ جِدًّا.	طاهر:
الغَدَاءُ عَلَى المَائِدَةِ.	صدّاقة:
مَا هَذَا؟! سَمَكٌ وَلَحْمٌ وَدَجَاجٌ وَأُرْزٌ وَفَاكِهَةٌ!	طاهر:
هَذَا كَثِيرٌ جِدًّا.	
لَا تَأْكُلْ! ... لَا تَأْكُلْ!	صدّاقة:
لِمَاذَا أَنَا جَوْعَانٌ.	طاهر:
لَدَيْنَا ضَيُوفٌ!	صدّاقة:
لَدَيْنَا ضَيُوفٌ! مَنْ؟	طاهر:
والِدِي وَوَالِدَتِي.	صدّاقة:
مَتَى وَصَلَا؟	طاهر:
بَعْدَ الظُّهْرِ.	صدّاقة:
أَيْنَ الضُّيُوفُ؟	طاهر:
فِي عُرْفَةِ الجُلُوسِ.	صدّاقة:

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

Мисол: (الخُروكي نيسفِرُوزِي) (الغَدَاءُ) المِثَالُ:

Т 1: Хӯроки нисфироӯзи дар кучост. 1: أين الغداء؟

2: الغداء على المائدة.

Т 2: Хӯроки нисфироӯзи дар болои дастурхон аст.

(الْفُطُورُ - الْعِشَاءُ - السَّمَكُ - الدَّجَاجُ - الْمَاءُ - الْفَاكِهَةُ
- الْقَهْوَةُ - الْحَلِيبُ - الْخُبْزُ - الشَّايُ)

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

حَوْلَ الْجَمَلِ كَمَا فِي الْمِثَالِ:

**Чи тавре ки дар мисол нишон дода шудааст,
чумлаҳоро ба шакли дигар гардонед:**

Мисол: 1: Тоҳир таом. طاهر يأكل الطعام. мехӯрад.

2: Таомро нахӯр. لا تأكل الطعام.

1: Фарзона шир мехӯрад. فرزانة تشرب الحليب.

2: Ширро нахӯр. لا تشربي الحليب.

(يَكْنِسُ الْعُرْفَةَ - يَغْسِلُ الْمَلَابِسَ - يُشَاهِدُ التَّلَافُزَ - يَفْرَأُ الصَّحِيفَةَ
- يَطْلُبُ السَّمَكَ - يَرْكَبُ السَّيَّارَةَ)

التَّدرِيبُ الْخَامِسُ

تَبَادُلَ الْحِوَارِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон муҳовара кунед:

الْمِثَالُ: (الغداء - اللحم - الشاي)

1: ت: ماذا تأكل في الغداء؟

2: ت: أكل اللحم.

1: ت: وماذا تشرب؟

2: ت: أشرب الشاي.

(الْفُطُورُ - الدَّجَاجُ - الْقَهْوَةُ / الْعِشَاءُ - السَّلْطَةُ - الْحَلِيبُ / الْغَدَاءُ -
السَّمَكُ - الْمَاءُ - الْمَكْرُونَةُ - الْعَصِيرُ)

التَّدرِيبُ السَّادِسُ

م - طاهر يَعْمَلُ فِي مَصْنَعِ السِّيَّارَاتِ.

M - Тоҳир дар заводи мошинсозӣ кор мекунад.

ت - طاهر يَعْمَلُ فِي مَصْنَعِ السِّيَّارَاتِ.

T - Тоҳир дар заводи мошинсозӣ кор мекунад.

م - (المَدْرَسَةُ)

ت - طاهر يَعْمَلُ فِي الْمَدْرَسَةِ.

T - Тоҳир дар мактаб кор мекунад.

م - (المَعْهَدُ)

ت -

م - (المُسْتَشْفَى)

ت -

م - (المُخْتَبِرُ)

ت -

م - (المَعْمَلُ)

ت -

م - (الْوِزَارَةُ)

ت -

م - (الحُكُومَةُ)

ت -

Қоидаи наҳвӣ:

Ҳолатҳои исм

Исмҳо аз ҷиҳати ҳолат ду навъ мешаванд:

Муайян ва номуайян.

Исмҳои муайян дар навбати худ чанд ҳеланд:

а) исмҳои, ки бо артикли муайянии (ال) муайян шудаанд: **الْوَالِدُ - الْكِتَابُ**

б) исмҳои хос: **(أَحْمَدُ - تُونِسُ - كَعْبَةُ)**

в) исмҳои, ки муайянкунандаи исми (музофун илайх) қабул мекунад: **(شَارِعُ الْمَطَارِ - كِتَابُ الْقَوَاعِدِ)**

- г) чонишинҳои шахси: (أنا - أنت - هو)
 ғ) чонишинҳои ишорати: (هذه - هذا - أولئك)
 д) чонишинҳои нисби: (الذي - التي - الذين)

التَّدرِيبُ السَّابِعُ

Ба араби тарҷума кунед: **تَرْجِمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ:**

Садоқат соли гузашта ба шавҳар баромад. Шавҳари \bar{y} Тоҳир ном дорад. \bar{Y} муҳандис аст ва дар заводи калон кор мекунад. \bar{Y} аз кор дер меояд. Садоқат \bar{u} ро вақти оамдан пешвоз мегирад.

التَّدرِيبُ الثَّامِنُ

Имло:

الإملاء:

الزَّوْجُ رَجَعَ مِنَ الْعَمَلِ مُتَأَخِّرًا. وَهُوَ جَوْعَانٌ. الزَّوْجَةُ أَحْضَرَتْ لَهُ الطَّعَامَ. تَنَاوَلَ الزَّوْجُ الطَّعَامَ مَعَ زَوْجَتِهِ وَشَكَرَهَا وَقَالَتِ الزَّوْجَةُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ.

Барои хифз кардан:

لِلْحِفْظِ:

طَلَبَ الْعِلْمَ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ قِيَامِ لَيْلَةٍ، وَطَلَبَ الْعِلْمَ يَوْمًا خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ ثَلَاثَةِ أَشْهُرٍ.

Талаби илми яксоата аз шабзиндадории якшаба беҳтар аст ва талаби илми якрӯза аз рӯзаи семоҳа беҳтар аст.
 وَلَا نَدَمَ مَنْ اسْتَشَارَ.

Ҳар кас бо машварат коре кунад, пушаймон нашавад.

فكاهة:

Латифа:

لَمْ يَرْضَ الْحِمَارُ

Хар розӣ нашуд

طَلَبَ رَجُلٌ حِمَارًا جُحَاً فَقَالَ لَهُ: اصْبِرْ حَتَّى أُشَاوِرَهُ. ثُمَّ دَخَلَ
الْبَيْتَ وَخَرَجَ وَقَالَ لِلرَّجُلِ: إِنَّ الْحِمَارَ لَمْ يَرْضَ، لِأَنَّهُ تَاعَبٌ مِنْ شِدَّةِ
السَّهْرِ.

Калимаҳои нав:

الكلمات الجديدة:

рози нашуд: لَمْ يَرْضَ
сабр кун: اصْبِرْ
бо ӯ машварат: أُشَاوِرُهُ

таоми як рӯз: طَعَامُ يَوْمٍ
тӯйи домодӣ: عُرْسٌ
суннат: سُنَّةٌ

зеро ӯ: لِأَنَّهُ
хаста, монда: تَاعَبٌ
зиёди: شِدَّةٌ
бедорхобӣ: السَّهْرِ

мекунам: فَضْلٌ
шараф: رِيَاءٌ
риёкорӣ: سُمْعَةٌ
шӯҳратпарастӣ: نَدَمٌ
пушаймон шуд: اسْتَشَارَ
машварат кард: اسْتَشَارَ

الدَّرْسُ العِشْرُونَ – دارسي бистум – خَطَوَاتُ الدَّرْسِ – Лаҳзаҳои дарс –

36. Одоби муошират, ҳозиру гоиб.
37. Пурсиши вазифаи хонагӣ.
38. Хондани муҳовара аз ҷониби устод.
39. Хондани дастаҷамъӣ ҳамроҳи хонандагон.
40. Хондани инфиродии хонандагон.
41. Муҳовара аз болои китоб.
42. Гарҷума аз тоҷикӣ ба арабӣ.
43. Имло.
9. Вазифаи хонагӣ ва баҳогузори.

التَّحَقَّتْ فِرْزَانَةَ بَعْدَ تَخْرِجِهَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ الثَّانَوِيَّةِ بِجَامِعَةِ الْقَاهِرَةِ
الدُّوَلِيَّةِ. وَبَدَأَتْ اسْتِعْدَادَهَا إِلَى السَّفَرِ. قَبْلَ بَدَايَةِ الْعَامِّ الدِّرَاسِيِّ بِأَسْبُوعٍ
ذَهَبَتْ فِرْزَانَةَ إِلَى مَطَارِ دُوسَنْبَهٍ وَاسْتَقَلَّتْ طَائِرَةَ الْخَطُوطِ الْجَوِيَّةِ
الْمِصْرِيَّةِ. بَعْدَ إِقْلَاعِ الطَّائِرَةِ جَاءَتْ إِلَيْهَا الْمَضِيْفَةُ لِتَقْدِمَ الْخِدْمَاتِ
الْمَطْلُوبَةَ لَهَا.

Калимаҳои нав:

менӯшед: تَشْرَبِينَ
чай: الشَّاي
қаҳва: الْقَهْوَةُ
шир: الْحَلِيبُ
бале, оре: نَعَمْ
бубахшед: عَفْوًا
ташаққур: شُكْرًا
савор шуд: اسْتَقَلَّتْ
хатм: تَخْرُجُ
хизматҳо: خِدْمَاتُ

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

طَعَامٌ: хӯрок
تَطْلُبِينَ: мефармоед
بَعْضٌ: каме, андаке
مِنْ فَضْلِكَ: марҳамат
النَّشْرَابُ: нӯшокӣ
مَاءٌ: об
تُفَضِّلِينَ: афзал мешуморед
النَّمْرُ: хурмо
العِنَبُ: ангур
الْمَضِيْفَةُ: меҳмондор

التَّدرِيبُ الأوَّلُ

Муколама дар ҳавопаймо: حوَارٌ فِي الطَّائِرَةِ:

مَادَا تَطْلُبِينَ مِنَ الطَّعَامِ؟	المَضِيغَةُ:
بَعْضُ السَّمَكِ مِنْ فَضْلِكَ.	فَرَزَانَةٌ:
مَادَا تُفَضِّلِينَ مِنَ الشَّرَابِ؟	المَضِيغَةُ:
مَاءٌ مِنْ فَضْلِكَ.	فَرَزَانَةٌ:
مَادَا تُفَضِّلِينَ مِنَ الْفَاكِهَةِ؟	المَضِيغَةُ:
التَّمْرُ وَالْعِنَبُ.	فَرَزَانَةٌ:
هَلْ تَشْرَبِينَ الشَّايَ؟	المَضِيغَةُ:
لَا، أَفْضَلُ الْقَهْوَةِ.	فَرَزَانَةٌ:
الْقَهْوَةُ بِالْحَلِيبِ؟	المَضِيغَةُ:
نَعَمْ، الْقَهْوَةُ بِالْحَلِيبِ.	فَرَزَانَةٌ:
شُكْرًا.	فَرَزَانَةٌ:
عَفْوًا.	المَضِيغَةُ:

التَّدرِيبُ الثَّانِي

Ба саволҳо ҷавоб диҳед: أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

- ١ - متى التَّحَقَّتْ فَرَزَانَةٌ بِجَامِعَةِ الْقَاهِرَةِ؟
.....
- ٢ - متى دَهَبَتْ فَرَزَانَةٌ إِلَى مَطَارِ دُوشَنبَه؟
.....
- ٣ - إلى أين تُريدُ أَنْ تُسَافِرَ فَرَزَانَةٌ؟

.....
٤ - إِلَى أَيَّةِ خُطُوطٍ جَوِّيَّةٍ تُسَافِرُ فَرَزَانَةُ؟

.....
٥ - مَنْ جَاءَتْ إِلَى فَرَزَانَةَ وَهِيَ عَلَى ظَهْرِ الطَّائِرَةِ؟

.....
٦ - لِمَاذَا جَاءَتْ الْمَضِيفَةُ إِلَى فَرَزَانَةَ؟
.....

التَّدرِيبُ التَّالِثُ

Цумлаҳоро тағйир диҳед:

عَيِّرِ الْجُمْلَ:

م - لِمَاذَا فَرَزَانَةُ مُسَافِرَةٌ إِلَى الْقَاهِرَةِ؟

М - Фарзона барои чӣ ба Қоҳира сафар мекунад?

ت - لِمَاذَا فَرَزَانَةُ مُسَافِرَةٌ إِلَى الْقَاهِرَةِ؟

Т - Фарзона барои чӣ ба Қоҳира сафар мекунад?

Мисол: М - (ту)

المِثَالُ: م - (أنت)

ت - لِمَاذَا أَنْتَ مُسَافِرٌ إِلَى الْقَاهِرَةِ؟

Т - Барои чӣ ту ба Қоҳира сафар мекунӣ?

М - (Риёз)

م - (الرياض)

ت - لِمَاذَا أَنْتَ مُسَافِرٌ إِلَى الرَّيَّاضِ؟

Т - Барои чӣ ту ба Риёз сафар мекунӣ?

م - (هو)

ت -؟

م - (مكة)

ت -؟

م - (هي)

ت -؟

م - (إلهام)

ت -؟

- م – (الْمَدِينَةُ)
 ت –؟
 م – (فَيْرُوزَةٌ)
 ت –؟
 م – (أَنْتِ)
 ت –؟

التَّدرِيبُ الرَّابِعُ

تَبَادُلُ السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон саволу ҷавоб кунед:

المِثَالُ: ١ – ت ١: مَاذَا تَأْكُلُ مِنَ الطَّعَامِ؟

Мисол: 1 – T1: Чӣ таом мехӯрӣ?

ت ٢: قَلِيلًا مِنَ السَّمَكِ مِنْ فَضْلِكَ.

T2: Каме моҳӣ биёред.

المِثَالُ: ٢ – ت ١: مَاذَا تَأْكُلِينَ مِنَ الطَّعَامِ؟

Мисол: 2 – T1: Чӣ таом мехӯрӣ (з)?

ت ٢: قَلِيلًا مِنَ السَّمَكِ مِنْ فَضْلِكَ.

T2: Каме моҳӣ биёред.

(الأرزُ – السلطةُ – اللحمُ – الدجاجُ – العنبُ – الباميا – القرعُ
 – البطاطسُ – الفاصوليا – حمصُ)

التَّدرِيبُ الخَامِسُ

تَبَادُلُ الحَوَارِ مَعَ زَمِيلِكَ:

Бо ҳамсинфатон муколама кунед:

Мисол: (моҳӣ)

(السَّمَكُ)

المِثَالُ:

T1: Чӣ мехоҳед?

ت ١: مَاذَا تَطْلُبُ؟

ت ٢: بَعْضَ السَّمَكِ مِنْ فَضْلِكَ.

T2: Лутфан каме моҳӣ биёред.

ت ١: هَذَا هُوَ السَّمَكُ. Ана ин моҳист.

ت ٢: شُكْرًا. Ташаккур.

(الْفَاكِهَةُ – الْقَهْوَةُ – الْمَاءُ – الشَّايُ – الْحَلْوَى – الزُّبْدَةُ – الْفَطِيرَةُ
– الْمُرَبَّى – الْكَعْكُ – الْجُبْنَةُ – الْفُولُ)

التَّدْرِيبُ السَّادِسُ

تَرْجِمُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: Ба арабӣ тарҷума кунед:

Дар кучо будӣ? Дар Маккаи Мукаррама будам.
Барои чӣ рафта будӣ? Барои адои умра рафта будам.
Чанд рӯз дар он ҷо будӣ? Дар он ҷо 20 рӯз будам. Оё
ҳаво гарм буд? Ҳаво хело гарм буд. Дар кучо хоб
мекардӣ? Дар меҳмонхонаи назди Ҳарам.

التَّدْرِيبُ السَّابِعُ

Имло:

الإملاء:

سَافِرٌ قَادِرٌ إِلَى مَكَّةَ الْمُكْرَمَةِ لِأَدَاءِ الْعُمْرَةِ وَالْحَجِّ. رَجَعَ مِنْهَا بَعْدَ
ثَلَاثِينَ يَوْمًا. وَجَاءَ النَّاسُ لِزِيَارَتِهِ مِنْ كُلِّ الْقَرْيَةِ. وَأَنَا ذَهَبْتُ لِزِيَارَتِهِ
أَيْضًا لِأَنَّهُ صَدِيقِي. جَلَسْنَا مَعَهُ طَوِيلًا وَتَحَدَّثَ عَنِ مَنَاسِكِ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ
وَالْحَرَمِ وَالسَّعْيِ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ.

Қоидаи наҳвӣ:

Мубтадо ва хабар

Мубтадо ва хабар исмҳои марфуъ мебошанд. Аломати марфуии исми танҳо «Замма» мебошад.

Мубтадо бо хабари худ аз рӯи аломатҳои зерин мувофиқат мекунад: дар ҷинсҳои занонаи навъи мардона дар шумораи танҳо, дутогӣ ва чамъ (агар мубтадо исми оқил бошад); мисол:

الطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ – الطَّالِبَانِ مُجْتَهِدَانِ – الطَّلَابُ مُجْتَهِدُونَ

Агар мубтадо чамъи ғайри оқил бошад, хабари он дар шумораи танҳои ҷинси занона оварда мешавад.

Мисол:

الأشجارُ كثيرةٌ – الشوارعُ نظيفةٌ – المجالاتُ حديثةٌ

Барои ҳифз кардан:

للحفظ:

مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ مَثَلُ الْعَطَّارِ إِنْ يُعْطِيكَ مِنْ عَطْرِهِ أَصَابَكَ مِنْ رِيحِهِ.

Ҳамнишинӣ бо марди солеҳ мисли ҳамнишинӣ бо атторест, гар аз атраш ба ту диҳад, аз бӯяш ҳам баҳравар мешавӣ.

مَنْ أَجْمَلَ قَبِيلاً سَمِعَ جَمِيلاً؟

Ҳар ки сухани хуш бигӯяд, сухани хуш мешунавад.

Латифа:

فكاهة:

بِسِتَّةِ أَشْهُرٍ سَجِنَ

Бо шаш моҳи зиндонӣ

سَأَلَ لَاصٌ زَمِيلاً لَهُ – وَقَدْ شَاهَدَ عَلَى مَعْصَمِهِ سَاعَةَ ذَهَبِيَّةَ تَمِينَةَ:

- بِكُمْ اسْتَرَيْتَ هَذِهِ السَّاعَةَ الْفَاحِشَةَ؟

فَقَالَ لَهُ زَمِيلُهُ بِسُرْعَةٍ وَبُدُونِ أَنْ يُفَكَّرَ: - بِسَيِّئَةِ أَشْهَرِ سِجْنٍ.

Калимаҳои нав:

дузд: لَصٌّ
ҳамкасб: زَمِيلٌ
дид: شَاهَدٌ
банди даст: مِعْصَمٌ
тиллоӣ: دَهْيِيَّةٌ
қиматбаҳо: تَمِيْنَةٌ
чӣ қадар: بَكْمٌ
харидӣ: اشْتَرَيْتَ
қимат: الْفَاخِرَةُ
бе он ки: بَدُونِ أَنْ

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ:

монандӣ: مَثَلٌ
накӯкор: الصَّالِحُ
атрфуруш: عَطَارٌ
агар ба ту диҳад: إِنْ يُعْطِيكَ
ба ту мерасад: أَصَابَكَ
бӯйи он: رِيحُهُ
касе хуш кард: مَنْ أَجْمَلَ
гуфтор: قَوْلًا
шаш: سِتَّةٌ
моҳҳо: أَشْهُرٌ
маҳбас: سِجْنٌ

МАТНҲО БАРОИ ХОНИШИ ИЛОВАҒИ

صَدِيقِي

صَدِيقِي طَالِبٌ. هُوَ مِنْ مَدِينَةِ صُوفِيَا فِي بُلْغَارِيَا. تَخَرَّجَ فِي الْمَدْرَسَةِ الثَّانَوِيَّةِ مُنْذُ عَامَيْنِ وَدَخَلَ الْجَامِعَةَ فِي بِلَادِهِ وَهُنَاكَ دَرَسَ اللُّغَتَيْنِ الْإِنْجَلِيزِيَّةَ وَالْفَرَنْسِيَّةَ، وَقَدْ جَاءَ إِلَى بِلَادِنَا لِتَعَلُّمِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. هَذِهِ سُوْرَان. سُوْرَانٌ مِنْ فَرَنْسَا. تَخَرَّجَتْ سُوْرَانٌ فِي الْمَدْرَسَةِ الثَّانَوِيَّةِ فِي مَدِينَةِ لِيُون، ثُمَّ جَاءَتْ إِلَى طَرَابُلُسَ لِتَعَلُّمِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. دَرَسَتْ سُوْرَانُ عِدَّةَ لُغَاتٍ فِي بِلَادِهَا. سُوْرَانُ طَالِبَةٌ مُجْتَهِدَةٌ وَنَشِيْطَةٌ.

فِيكْتُوْرٌ وَسُوْرَانُ طَالِبَانِ نَشِيْطَانِ جَاءَا إِلَى طَرَابُلُسَ لِدِرَاسَةِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. تَخَرَّجَ فَيَكْتُوْرٌ وَسُوْرَانُ فِي الْمَدْرَسَةِ وَدَرَسَا اللُّغَةَ الْإِنْجَلِيزِيَّةَ بَعْدَ ذَلِكَ. هُمَا طَالِبَانِ نَشِيْطَانِ. فَيَكْتُوْرٌ وَصَلَ مُنْذُ ثَلَاثَةِ أَشْهُرٍ، وَسُوْرَانُ وَصَلَتْ مُنْذُ شَهْرَيْنِ. هُمَا وَصَلَا فِي الْخَرِيْفِ الْمَاضِي.

مِنْ مَعَامِرَاتِ السُّنْدِبَادِ

قَالَ السُّنْدِبَادُ:

"وَلَمْ يَكُنْ مَعِيَ شَيْءٌ مِنْ طَعَامِ الدُّنْيَا وَلَا مِنْ الْمَأْكَلِ وَلَا مِنْ الْمَشْرَبِ وَصِرْتُ وَحِيدًا وَقَدْ تَعَبْتُ وَأَيْسْتُ مِنَ الْحَيَاةِ وَبَعْدَ ذَلِكَ فَمِتُّ عَلَى حَيْلِي وَتَمَسَّنْتُ فِي الْجَزِيرَةِ يَمِينًا وَشِمَالًا، وَصِرْتُ لَا أُسْتَطِيعُ الْجُلُوسَ فِي مَكَانٍ وَاحِدٍ. ثُمَّ إِنِّي صَعَدْتُ عَلَى شَجَرَةٍ عَالِيَةٍ، وَصِرْتُ أَنْظُرُ مِنْ فَوْقِهَا يَمِينًا وَشِمَالًا فَلَمْ أَرَ غَيْرَ سَمَاءٍ وَمَاءٍ وَأَشْجَارٍ وَأَطْيَارٍ وَجَزَائِرَ وَرِمَالٍ. ثُمَّ حَقَّقْتُ النَّظَرَ فَلَاحَ لِي فِي الْجَزِيرَةِ شَيْءٌ أَبْيَضٌ عَظِيمٌ الْخَلْقَةَ فَنَزَلْتُ مِنْ فَوْقِ الشَّجَرَةِ وَقَصَدْتُهُ وَصِرْتُ أَمْشِي إِلَى نَاحِيَّتِهِ وَلَمْ أزلْ

سَائِراً إِلَى أَنْ وَصَلْتُ إِلَيْهِ وَإِذَا بِهِ قُبَّةٌ كَبِيرَةٌ بَيضاءُ شَاهِقَةٌ فِي
الْعُلُوِّ كَبِيرَةُ الدَّائِرَةِ فَدَنَوْتُ مِنْهَا وَدُرْتُ حَوْلَهَا فَلَمْ أَجِدْ لَهَا بَاباً
وَلَمْ أَجِدْ لِي قُوَّةً وَلَا حَرَكَةً إِلَى الصُّعُودِ عَلَيْهَا مِنْ شِدَّةِ النُّعُومَةِ.
ثُمَّ تَحَقَّقْتُ أَنَّ القُبَّةَ الَّتِي رَأَيْتُهَا هِيَ بَيضَةٌ مِنْ بَيضِ الرُّخِّ"

هَذِهِ جَامِعُنَا

فِي الجَامِعَةِ أَقْسَامٌ كَثِيرَةٌ. نَحْنُ فِي القِسْمِ العَرَبِيِّ مِنَ
الجَامِعَةِ. أَمَّا أَحْمَدُ فَهُوَ مِنْ طُلَّابِ القِسْمِ الإِنجِلِيزِيِّ. فِي القِسْمِ
العَرَبِيِّ كَثِيرٌ مِنَ الطُّلَّابِ وَالتَّالِمَاتِ.

مَنْ هَذَا؟ هَذَا صَدِيقِي سَامِي هُوَ طَالِبٌ فِي القِسْمِ
الْفَرَنْسِيِّ وَهُوَ مُجْتَهِدٌ وَنَشِيطٌ. مَنْ هَذِهِ؟ هَذِهِ سُوْرَان. هِيَ أَيْضاً
فِي القِسْمِ الْفَرَنْسِيِّ وَهِيَ طَالِبَةٌ مُجْتَهِدَةٌ وَنَشِيطَةٌ أَيْضاً.

نَحْنُ الآنَ فِي عُرْفَةِ الدَّرْسِ. هَذَا هُوَ دَرْسُ اللُّغَةِ
العَرَبِيَّةِ الثَّامِنُ. هُوَ ذَا أُسْتَاذِنَا. هُوَ أُسْتَاذٌ مَشْهُورٌ فِي تَعْلِيمِ
اللُّغَاتِ الشَّرْقِيَّةِ. عَلَى مِئْزِدَةِ الأُسْتَاذِ مَحْفَظَةٌ. عَلَى المِئْزِدَةِ
أَيْضاً كِتَابٌ وَجَرَائِدُ. فِي الخِزَانَةِ كَثِيرٌ مِنَ الكُتُبِ وَالمَجَلَّاتِ
وَالصُّحُفِ.

صَفَحَاتُ مِنْ كِتَابِ قِصَصِي

دَخَلْتُ الرِّيْحُ مُرْتَبِكَةً إِلَى مَدْرَسَةِ اللَّبَنَاتِ الصَّغِيرَاتِ وَقَالَتْ لِمُدِيرَتِهَا: "يَا أَيْسَهُ، أُرِيدُ أَنْ أَصِيرَ تَلْمِيذَةً فِي مَدْرَسَتِكَ" قَالَتْ الْمُدِيرَةُ بَوْفَارٍ: "أَنْظِمَةُ الْمَدْرَسَةِ لَا تَسْمَحُ بِذَلِكَ". حَزَنْتِ الرِّيْحُ وَأَرَادَتْ أَنْ تُغَادِرَ الْمَدْرَسَةَ فَأَوْفَقَهَا بِنْتُ صَغِيرَةٌ اسْمُهَا رَنْدَا وَسَأَلَتْهَا: "لِمَاذَا تُرِيدِينَ أَنْ تَنْتَسِبِي إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟".

قَالَتْ الرِّيْحُ: "أُرِيدُ أَنْ أُنْعَلِمَ الْكِتَابَةَ". قَالَتْ رَنْدَا: "أَنْتِ رِيْحٌ فَمَا حَاجُكَ إِلَى الْكِتَابَةِ". قَالَتْ الرِّيْحُ: "أُرِيدُ أَنْ أَكْتُبَ اسْمِي عَلَى وَجْهِ الْبَحَارِ وَالْأَنْهَارِ".

ضَحِكْتُ رَنْدَا وَقَالَتْ فَرَحَةً: إِذَنْ سُنُصِّحِينَ تَلْمِيذَتِي وَسَأَكُونُ أَنَا مُعَلِّمَتِكَ. وَتَعَلَّمَتِ الرِّيْحُ كَيْفَ تَكْتُبُ اسْمَهَا، وَلَكِنَّهَا نَسِيَتْ فِيمَا بَعْدُ مُعَلِّمَتَهَا. أَمَا رَنْدَا فَلَمْ تَنْسَ تَلْمِيذَتَهَا الْأُولَى.

مَدِينَتُنَا

تَقَعُ مَدِينَتُنَا عَلَى شَاطِئِ الْبَحْرِ. فِي الْمَدِينَةِ مَرَفَأٌ كَبِيرٌ هُنَاكَ تَقَعُ الْبَوَاحِرُ الضَّخْمَةُ. شَوَارِعُ الْمَدِينَةِ عَرِيضَةٌ وَنَظِيفَةٌ. الْمَخَازِنُ الْكَبِيرَةُ وَالْمَبَانِي الْعَالِيَةُ عَلَى جَانِبِي كُلِّ شَارِعٍ. فِي الْمَخَازِنِ كَثِيرٌ مِنَ الْبَضَائِعِ الْوَطَنِيَّةِ وَالْأَجْنَبِيَّةِ. الْمَبَانِي مُؤَلَّفَةٌ مِنْ طَوَائِقَ كَثِيرَةٍ. يَقَعُ بَيْتُ صَدِيقِي فِي وَاحِدٍ مِنْ هَذَا الْمَبَانِي. الْبَيْتُ مُشْرَقٌ وَصَحِّي وَالْمَرَاوِقُ الْعَصْرِيَّةُ مُتَوَافِرَةٌ فِيهِ، هُنَاكَ عُرْفٌ لِلِاسْتِقْبَالِ وَالنُّومِ وَالطَّعَامِ وَهُنَاكَ الْمَطْبُخُ وَالْحَمَّامُ. فِي عُرْفَةِ الْاسْتِقْبَالِ عِدَّةٌ مِنَ الْكِرَاسِيِّ

وَالْأَرَائِكُ وَالْمَزْهَرِيَّاتِ وَالصُّورِ. الْأَرْضُ مَفْرُوشَةٌ بِسَجَادَةٍ
كَبِيرَةٍ جَمِيلَةٍ. فِي الْمَزْهَرِيَّةِ وَرُودٌ جَمِيلَةٌ. سَتَائِرُ النَّوَافِذِ زَرْقَاءُ
وَخَضْرَاءُ. الشَّرْقَةُ تُطَلُّ عَلَى مَنْظَرٍ جَمِيلٍ وَمِنْهَا يَظْهَرُ قَسَمٌ
كَبِيرٌ مِنَ الْمَدِينَةِ وَالْبَحْرِ. الْأَشْجَارُ الْعَالِيَةُ الْخَضْرَاءُ عَلَى
جَانِبِي الشَّارِعِ الرَّئِيسِيِّ وَالسَّيَّارَاتُ الْكَبِيرَةُ وَالصَّغِيرَةُ تَسِيرُ
مُسْرَعَةً فِي الْجِهَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ وَالْمَصَابِيحُ الْكَهْرَبَائِيَّةُ تُنِيرُ
الطُّرُقَ وَتُزَيِّنُ السَّاحَاتِ الْوَاسِعَةَ وَالصَّغِيرَةَ.

يَا بِلَادِي تَاحِيكِسْتَانُ

يَا بِلَادِي أَنْتِ عِنْدِي أَجْمَلُ الْبُلْدَانِ

فِيكَ أَشْجَارٌ بَهِيَّةٌ

فِيكَ أَزْهَارٌ زَكِيَّةٌ

فِيكَ أثمارٌ شَهِيَّةٌ

يَا بِلَادِي أَنْتِ عِنْدِي أَجْمَلُ الْبُلْدَانِ

لَكَ فِي كُلِّ فُؤَادٍ

كُلُّ حُبٍّ وَوَدَادٍ

فَأَنَا الْيَوْمَ أَنَادِي

يَا بِلَادِي أَنْتِ عِنْدِي أَجْمَلُ الْبُلْدَانِ

عَاشَ أَهْلِي فِي ظِلَالِكَ

وَ تَعَنُّوا بِجَمَالِكَ

وَأَنَا أَفْعَلُ ذَلِكَ

يَا بِلَادِي أَنْتِ عِنْدِي أَجْمَلُ الْبُلْدَانِ

الْغُرَابُ وَالتَّعْلُبُ

يُحْكِي أَنَّ غُرَابًا سَرَقَ قِطْعَةَ لَحْمٍ وَطَارَ بِهَا حَتَّى نَزَلَ عَلَى
شَجَرَةٍ لِيَأْكُلَهَا. وَكَانَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ تَعْلُبٌ. فَلَمَّا رَأَى الْغُرَابَ أَرَادَ أَنْ
يَأْخُذَ قِطْعَةَ اللَّحْمِ مِنْهُ بِالْحِيلَةِ. فَقَالَ:

إِنَّكُمْ، مَعَاشِرَ الْعُرَبَانِ، صَوْرَكُمْ جَمِيلَةٌ وَ أَصْوَاتُكُمْ حَسَنَةٌ وَ لَا
أَعْرِفُ مِنْ بَيْنِ الطَّيُورِ أَحْسَنَ مِنْكُمْ صَوْتًا وَ أَجْمَلَ مَنَظَرًا. وَ إِنِّي قَدْ
أَسْتَقْتُ لِسَمْعِ أَصْوَاتِكُمْ فَأَرْجُو مِنْكَ أَنْ تُعَرِّدَ قَلِيلًا وَ تُطْرِيَنِي بِصَوْتِكَ
الْجَمِيلِ . وَ لَكَ مِنِّي جَرِيلُ الشُّكْرِ.

فَاعْتَرَى الْعُرَابُ بِذَلِكَ وَ ظَنَّ أَنَّهُ كَمَا وَصَفَ الثَّلْبُ دُو صَوْتِ
جَمِيلٍ فَفَرِحَ فَرَحًا شَدِيدًا وَ لَمْ يَمْلِكْ نَفْسَهُ حَتَّى فَنَحَ فَمَهُ وَ صَاحَ . فَسَقَطَتْ
قِطْعَةٌ مِنَ اللَّحْمِ مِنْ فَمِهِ فَأَخَذَهَا الثَّلْبُ وَ أَكَلَهَا.

(مِنْ مَبْدَأِ الْقِرَاءَةِ)